

တံရုတ္တန်များမှရတတ်သော

ရောဂါများ

ဆရာဝန်တင်ရွှေ

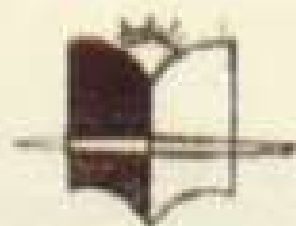
ပန်ချီတင်ဂျိန်

တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သော
ရောဂါများ

သရာဝန်တင်ရွှေ

သပုံပန်းချီ-တင်ပိုင်

စာပေဗိမာန်ထုတ် ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်

၁၉၈၂ ပထမကြိမ် နှိပ်ခြင်း၊ စာမျက်နှာ ၂၂,၀၀၀

လူ့စိတ်စား မှုအခြေခံ နှစ်ပတ်
အခြေခံစာအုပ်

အခြေခံစာအုပ်

အခြေခံစာအုပ်

စာမျက်နှာ ၅၂၉၊ ၅၃၀၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့၊
စာပေတိုက်အဖွဲ့၊ တွဲထက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဘေ၊ အုပ်ချုပ်ကြည့်က
(မှတ်ပုံတင်စာမျက်နှာ ၀၂၈၅) ဖြင့် စာပေတိုက် အုပ်ချုပ်ရေး
မှူးချုပ် (မှတ်ပုံတင်စာမျက်နှာ ၈၃၀၂၅) ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

ရည်		
- နိဒါန်း	-----	၁
၁။ လူနှင့် တူရား တိရစ္ဆာန်များ	-----	၁၀
ကြက်၊ ဝှေး၊ ကြောင်၊ ယုန်တို့ထံမှရတတ်သော		
ဇရာဂါများ		
၂။ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်များ	-----	၅၀
ကြက်၊ ဝက်၊ ငှက်၊ ဝမ်းထဲ၊ ဘဲငန်း၊ ငန်း၊ ကြက်ဆင်၊		
သိုး၊ ဆိတ်တို့မှရတတ်သောဇရာဂါများ		
၃။ ဝန်တင် ဝန်ဆွဲ တိရစ္ဆာန်များ	-----	၇၇
ခွား၊ ကျွဲ၊ မြင်း၊ လား၊ မြည်းတို့မှရတတ်သော		
ဇရာဂါများ		
၄။ တောတိရစ္ဆာန်များ	-----	၉၅
ဆင်၊ မျောက်တို့မှရတတ်သောဇရာဂါများ		
၅။ ငရဲသတ္တဝါများ	-----	၁၀၀
ခရု၊ ပုစွန်၊ ကဏန်း၊ ငါး၊ မားတို့မှရတတ်သော		
ဇရာဂါများ		
၆။ အဆိပ်ရှိ သတ္တဝါများ	-----	၁၀၇
မြွေ၊ ပင်လယ်မြွေ၊ ဂျတ်မြွေ၊ အဆိပ်ရှိသောငါးများ၊		
ပင်လယ်ခူ၊ မျော့တို့မှရတတ်သောဇရာဂါများ		
၇။ ဇရာဂါများ ကာကွယ်ခြင်း	-----	၁၂၁
- ကျမ်းကိုးစာရင်းနှင့် ဝေါဟာရများ	-----	၁၂၅

ကလေး

နိဒါန်း

သာယာလှသောတနေ့၏ နံနက်ခင်းတွင် ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကြီးမြေပဒေသာကျွန်း၌ ပြသသားသော လယ်ယာသုံး ကော်ကိရိယာများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးမြေရေးပြပွဲသို့ သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။

ဆိုပြန်သည့် ၁၉၇၉ ခုနှစ် အလုပ်သမားနေ့ကို ကြိုဆိုရန် ပြသောစာပြင် လယ်ယာနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာနမှ ခင်းကျင်း ပြသသော ပြပွဲဖြစ်သည်။ လယ်ယာနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ ဦးစီးဌာနများနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းများက တာဝန်ထူ ခင်းကျင်းပြသခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အစစအရာရာ လှုပ်ကျ သေသပ်လှပါသည်။

ကော်ပိုရေးရှင်း ဦးစီးဌာနမှ ထွန်းကန်ကြီးများ၊ စိုက်ပျိုးရေးကိရိယာများ၊ ဆေးထုန်းကိရိယာများနှင့် ရေရပ်စက်များ ပါမကျန် ကန်တော်ကြီး ကုန်းလှောင်လေးများပေါ် တွင် အပီအစဉ်တကျ ပြသထားသကဲ့သို့ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နေအိမ်တိုင်း၌ တစ်လုံးစီ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို စကောင်အထည် လက်ဆိုင်ရန် ငါ၊ ဝမ်း၊ လိမ်း၊ တွဲကောင်၊ ဆင်ကြွသားများကဲ့သို့ လူသားကြီးများလေးမျိုးက ပစ္စုပ္ပန် ပြသပေးခဲ့ပြီး နောင်တွင် ကိုလိုကွဲစေ ခြင်း

မိကျောင်း၊ မြေ၊ ယုန်၊ ခို၊ ပျား၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဇန်း၊ ကြက်၊ ဘဲ၊ နွားနှင့် ဝက်မွေးမြူရေး စသည်တို့ကို စုံလင်စွာ ပြုသထားပေရာ ဝိတ်ဝင်စားပွယ်ရာ ကောင်းလှပါသည်။ ဤသို့ နိုင်ငံတော်က ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှု ပြုသကဲ့သို့ ပြည်သူလူထုကလည်း စိုက်ပျိုးရေးအပြင် မွေးမြူရေးကိုပါ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် တနေ့တွင် ငါတို့နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတိုးတက်ပြီး နိုင်ငံများအဆင့်သို့ ရောက်နိုင်တော့မည်ဆိုသည့် အသိတရားဖြင့် ပီတိဖြစ်ခဲ့မိပါသည်။

တချိန်တည်းမှာပင် သိမ်တွင် တနိုင် မွေးမြူ ထားသော တိရစ္ဆာန်များမှ လူသားတို့သိသည့် ကူးစက်တတ်သော ဇရာဂါများအကြောင်းကိုလည်း ရှေးစားမိပါသည်။ လူသားတို့နှင့် တိရစ္ဆာန်များတွင် ကူးစက်ဇရာဂါမျိုးစုံတို့ ဖြစ်ပွားတတ်ကြရာ အချို့ဇရာဂါများမှာ တိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားခြင်းပင်ဖြစ်ပေ။ လူသားများတွင်သာ ဖြစ်ပွားတတ်၏။ အချို့ဇရာဂါများမှာမူ တိရစ္ဆာန်များတွင်သာ ဖြစ်ပွားတတ်ပြီး လူသားများသိသည့် ကူးစက်ပြန့်ပွားခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် အချို့ အချို့သော ဇရာဂါများမှာမူ လူသားများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကိုပါ ကူးစက် ပြန့်ပွားတတ်၏။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီး၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာအရ ယနေ့အထိ တိရစ္ဆာန်များထံမှ လူသားတို့သိသည့် ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်သော ဇရာဂါများမှာ အမျိုး ၁၀၀ ကျော်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ဇရာဂါအမျိုးအမည်သည်လည်း တနေ့တခြားတိုးတက်များပြားလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးသည် ဤဇရာဂါများအကြောင်းကို အစဉ်တစိုက် သုတေသန ပြုနေကြရသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် တိရစ္ဆာန်များဆီက ရတတ်သော ဇရာဂါများကြောင့် လူသားတို့၏ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမှာ မခန့်မှန်းနိုင်လောက်အောင် များပြားလှ၏။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ခန့်မှန်းချက်အရ လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံ ၁၁ နိုင်ငံ၌ပင် လျှင် ပဉ္စဆဲလာပိုးစွဲနာဆိုးသော ဇရာဂါကြောင့် တနှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၂၃၀ ကျော် ဆုံးရှုံးရကြောင်း သိရလေသည်။ အလားတူပင် ခွေးမွေးဇရာဂါတရတည်းကြောင့် ဆုံးရှုံးပျက်စီးရသည့် ငွေမှာ ဒေါ်လာသန်း ၅၀ နီးပါးရှိ၍ တိရစ္ဆာန်များ၌ ဖြစ်ပွားသော တီဘီဇရာဂါကြောင့် ဒေါ်လာသန်း ၁၅၀ ကျော် ဆုံးရှုံးရသည်။ တနည်းအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်များ၌ ဖြစ်ပွားတတ်သော အဆိုပါ ဇရာဂါသုံးမျိုးတည်းနှင့်ပင် လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံများ၌ တနှစ်လျှင် ဆုံးရှုံးရသည့် ငွေဖောအမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း ၄၂၀ (မြန်မာငွေကျပ် သန်း ၂၀၀၀ ကျော်) ရှိလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ဤဇရာဂါများကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသည့် ငွေဖောကသည် အလွန်များပြားလိမ့်မည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူများမှ မှာ ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ပြီး တိရစ္ဆာန်ပေါင်းစုံနှင့် ထိတွေ့နေကြလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ “တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သောဇရာဂါများ” အကြောင်းကို သိရှိထားရန်လိုအပ်သည်။ သို့မှလည်း ဤဇရာဂါသန္တရာယ်မှ ကင်းဝေးဆောင် ရှောင်နိုင်တတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အချို့ဇရာဂါများသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ မကြာမီ ကာလကပင် ရောက်ရှိလာပြီး လူသားတို့အား ဂုက္ခပေးရန် အင်အားစွာဖြင့် တာဝန်လျက်ရှိနေသည်။

ဥပမာ- ခရုကုဋ ခန္ဓာကမ္ပ မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းပြည်နယ်စပ်သို့
 ထောက်ပံ့သော ဂျပန်ဦးစွာကံစတင် ရောက်ရှိလာပြီး ကျွဲ
 နှား၊ ဝက်၊ မြင်း၊ ငန်း၊ သေတ္တာတို့ပါများ၍ မြန်မာ့စားနပ်ရိက္ခာ
 ခြင်္ကေတသင့် ထူသားထိုထံ ရောက်လာခဲ့သော ရောဂါတစ်ခု
 ဖြစ်၏။ ထိုရောဂါသည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် စတင်ပျံ့နှံ့ပြီး အစရှိ
 စတင်အာရှ နိုင်ငံများတွင် ပြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။ မြန်မာ
 နိုင်ငံနှင့် ထိစပ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဗင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်
 တွင် ပြစ်ပွားလျက်ရှိပါသည်။ ဗင်္ဂလားဒေ့ရှ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ
 တာချီလိတ်မြို့နှင့် ကုန်းစမ်းတောင်ခြင် ဆက်လပ်နေရာ ခရုကုဋ
 ခန္ဓာ ဇူလိုင်လတွင် တာချီလိတ်မြို့၌ ဤရောဂါဖြစ်ပွားသူ
 ငါးဦးရှိခဲ့ရာ ငါးဦး ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ခရုကုဋ ခန္ဓာတွင်
 ဤရောဂါသည် ရှမ်းပြည်နယ် အခြားမြို့ကြီးများဖြစ်ကြသော
 လားရှိုး၊ ကျိုင်းတုံ၊ စသည့်မြို့များသို့ ကူးစက်ခဲ့ပြီး ယခုတော
 (ခရုကုဋ ပြည် နှစ်ဦးချိန်) တွင် ဤရောဂါသည် ရန်ကုန်မြို့သို့
 ရောက်ရှိကာ လူသားတို့၏ အသက်ကို ရန်ပူလျက် ရှိနေပြီ။

ထို့ကြောင့်လည်း တိရစ္ဆာန်များမှ ရတနာတိရစ္ဆာန်များ ရောက်
 များအကြောင်းကို မျှော်လင့်ရမည့်အတိုင်း လက်ကိုင်ထားရှိ
 နိုင်ရန် ဤစာတိုက်ကို ရောထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စာတိုက်တို့
 အနေဖြင့် လုံလပ်ကြားပေးသော ရောဂါအမည် ကျွဲကို ဤ
 စာတိုက်တွင် ဖော်ပြပါလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌
 ပျံ့နှံ့စေနိုင်သော ရောဂါများကို ပျံ့နှံ့စေရန်အတွက် ပဟုတ်
 ပါး မြန်မာနိုင်ငံ၌ တွေ့ဆုံရတတ်သော ရောဂါပျံ့နှံ့မှုကိုသာ
 လေ့လာရမည့်အထက်ပါအတိုင်း ပတ်ဝန်းကျင် မြန်မာ့စားနပ်ရိက္ခာ
 မရှိသောအခါ ရောဂါများဖြစ်ပွားစေ ချက်ပြန်စေရမည်။ စာတိုက်

ပြုစုရေးကော်မတီမှ ပြုစုသော (ပညာရပ်ဝေါဟာရများ)
 စာတိုက်တို့များကို မိငြိမ်းပြုပြီး မြန်မာ့စားနပ်ရိက္ခာ
 ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာမှ ဖြစ်မြောက်အောင် အပက်ပက်မှ အကူအညီပေး
 ကြသော ငန်း-ဒေါ်အေးသန်း၊ ညီ-ဦးမြင့်သိန်း၊ အနာကြီး
 ရောဂါ အထူးကုဆေးရုံမှ စာတိုက်မှန်ဆရာ ဦးဆွေတင်နှင့် စာရေး
 နော်ရီလာမင်း တို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

စာရေးသူ
 ခရုကုဋ ခန္ဓာတိုက်။

လူနှင့်အတူနေတိရစ္ဆာန်များ

(၁) ကြွက်

ကမ္ဘာ့လူဦးရေသည် တနေ့တခြား ဖိစရာအလား တိုးထက် လျက်ရှိ၏။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ တိုးတက်မှုနှုန်းကို ဆမီလီက်နိုင် သည့် သတ္တဝါသည် ဤလောက၌ ကြွက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် လူသားတို့ မပေါ်ပေါက်သေးမီကတည်းက ကြွက်သတ္တဝါ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက ဆိုကြ သည်။ ထိုအချိန်ကစပြီး လူနှင့်ကြွက်တို့သည် ခပ်ပွဲကြီးများ အပြိုင်ဆင်နွှဲကြသည်။ တနည်းအားဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက်မှ လူသားတို့သည် ကြွက်ကို ၎င်းတို့၏ အစားအစာများကို ဖျတ် ဆီးသော သတ္တဝါဟု အမြင်ရှိကြပြီး နည်းမျိုးစုံဖြင့် သတ်ဖြတ် ခဲ့ကြသည်။ ကြွက်ဆိုသော သတ္တဝါကလည်း အလျော့မပေး။ ဖလိပ်ထောဂါ သေည့် ထောဂါမျိုးစုံကို ဖြန့်ချိဖမ်း လူသားတို့အား သေကြေပျက်စီးစေခဲ့သည်။ တနည်းအားဖြင့် လူသားတို့က ကြွက်ကို တချိန်မှ အညှာမပေးခဲ့သလို ကြွက်များကလည်း လူသားတို့အပေါ် အရှုံးပေးခဲ့သည် ဟူ၍ မရှိခဲ့ချေ။ လူတို့သည် သိပ္ပံပညာကိုပင် တီထွင်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာရှင်ကြီးများဖြစ်၍

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကျား၊ ခြင်္သေ့ စသည့် သတ္တဝါဆိုးကြီးများ ဆပေါ် အနိုင်ယူနိုင်ခဲ့စေကာမူ ကြွက်ကို ယနေ့အထိ အနိုင် မရသေး။ ကြွက်နှင့် လူတို့၏ မဟာပဋိပက္ခပွဲကြီးတွင် လူသည် ဆိုးဝမ်းမည့် အနေအထားတွင်သာ ရှိနေသေးသည်။

ကြွက်သည် တနှစ်လျှင် သုံးသားမှ ခြောက်သားအထိ ပေါက်ပွားနိုင်စွမ်းရှိပြီး တကြိမ်လျှင် သားပေါက် ၁၀ ကောင် ခန့် ပေါက်ပွားသည်။ မွေးသမျှသာ အဖတ်တင်မည်ဆိုပါက ကြွက်မောင်နှံတစ်စုံသည် သုံးနှစ်အတွင်း သား၊ မြေး၊ မြစ်၊ တိ၊ တွယ် ပေါင်း သုံး ၂၀ မျှ ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည်ဟု တွက်ချက်၍ ရသည်။ ကြွက်သည် တော်ဝံတန်ဝံ နံဝံကိုလည်းကောင်း၊ ငွေပိုက်ကိုလည်းကောင်း ကိုက်ဖြတ်၍ ဝင်နိုင်တိုက်နိုင်စွမ်း ရှိ၏။ အလွန်တရာ သေးငယ်သော အပေါက်ကိုပင် တိုးဝင် နိုင်သည်။ သုံးလေးထပ်မျှ မြင့်သော တိုက်ပေါ်မှ မြေကြီး ပေါ်သို့ တေးပယ် ရန်မပေ ခုန်ဆင်းပြီး လိုရာသို့ ဆက်သွား နိုင်စွမ်းလည်းရှိသည်။ တသွင်သွင် စီးနေသော ချောင်းမြောင်း ထဲ၌ မိုင်ဝက်လောက်ခရီးကို အလွယ်တကူ တူးဖော်သွားလာ နိုင်သေးသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ လူဦးရေ ပါရဂူများ၏ ရန်မှန်းချက်အရ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြွက်စုစုပေါင်း ကုဋေ ၄၀ ကျော်ရှိသည်ဟု ဆိုထားရာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေနှင့် အပြိုင် ဖြစ်နေ သည်ဟု ဆိုရသည်။

ကြွက်များသည် တတိယကမ္ဘာပေါ် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ပိုမို ပေါများသည်။ ဥပမာ အိန္ဒိယ၊ အာဖရိက စသည့် ခေမ ရှေးတွင် ကြွက်ဦးရေသည် လူဦးရေထက် ၁၀ ဆမက ပိုနေ တတ်သည်။ တိုးတက်ပြီး နိုင်ငံများတွင် ကြွက်ဦးရေသည် လူဦးရေထက် ၁၀ ဆမက နည်းသည်ဆိုသည်။ တနည်းတားဖြင့်

ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများတွင် ကြွက်တိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် လက်မနှေးကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်မူ သဘာဝက ကြွက်များကို အသေ ပေးလျက်ရှိသည် ဆိုသည်။ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်သောကြောင့် သီးပင်၊ ဓားပင်တို့ အလှံ့ပယ် ဖြစ်ထွန်းကြသည့်အတွက် ကြွက် မျိုးဆက်ကို သဘောရှိ ပွားများစေလေကား။ ထို့အပြင် ကြွက်တိုက်ဖျက်ရေးကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် ကြွက်များသည် လူသားတို့အပေါ် အောင်လံထူနေကြသည်။

ကြွက်တို့သည် လူသားတို့၏ အစားအစာများကို မိမိအ စားသောက်ခြင်း၊ လူသားတို့၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုလည်း ဖျက်ဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်တတ်ကြ၏။ ပလိပ်ဆရာဝန် သေ၍ ဆေးဂါမျိုးစုံကိုလည်း ဖြိုဖျက်ကြ၏။ ကြွက်ကြောင့် ဖြစ်ပွားသည် ပလိပ်ဆရာဝန်ကြောင့် ဥဆရာပတိုက်တွင် အလယ် ခေတ်က လူဦးရေ ထက်ဝက်ခန့် သေကြေကြသည်အထိ အခြေ အနေ ဆိုးခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့တွင် ပလိပ်ဆရာဝန် ကျဆက်စဉ်က လူအရိုး တောင်လှိုပုံခဲ့လှသည်။

ယနေ့ အာရှတိုက်တွင် ကြွက်သည် လူသားတို့အား ဒုက္ခ သများဆုံးပေးလျက်ရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ် တွင် ကြွက်အများဆုံး နေထိုင်ရာ နေရာဖြစ်သည့်ဟု ဆိုသည်။ ပေါများလှပါသည် ဆိုသော လူဦးရေထက် ကြွက်ဦးရေထက် ၁၀ ဆ ပိုနေသေးသည် ဆိုသည်။ နှစ်စဉ် လူသားတို့ စားရန် သို့လှောင်ထားသော အစားအစာများမှ တန်ဆုံးသန်သွား၍ ကြွက်များက ဝါးပျိုနေကြသည်ဟု ဆိုသည်။ လယ်ထာ များတွင် ကဖျက်အသီး တန်ချိန် သုံးကုလေးမှ ပို့သည့်ဟု ဆိုသည်။

ဘက်လားဒေဂျီနိုင်ငံတွင် တနှစ်လျှင် ကြွက်များကြောင့် သီးနှံတန်ချိန် တသန်းနှစ်သိန်းပေမက ပျက်စီးသည်ဟု သိရသည်။ ၎င်းသီးနှံတန်ချိန်မှာ ဘက်လားဒေဂျီနိုင်ငံက နှစ်စဉ် နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းနေရသော ရိက္ခာပမာဏနှင့်တူတူဖြစ်သည်။ စာစာယံ၍ ကြွက်များ၏ အပျက်စီးဆိုးများကိုသာ တားဆီးပေးနိုင်ကြမည်ဆိုပါက ၁၉၇၄ ခုနှစ်က အစာရေစာ ရှားပါး၍ စေ့ဆိုး၍ကြရသော လူငါးသောင်းမှာ သေကြမည်မဟုတ်ဘဲ အပြင် ကြွက်များကြောင့် ပျက်စီးသွားသော ပစ္စည်းတန်ဖိုး ၂၉၆ ကုဋေကိုလည်း ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး စသည် နိုင်ငံ တစ်ဖက်တစ်ရပ် လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နိုင်မည် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကြွက်ပြဿနာကို အချိန်မီတားဆီးနိုင်ရန် အနောက် ဂျာမနီနိုင်ငံမှ ဝေ့များ ချေးငှားပြီး တောင် ဆောင်ရွက်နေပြီ ဆိုသည်။

မောလဒိုက်နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံ၏ အဓိကထွက်ကုန်ဖြစ်သော ဆန်းသီးနှင့် အာလူး ထက်ဝက်ခန့်ကို ကြွက်များစား၍ ကုန်ခန်း သွားရသည် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကြွက်သုတ်သင်ရေးကို အဓိက ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်နေကြသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်း မသက်သာ။ အချို့သော လယ်ကွင်း များတွင် ထွက်သမျှစပါး၏ ၇၀ ထုခိုင်နှုန်းကို ကြွက်များက ဝါးမျိုပျက်ဆီးကြသည်။ ဗန်ကောက်မြို့ တမြို့တည်းတွင်ပင် ကြွက်ဦးရေ လေးသန်းခွဲခန့်ရှိရာ လူနှင့်ကြွက် ဆတူဖြစ်နေသည် ဆိုသည်။ ကြွက်များကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း မနိုင်နင်းနိုင်ကြပါက မကြာမီ ၁၀ နှစ်အတွင်း ဗန်ကောက်မြို့စောင့်ကို ကြွက်များက မင်မျိုကြသောမည်ဟု မြို့နယ်စာအုပ်တိုက်က သတိပေး လျက်ရှိသည်။

မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတို့သည် အာရှတိုက် နိုင်ငံများအနက် ကြွက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒုက္ခရောက်သည် ဆိုသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းအောင် အမှိုက်သရိုက်များကို စနစ်တကျ ရန်ပစ်ကြသဖြင့် ကြွက်ဦးရေ မများပြားခဲ့ပေ။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌မူ ကောက်ပဲသီးနှံအားလုံး၏ ၁၀ ပုံတပုံမှ ငါးပုံတပုံအထိ ကြွက်များကြောင့်ပျက်စီးနေရသည်။ ထို့ကြောင့် ကြွက်နိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းကို ငါးနှစ်စီမံကိန်းချပြီး ဝိစဉ်နေရ သည် ဆိုသည်။

ကော်ဘူနိုင်ငံတွင် ကြွက်နှစ်သန်းခွဲရှိရာ လူဦးရေနှင့် ဖာညီ အမျှ ဖြစ်နေသည်။

လူဦးရေ နှစ်သန်းခွဲရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကြွက်ကောင်ရေ ၂၅ သန်းမှ သန်း ၄၀ အထိ ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်တို့၌လည်း ကြွက်တို့၏ ဦးရေအချိုး အစားသည် ရန်ကုန်အတိုင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာကြွက်တို့သည် နိုင်ငံ၏ နှစ်စဉ်ထွက်သော စပါးအားလုံး၏ ၁၀ ထုခိုင်နှုန်းကို စားမျိုလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ကြွက်များထံမှ ရတတ်သော ဇရာဂါများ ပလိပ်ဇရာဂါ

ပလိပ်ဇရာဂါသည် ပက်တောရဲလား ပက်တစ်ခေါ် ပလိပ် ဇရာဂါဦးကြောင့် ကူး ဇက် တတ် သော ဇရာ ဂါ ဖြစ် သည်။ သဘာဝအားဖြင့် ကြွက်များတွင်သာ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ တခါတရံမှ လူသားတို့ထံသို့ ဒုက္ခပေးရန် ဖောက်လာတတ် သည်။ ဤဇရာဂါသည် ခရစ်မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်

လူ့သားတို့ကား စုကွပေသော်။ ဘဝ ရာစုနှစ်များသောတွင်းက ဤ
 ထောဂါသည် ဥရောပတိုက်၌ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ပြန့်ပွားခဲ့ရာ လူ
 ဖေါ်ဝါး ၂၄ သန်း (နိုင်ငံရှိ လူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံ) ပင် သေ
 သုံးခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းများက ဆိုထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ
 တွင်လည်း ဤထောဂါကြောင့် လူ ထောင်နှင့်ချီပြီး နှစ်စဉ်
 သေဆုံးခဲ့ဖူးသည်။

ဤထောဂါသည် မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် အပူပိုင်းဒေသ
 နိုင်ငံပေါင်းစုံတွင် နှစ်စဉ်လိုလို ဖြစ်ပွားနေတတ်သည်။ ပင်ကိုယ်
 အားဖြင့် ဤထောဂါသည် ကြွက်နှင့် ကြွက်အနွယ်ဝင် ပူ၊ ရှဉ့်၊
 ငပေါ စသည့် သတ္တဝါများတွင်သာ ကြွက်သန်းမှတစ်ဆင့် ပြန့်
 ပွားနေထိုင်သည်။ ထောဂါပိုးပါရှိသော ကြွက်သန်းက လူသား
 ဖြစ်သော ကိုက်ခတ်ရာက လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ထောဂါပိုး
 ပျံ့နှံ့သော ပြေမှုန် စသည်တို့ကို ရှူရှိုက်မိရာက လည်းကောင်း
 ရှာဆုတ်တွင် ထောဂါရတတ်သည်။ ကြွက်များတွင် တွယ်ကပ်နေ
 သော အနားက ဤထောဂါကို အဓိက ဖြန့်ပွားသည်။ တစ်ခါတစ်
 ချင်း သန်း၊ ကြောင်သန်းတို့ကလည်း ဤထောဂါကို ပြန့်ပွားစေ
 တတ်သည်။ ထောဂါပိုးပါသော ကြွက်သန်း၏ ပစင် စသည်တို့
 သည် အပူပိုင်းပွန်းပွဲသော အပူမှတစ်ဆင့် ထောဂါဝင်လေ့ရှိ
 သည်။ ထောဂါပိုးပါသော ကြွက်သန်း၏ ဝမ်းရိုက်သည် ထောဂါပိုး
 များနှင့် ပြည့်လျှံနေသဖြင့် အကိုက်ခံရသူတိုင်း ထောဂါဖြစ်ပွား
 ဖြစ်နိုင်သည်။

သာမန်အားဖြင့် ကြွက်သန်းသည် အေးသော ဒေသ၌
 စေ့ဆန်တန့် နှစ်နှစ်အထိ အသက်ရှည်သည်။ ထောဂါပိုးရှိ
 စေ့ဆန် ကြွက်သန်းကမူ သက်တမ်း ဤမျှ မရှည်ပေ။ သို့သော်
 ကြွက်တိုင်း၏ လပေါင်းများစွာ အသက်ရှည်နိုင်သည်။ သို့

ကြောင့် ဤထောဂါသည် ရာသီဥတု နေ့သက်ရာသီချိန်အထိ
 ထောဂါကို ပြန့်ပွားပေးတတ်သည်။

ပလိပ်ထောဂါကို သာမန်အားဖြင့် မြို့များတွင် ဖြစ်ပွားသော
 ပလိပ်ထောဂါနှင့် ကျေးရွာများတွင် ဖြစ်ပွားသော ပလိပ်ထောဂါ
 ဟူ၍ နှစ်မျိုး နှစ်စား ခွဲခြားနိုင်သည်။

မြို့များတွင် ဖြစ်ပွားသော ပလိပ်ထောဂါ။ ။ ပလိပ်ထောဂါ
 သည် တောတွင်းရှိ ကြွက်နှင့် အနွယ်ဝင်သတ္တဝါများအကြား
 တွင် ပြန့်ပွားနေလေ့ရှိသည်။ ထောဂါပိုးပါရှိသော ကြွက်သန်း
 သည် တောကြွက်မှ မြေကြွက်၊ မြေကြွက်မှ အိမ်ကြွက်သို့
 တဆင့်ပြီးတဆင့် ထောဂါဖြစ်ပွားရာက လူတို့ဆီသို့ ထောက်သွား
 ခြင်း ဖြစ်သည်။ အိမ်ကြွက်များသို့ ထောဂါ ထောက်သွားပြီး ဆီ
 မက မကြည့်မီ အိမ်ကြွက်များ အတုံးအရုံး သေကြေပျက်စီးကြ
 သည်။ ဤသို့သော အချိန်မျိုးတွင် အိမ်မိုးပေါ်ရှိ တန်းများ
 အပေါ် ပြေးမင်း လှားမင်းနှင့်ပင် ကြွက်များ ကျသေကြ
 သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကို ကြွက်ကျသည်ဟု ခေါ်ကြ၏။
 ထို့ကြောင့် ကြွက်ကျပြီး ရက်များမကြာမီ လူသားတို့သည်
 ပလိပ်ထောဂါကြောင့် သေကြေ ပျက်စီးရတော့မည် လက္ခဏာ
 ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့ ထောဂါကူးစက်ခံရသော ကြွက်များသည်
 သမင်တော်ယာဉ်၊ သင်္ဘော စသည့် လူသားတို့၏ ယာဉ်အမျိုး
 မျိုးဖြင့် တဖြည်းတဖြည်း လိုက်ပါသွားရာက ပလိပ်ထောဂါသည်
 အပင်မြေအနံ့ ကူးစက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာပုပလိပ်ထောဂါ။ ။ ရွှေတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
 ပင် ပလိပ်ထောဂါသည် သဘာဝအားဖြင့် တောထဲတွင် ကြွက်နှင့်

အန္တယ်ဝင်သတ္တဝါများအကြား ကြွက်သန်းကတဆင့် ကူးစက် ပြန့်ပွားနေလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော ကြွက်နှင့် အန္တယ်ဝင် သတ္တဝါများကို ကျေးရွာနေလူများက ဖမ်းဆီးရမိ ပြီး စားသုံးရန် အသားဖျက်သည့်အခါ ရောဂါပိုးများသည် လူသားတို့၏ ထိခိုက်ပွန်းပဲ့ဒဏ်ရာရှိသည့် ခြေလက်များမှတစ်ဆင့် လူသားတို့ဆီသို့ ပြန့်ပွား၏။ တခါတရံလည်း လယ်ကြွက်တို့ သည် တောကြွက်များနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းသင်းမိရာက တော ထဲမှ ရောဂါသည် လယ်ကြွက်သို့လည်းကောင်း၊ လယ်ကြွက်မှ တစ်ဆင့် လူသားတို့ဆီသို့လည်းကောင်း ရောဂါပိုး ကူးစက်လေ သည်။ တောထဲမှ ကြွက်နှင့် အန္တယ်ဝင် သတ္တဝါများသည် တောထဲတနေရာတည်းတွင် အစဉ်မနေကြ။ တနေရာမှ တနေ ရာသို့ အစုအဝေးအလိုက် ပြောင်းရွှေ့သွားလာတတ်ကြ၏။ ထို့ ကြောင့် ဤရောဂါသည် ရွာတရွာတွင် ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ကတန်စေးသည့် ကျေးရွာသို့ ရောဂါပြန့်ပွားတတ်၏။

အဓိကအားဖြင့် ပလိပ်ရောဂါသည် ကြွက်အရေအတွက်နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် လူဦးရေထူထပ်ပြီး အနေအထိုင် မသန့်ရှင်း၍ ကြွက်ဦးရေပေါများသော မြို့နယ်များတွင် ဤ ရောဂါသည် နှစ်စဉ် ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိ၏။ အထူးသဖြင့် ရာသီ အေးပြီး စိုစွတ်သည့်အချိန်တွင် ပြန့်ပွားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်းဦးပေါက်ချိန်၌ မြို့နယ် အတော် များများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။

သာမန်အားဖြင့် ပလိပ်ရောဂါသည် ကြွက်သန်းအကိုက်ခံရ ရာမှ ရောဂါရတတ်၏။ ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေသူ တယောက်၏ အဆုတ်အတွင်းသို့ ရောဂါပိုးများ ဝင်ရောက်ခွင့်ရပါက ဈေးဝမ်း ဆိုးလာသည်။ ထိုသို့၏ အနီးအနားသို့ သွားလာမိပါက

စာစောင်စာနိပြည်ထွေ စာကြည့်တိုက်
Sarpay Beikman Public Library

ထူရှည်တတူနေ တိရစ္ဆာန်များ ၁၉

အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ရောဂါကူးစက်တတ်သေး၏။ သို့သော် ယခုခေတ်ကဲ့သို့ ပဋိဇီဝ ပိုးသတ်ဆေးများကို ပေါများ စွာ သုံးစွဲနေချိန်တွင် ထိုကဲ့သို့ရောဂါပြန့်ပွားမှုမျိုး ကလွန်နည်း ပါးသွားသည်။ ၂/၅၀ ၂၅၅၆၈၀

ရောဂါလက္ခဏာများ (၂၀ - ၂၀၈၃)

ပလိပ်ရောဂါကို အကြမ်းအားဖြင့် အကျိတ်ထွက်သော ပလိပ်ရောဂါနှင့်အဆုတ်၌ ခုက္ခပေးသော ပလိပ်ရောဂါဟု နှစ်မျိုး နှစ်စား ခွဲခြားနိုင်သည်။

အကျိတ်ထွက်သော ပလိပ်ရောဂါ။ ရောဂါပိုး သို့သော ကြွက်သန်းက လူတို့၏ ခြေ လက် စသည်တို့ကို ကိုက်၍သော် လည်းကောင်း၊ ရောဂါပိုးပါရှိသော ကြွက်သန်း၏ မစင်သည် ပွန်းပဲ့နေသော အရေပြားပေါ်သို့ တနည်းနည်းဖြင့် ထောက်ရို၍ သော်လည်းကောင်း ဤ ရောဂါရသည်။ သာမန် အားဖြင့် ရောဂါပိုးရှိသောကြွက်သန်းနှင့် ထိတွေ့ပြီး သုံးလေးရက်အတွင်း ရောဂါလက္ခဏာ တောင် ဖြစ်ပေါ်သည်။

ပထမဆုံး ခေါင်းကိုက်သည်။ တကိုယ်လုံး အရိုက်ခံသာရ သလို နာကျင်နေတတ်သည်။ ဖျားသည်။ ပထမနေ့မှာပင် ဆပူချိန် ၁၀၄ ဒီဂရီအထိ တက်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးငယ်များတွင် ဤရောဂါရပြီဆိုပါက ဆပူလွန်ကဲကာ တက်တတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် အဖျားသည် လေးငါးရက်ကြာ သည်အထိ မကျပဲ့ရုံရာ ပေါင်ရင်း သို့မဟုတ် လက်ဖောင်းရင်း တွင် အကျိတ်များဖြစ်ပေါ်လာပြီး အဖျားပြန်ကျသွားသည်။

နောက်ရက်များတွင် ထိုအကျိတ်များ ပြည်တည်နေသော အချိန်၌ ဒုတိယအကြိမ် အဖျားပြန်တက်သည်။ အဖျားတက် နေချိန်တွင် ဝေဒနာရှင်မှာ တကိုယ်လုံးကိုက်ခဲနေပြီး ဦးခေါင်း ကွဲလွဲတတ်ကိုက်ကာ ခြေလက်များ ကြွက်တက်သလို ခံစားရ တတ်သည်။ လမ်းကိုပင် မလျှောက်နိုင်တော့ချေ။ အရေပြား ကို ကိုင်ကြည့်လျှင် ပူခြစ်နေပြီး မျက်လုံးများလည်း နီနေ သည်။ ကြာသော် အရေပြားပေါ်တွင် အနီရောင်၊ အညို ရောင် အကွက်များ ထွက်တတ်သည်။ အချို့သောသူများသည် ရောဂါ ပြင်းလာချိန်၌ ကယောင်ကတမ်း ပြောဆိုနေတတ် သည်။

သာမန်အားဖြင့် ရောဂါရသူ လူ ၁၀၀ လျှင် ၇၀ မှာ ပေါင် ခြံ၌ အကျိတ်ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ ၂၀ မှာ နှုတ်နှုတ်တွင်သာ လက်မောင်းအရင်း၌ အကျိတ်ထွက်ကြသည်။ အကျိတ်များကို အထိမခံနိုင်အောင် နှာကျပ်နေတတ်၏။ အနီးအနားရှိ အရေ ပြားမှာလည်း ရောင်ရမ်းနေလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ အကျိတ်ထွက် သည့်အခါ ဝေဒနာရှင်မှာ ပေါင်ရင်း၌ ကိုက်ခဲလွန်းသဖြင့် တတက်စောင်းပြီး ခွေခွေကလေးထိပ်နေလေ့ရှိသည်။ အကျိတ် ထွက်ပြီး နှစ်ရက်မှ ငါးရက်အကြား၌ အကျိတ်တွင် မြည့်စု လာပြီး ပေါက်လေ့ရှိသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အခြားရောဂါပိုး မျိုးစုံ ဝင်လာပါက အဖျားသည် နောက်အကြိမ် ပြန်တက် လာသည်။ အနာမှာလည်း နှစ်စော်လာတတ်သည်။

အကြမ်းအားဖြင့် ပေါင်ခြံတွင် အကျိတ်ထွက်ပြီး ပလိပ် ရောဂါမျိုး ဖြစ်ပွားသူကို ဆေးမကုပဲ ပစ်ထားပါက လူ ၁၀၀ လျှင် ၃၀ မှ ၅၀ အထိ သေဆုံးတတ်သည်။ ရောဂါလက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ငါးရက်တွင် အဖျားဆုံးပျက်စီးတတ်သည်။

အဆုတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် ပလိပ်ရောဂါ။ ။ ပေါင်တွင် အကျိတ်ဖြစ်ပေါ်သော ဝေဒနာရှင်များတွင်လည်း ဆေးကုန်း အချိန်တွင် အဆုတ်သို့ ရောဂါပိုးများရောက်သွားပြီး ဤလက္ခဏာမျိုး ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် ရောဂါပိုးပါရှိ သော မြေမှုန့်သည်တို့ကို ရှူရှိုက်မိရာက အဆုတ်တွင် ရောဂါ လက္ခဏာ စတင် ဖြစ်ပေါ် သူမျိုးကို သိလိုသည်။ ရောဂါကူးစက် ဝံ့ရပြီး နှစ်ရက်သုံးရက်တွင် ၁၀၄ ဖိဂရီ အထိ အဖျားတက်နေ တတ်သည်။ တချိန်လုံး ချောင်းဆိုးလာသည်။ သလိပ်သည် မြည့်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့နေတတ်သည်။ ကြာသော် သွေးစေး သွေးနု ပါ လိုက်လာသည်။ နိညိုရောင်အဆင်း ဖြစ်သွားသည်။ ဤသို့ သော ဝေဒနာရှင်၏သလိပ်တွင် ရောဂါပိုးအမြောက်အမြား ပါရှိ တတ်သဖြင့် ဝေဒနာရှင်အား ပြုစုသူများ အထူးသတိပြုရန် လိုသည်။

ရင်ဘတ်ထဲ၌ အောင့်နေပြီး အသက်ရှူရာလည်း ခက်စေ သည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ကိုပင် ရဲရဲမရှူရဲတော့ချေ။ မကြာ သင် နှလုံးကိုပါ ထိခိုက်သွားပြီး နောက်တရက် နှစ်ရက်အတွင်း အသက်ပါသွားတတ်သည်။ သို့မဟုတ် သွေးအန်ခြင်း၊ ဆီးတွင် သွေးများ လိုက်လာခြင်း၊ အရေပြားအတွင်း၌ သွေးများထွက် လာပြီး နိညိုရောင်အကွက်များ ပေါ်လာခြင်းများ ဖြစ်တတ် သည်။ ဤသို့ အဆုတ်တွင် ပလိပ်ရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားသူများ တွင် အားဆုံးမှာ အသက်ဆုံးရှုံးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ် ပေါ် ဗဟိုဗီစီ သေးများကို ဆေးလျှင်စွာ တိုက်ကျွေးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ကုသခြင်း

ဤရောဂါကို ခေတ်ပေါ် ပရိုဇီဝဆေးများဖြင့် အလွယ်တကူ ကုသ၍ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤရောဂါကြောင့် အသက်သေဆုံးရသူ အလွန်နည်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤရောဂါ ကာကွယ်ရန် ကြွက်ကို အဓိက နှိမ်နင်းပေးဖို့ လိုပါသည်။ ကြွက်သေကောင်များကို တွေ့ရှိသည်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံး အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ လိုအပ်သလို အမြန်ဆုံး ကာကွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကြွက်သေကို တွေ့က မချိန်မရွေး ပလိပ်ရောဂါရနိုင်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပြီး ကြွက်သေကို မီးညှပ်ဖြင့်ကိုင်တွယ်ကာ ပလတ်စတစ်အိတ်တလုံးတွင် ထည့်လျက် သက်ဆိုင်ရာသို့ အမြန်ဆုံး ပေးပို့ရန်လိုသည်။ ကြွက်သေကောင် တွေ့သောနေရာကိုလည်း ရေနံဆီလောင်းပြီး မီးရှို့ပစ်နိုင်က စိတ်အချရဆုံးဖြစ်၏။

တောက်ဆိုပလာမော ပိုးစွဲနာ

ကြွက်များ၊ ခွေးများ၊ ဝက်များနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်ပေါင်းစုံတွင် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသော ရောဂါဖြစ်၏။ တောက်ဆိုပလာမောခေါ် ရောဂါပိုးကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ လူသားတို့ဆီသို့ မည်သို့မည်ပုံ ကူးစက်သည်ကို တိတိကျကျ မသိရသေးပေ။ ရောဂါပိုးပါရှိသော တိရစ္ဆာန်အညစ်အကြေးကို ကိုင်တွယ်စားသောက်မိရာက ရတတ်သည်ဟု ယူဆရပေသည်။

ဤရောဂါသည် လူသားများတွင် ဖြစ်ပေါ်ပါက အောက်ပါလက္ခဏာအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

- (က) မျှားကောစ ကလေးများတွင် ပိခင်ဆီက ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး ဦးခေါင်းမတန်တသ ကြီးမားလာခြင်း၊ ဦးနှောက်မပြည့်ခြင်း၊ လူ့စာမဝင်စေဘဲ ကျပ်မပြည့်ဖြစ်နေခြင်း သေညှိလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည်။
- (ခ) ကလေးများတွင်မူ ဦးနှောက်ထဲ ရောဂါပိုးဝင်သကဲ့သို့ ကော့လိမ်နေပြီး ဖျားနာနေတတ်သည်။
- (ဂ) လူကြီးများတွင် ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး၌ အကျိတ်များ ကြီးထွားလာပြီး ရက်သတ္တပတ်များစွာ ကြာအောင် ဖျားနာနေတတ်သည်။
- (ဃ) အချို့တွင် အဖျားလွန်ကဲကာ လက်ဖက်ရည်အထိပြင်ကဲ့သို့ အတွတ်များ ဖြစ်ပေါ်ပြီး အသက် သေဆုံးတတ်သည်။
- (င) အချို့တွင် သွေးထဲ၌ ရောဂါပိုးကို ဖမ်းသပ် တွေ့ရှိသည့်တိုင် အထူးအဆူး ရောဂါလက္ခဏာမပြပဲ ရှိတတ်သည်။

ဤရောဂါသည် ကိယ်ဝန်ရကောစ အမျိုးသမီးများတွင် ဖြစ်ပွားပါက ဦးနှောက် မပြည့်သောကလေးမျိုး၊ မျှားထုပါပျက်မမြင်၊ နားမကြားသောကလေးမျိုး၊ မျှားလာတတ်သဖြင့် အနောက်နိုင်ငံများတွင် ရင်းရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ သုတေသနပြု ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ရောဂါပိုးကို အလွန်ရှာရ

ခက်ခဲသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ မည်မျှအထိ ကူးစက် ပြန့်ပွားနေပြီဟု မပြောနိုင်သေးပေ။

ထိုက်ပတ်ရောဂါ

ရိုက်ကပ်ဆီဗာ ရောဂါပိုးကြောင့် ကူးစက်ရသော ရောဂါ ဖြစ်သည်။ အာရှတိုက် အရှေ့ပိုင်းဒေသရှိ ကျေးရွာများ တွင် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်ပြန့်ပွားလျက် ရှိသည်။ တောထဲရှိကြွက်နှင့် အနွယ်ဝင်သတ္တဝါများတွင် ကူးစက်ပြန့်ပွား လျက်ရှိသည်။ ကြွက်သန်နှင့် အလားတူသော ကမ္ပည်းနီ ပိုးခေါ် အကောင်ငယ်ကလေးများ ကိုက်ခဲခံရရာမှ လူသားတို့ သို့ တစ်ခါတစ်ရံ ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤရော ဂါကို တောထဲ၌ ဖင်းရုတ်ဖင်း ထစ်ဆွဲဘလုပ်ဖြင့် နေထိုင် စားသောက်ကြသူများ ရတတ်သည်။

ရောဂါ လက္ခဏာများ

ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး ခြောက်ရက်မှ ၁၀ ရက် အတွင်း ကမ္ပည်းနီပိုးဆကိုက်ခံရသောနေရာတွင် စီးကရက်မီးဖြင့် အတို ခံရသကဲ့သို့ အနာကလေးတခု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထူထပ်နီ ကြောင့် ပေါင်ခြံတိုက်တွင် အကျိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အဖျားပေါ် ဝင်လာသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဝက်ဆက် ထွက် သကဲ့သို့ အနီရောင်သဏ္ဍာန်များ ထသားအရေပေါ် တွင် ပေါ် လာသည်။ စီးကရက်မီး အတိုခံသောရထားသကဲ့သို့ ထပ်ရှား စောင့်အိမ်များပေါ်မှ ရောဂါလက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်နေစဉ် ဇာလ

တလျောက်လုံး၊ ဝတ္ထုရတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ တွေ့ရုံ နှင့် ဆရာဝန်များက ဤရောဂါဖြစ်ပြီဟု ခန့်မှန်းနိုင်ကြသည်။ အများငှိန်တည် ရက်သတ္တနှစ်ပတ်အထိ ထက်နေပြီးနောက် ပြန် ကျသွားလေ့ရှိသည်။ ဤရောဂါကို အချိန်မီ စောင့်ရှောက်ပေးပါက ၆၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အပျက်အစီးရှိသည်။ ကရိုနိုမိုနိုဇော ဝဏ္ဏသည် ဤရောဂါအတွက် အလွန် အန္တရာယ်ထက်သည်။ ဝဏ္ဏထဲတွင် သွားလာနေရသော သူများအတွက် ဤရောဂါ ကူးစက်ပေးနိုင်ပါသည်။

ကြိုးပြားသန်ပု

ဟယ်ပင်နိုလက်ပက် သန်ကောင်

အလွန်သေးငယ်သော သန်ကောင်တမျိုးဖြစ်၏။ အရှည် လက်မဝက်ခန့်သာ ရှိသော သန်ကောင်ငယ်များ ဖြစ်သည်။ ကြွက်များနှင့် ဖင်းအနွယ်ဝင်သတ္တဝါများတွင် ကူးစက်ပြန့်ပွား ၏။ ကြွက်ထဲမဝင်၌ ပါရှိသော သန်ကောင်ငယ်များကို လူ သားတို့စားသုံးမိရာက ဤရောဂါရတတ်သည်။ ဤသန်ကောင် ငယ်သည် ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွားနေ၏။ ဤရောဂါကြောင့် လူကြီး များတွင် အထူးလက္ခဏာ မဖြစ်ပေါ် သော်လည်း ကလေးများ တွင်ပင် ဝမ်းပျက်ထပ်သည်။ အားအင် ကုန်ခန်းစေတတ်သည်။ အချို့ကလေးများထပ်ရခြင်းသည် ဤသန်ကောင်များကြောင့် ဖြစ်ရာ ဤသန်ကောင်ငယ်မှ ထပ်ပေးရန် မတ်ခန်းထွက် သွန်ခန်းစား ဆေးထုတ်ဖြင့် ကြွက်များကို ဆေးသပ်စားရန် လိုသည်။

ပယ်လျှိုက်စိုဆစ်ခေါ် ဇောင်ဂေါ နှာ

ပယ်လျှိုက်စိုဆစ်ခေါ် ရှားပါးသော ရောဂါပိုး တမျိုးကြောင့် ကူးစက်တတ်သော ရောဂါဖြစ်တတ်သည်။ ကြွက်များနှင့် တခါတရံ ခွေးများ၊ မြင်းများ၊ ငှက်များ စသည်သတ္တဝါများတွင် သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတပါးအဝင် အရွေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ဤရောဂါသည် လူသားတို့ဆီသို့ မကြာခဏ ပြန့်ပွားတတ်သည်ဟု မှတ်တမ်းများက ဆိုထားသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ခန္ဓာကိုယ် အနှံ့အပြားတွင် ပြည်တည်သည် လက္ခဏာမှာ အဓိကဖြစ်သည်။ အတွေးသဖြင့် အဆုတ်နှင့်အသည်းတွင် ပြည်တည်စေတတ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့အပြားတွင်လည်း အကျိတ်အခဲများဖြစ်ပေါ်ကာ ပြည်တည်တတ်၏။ ယင်းတို့အပိုနီကြောင့် အဖျားဝင်တတ်သည်။ အချိန်မီ ဆေးကုသခွင့်မရသူများသည် တဖြည်းဖြည်းဖြင့် အနာအပျို့တက်၍ သေဆုံးတတ်သည်။ အချိန်မီ ဆေးကုသခွင့်ရပါက အနာမည်မျှပင်ပေါ့များပြီ၊ ပြည်တွေ့မည်မျှပင် ထွက်နေစေကာမူ အသက်ရှင်လေ့ရှိ၏။ အချို့သူများတွင် ရောဂါပိုးများသည် ပြည်မတည်တော့ပဲ သွေးထဲရောက်သွားကာ အဖျားအပြင်းတက်တတ်သည်။ ထို့နောက် အဆုတ်နှင့် အစာအိမ် လမ်းစာလျှောက်ကို ဒုက္ခပေးပြီး ရက်အနည်းငယ်အတွင်း အသက်သေဆုံးတတ်သည်။

ဤရောဂါကို ခေတ်ပေါ် ယူဇီဝဆေးများဖြစ်သော ဆာလဖာဒိုင်ထရင်း၊ ကလိုရိုဖီနီကောနှင့် တက်ထရာဆိုက်ကလင်းဆေးများဖြင့် ကုသ၍ရသည်။

ကြွက်ကိုက်ခံရသည့် အဖျားရောဂါ

ဖက်တီးရီးယား (Spirillum Minus) နှင့် (Retinobacillus Muris) ရောဂါပိုး နှစ်မျိုးကြောင့် ရောဂါဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤရောဂါသည် ကြွက်များနှင့် အလားတူသတ္တဝါများတွင် သဘာဝအားဖြင့် ကူးစက်လျက်ရှိ၏။ ရောဂါပိုးပါရှိသည့် ကြွက်က လူသားတို့အား ကိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကြွက်၏ အကြွက်အကြေးများ လူတို့သောက်သုံးမည့် အစားအစာဖြစ်သော နွားနို့ စသည်တို့နှင့် ထိတွေ့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ကူးစက်လျက်ရှိသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ရောဂါပိုး နှစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ပေါ်သည့် ရောဂါလက္ခဏာများသည် တမျိုးနှင့်တမျိုး ခွဲခြားမရလောက်အောင် ဆင်တူသည်။ ကြွက်ကိုက်ခံရပြီး ရက်သတ္တနှစ်ပတ်လောက်ပင် လက္ခဏာ တောင်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဤအချိန်တွင် ကြွက်ကိုက်ခံထားရသော အနာသည် ကျက်သလောက်နီးနီး ရှိနေပြီ။ သို့သော် အနာသည် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်ယဉ်းလာပြီး ပေါင်ရင်း၌ အကျိတ်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အဖျားဝင်လာတတ်သည်။ အဆစ်များလည်း ကိုက်ခဲလာ၏။ သို့သော် သုံးလေး

ငါးရက်သာခံရပြီး ပြန်ကောင်းသွားသည်။ တဖန် ပြန်ဖျားလာသည်။ ဤသို့ဖြင့် အဖျားမများသည့်တိုင်အောင် မကြာခင် ပြန်ဖျားလိုက် အလိုလိုပြန်ကောင်းသွားလိုက်နှင့် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဤရောဂါကြောင့် အသေအပျောက် မရှိတတ်ချေ။

ခေတ်ပေါ် ပဋိဇီဝဆေးများကို အလုံအလောက် တိုက်ကျေးပေးခြင်းဖြင့် ကုသနိုင်သည်။

လက်ပတို ဝပိုင်ရိုးဆစ် ရောဂါ

လက်ပတို ဝပိုင်ရိုးဆစ် ရောဂါပိုးကြောင့် ကူးစက်သော ရောဂါဖြစ်သည်။ ညစ်ညမ်းသော ရေမြောင်းများအကြား နေထိုင်ကြသော ကြွက်များကစားသင့် လူသားတို့ထံသို့ ကူးစက်သောရောဂါဖြစ်၏။ ခွေးများထံမှလည်း ဤရောဂါပိုး ကူးစက်ရရှိတတ်သည်။ အစားအသောက်ဖြင့် ရောဂါရှိသောကြွက် သို့မဟုတ် အနွယ်ဝင်သတ္တဝါများ၏ ဆီးနှင့် လူသားတို့ အစားအသောက် သို့မဟုတ် ပွန်းပဲ့သည့်အရေပြားနှင့် ထိတွေ့မိသည့်အခါပျိုးတောင် ဤရောဂါရသည်။ ထို့ကြောင့် ရေမြောင်းသန့်ရှင်းရေးလုပ်ကိုင်ကြသော လုပ်သားကြီးများ၊ လယ်သမားကြီးများနှင့် ငါးဖျားကို ရေဆေးသည့် လုပ်သားများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိ၏။

ရောဂါပိုးအမျိုးကွဲလိုက် ရောဂါလက္ခဏာ ခြားနားတတ်သည်။ အချို့တွင် သားမန်တုပ်ကျောရောဂါရသကဲ့သို့ သုံးလေးရက် နေထိုင်မကောင်းပြီး အလိုလို ပြန်ကောင်းသွားတတ်သည်။ တခါတရံတွင်မူ အကိုယ်လုံး အသားရောင် ဝါထိန်လာပြီး အဖျားပြင်းထန်ကာ အရေပြားပေါ်တွင် အညှို့ကွက်များ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ဤသို့သော ရောဂါရှင်များသည်

ဆေးကုသမှုမခံယူပါက ဆီးတွင် ရုက္ခပေးပြီး အသက်ပင်ပါသွားလေ့ရှိသည်။ ရောဂါပျိုးရက် ၁၀ ရက်ခန့်ဖြစ်သည်။ ရောဂါရသူများကို ရောဂါလက္ခဏာ အဆင့်သုံးဆင့် ခွဲထားနိုင်သည်။

ပထမ အဖျားဝင်သည်။ ခေါင်းအုံ ခေါင်းကိုက်သည်။ အော့အန်ပြီး ဝမ်းပျက်တတ်သည်။ တကိုယ်လုံး ကိုက်ခဲနေ၍ လေးငါးရက်အကြာတွင် အသားများသည် နုနင်းဆိုးထားသကဲ့သို့ ဝါထိန်လာသည်။ မင်္ဂလာအရောင်မှာ ခြေဖျော့လာပြီး ဆီးမှာ နီရဲလာသည်။

ကြာလျှင် နှာခေါင်းသွေးလျှံခြင်း၊ ချောင်းဆိုးသွေးပါခြင်း၊ ဆီးတွင် သွေးလိုက်လာခြင်းနှင့် အရေပြားထောက်တွင် သွေးယိုတက်ပြီး အနံ့ကွက်၊ အညှို့ကွက်များ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ဆီးလည်း နည်းသွားလေ့ရှိသည်။

ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်ကျော်တွင် ရောဂါပြန်ကောင်းသွားလေ့ရှိသည်။ ဆေးကုသမှု မခံယူသူများတွင် ရောဂါအမျိုးအစား ကွဲပြားမှုအပေါ် မူတည်ပြီး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အသေအပျောက် ရှိတတ်သည်။

ခေတ်ပေါ် ပဋိဇီဝဆေးများဖြင့်သော ပင်နီဆီလင်၊ တေက်တိုပိုင်ဇင်၊ တက်ထရာဆိုက်ကလင်း၊ ဆေးညှော်တို့ဖြင့် ရောဂါ ဖြစ်ကာလကတည်းက ကုသပေးရန်လိုသည်။

အခြားရောဂါများ

ကြွက်များထံမှ အထက်ဖော်ပြပါ ရောဂါများအပြင် လိရဟားနီးယားပိုးစွဲနာ၊ တူလာရီးမီးယားရောဂါ၊ တရစ်ကီနယ်လာသန်စွဲနာ၊ ဆယ်လဖိုနိုလာရောဂါများလည်းရတတ်သေးသည်။

လိဂ္ဂမားနီးယား ပိုးစွဲနာအကြောင်းကို “မွေး” များ ထံမှ ရတတ်သောရောဂါအခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ တူလာရီးမီးယား ရောဂါအကြောင်းကို “ယုန်” များထံမှ ရတတ်သော ရောဂါအခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ထရစ်ကီနယ်လာ သန်စွဲနာ အကြောင်းကို “ဝက်” များထံမှရတတ်သော ရောဂါအခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ဆယ်လမိန်လားရောဂါ အကြောင်းကို “ဝမ်းဘဲ” များထံမှ ရတတ်သောရောဂါ အခန်းတွင်လည်းကောင်း အသေးစိတ်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ကြွက်နှိပ်နင်းရေး

ကြွက်သည် ပလိပ်ရောဂါအပါအဝင် ရောဂါမျိုးစုံကို ဖြစ်ပွားစေသည်။ ဓားနှပ်ရိက္ခာကိုလည်း ဓားသောက်ဖျက်ဆီးသည့် သတ္တဝါဆိုးဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ရန်ကုန်မြို့တွင် ကြွက်ထေတကောင်ကို ၁၈ ပြားပေးမည်၊ ဖမ်းပေးကြပါဟု ကြော်ငြာခဲ့ဖူးသကဲ့သို့ ဂျပန်ခေတ်ကလည်း လူနေအိမ်တိုင်း ရက်သတ္တပတ်လျှင် ကြွက်တကောင်ပေးပို့ရမည် စေသည်ဖြင့် အမိန့်ထုတ်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ကြွက်ပြုသနာသည် ရှင်းသွားသည်ဟူ၍ ပရိုခဲ့ပေ။

ကြွက်အရောအတွက်ကို ကြောင်မွေးသားခြင်း၊ ကြွက်ထောင်ချောက်ဖြင့် ထောင်ပေးခြင်း၊ ကြွက်သတ်ဆေးနှင့် အစာ ဝေ့ကည့်ပေးခြင်း၊ ကလေးများအား ရတေး၍ ကြွက်များကို ဟုတ်ဖြင့်ဝိုင်းရိုက်စေခြင်း၊ ကြွက်တွင်းများထဲသို့ အဆိပ်ပါသော ဆေးများ ထည့်ပေးခြင်း၊ ဓာတ်ဓမ္မပွတ်သွင်းပေးခြင်း စသည့်နည်းများဖြင့် လျော့ချနိုင်ပါသည်။

သို့သော် အထက်ပါနည်းများသည် ကြွက်ပြုသနာကို အလုံးစုံ ရှင်းမည်မဟုတ်ပါ။ တကယ်တမ်း ကြွက်ပြုသနာကို ရှင်းလိုလျှင် မိမိတို့နေအိမ်တိုက်၌ ဓားကြွင်းစားကျန် မရှိရလေအောင် ကြွက်များ ခိုအောင်းတတ်သည့် အမှိုက်ပုံများ မရှိရလေအောင် ကိမ်တိုင်းကိမ်တိုင်း လူတိုင်းလူတိုင်း ပြုလုပ်သင့်ကြသည်။

(၂) ခွေး

ခွေးသည် လူတို့နှင့် အလွန်ရင်းနှီးသော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၏။ လူတို့အလိုရှိသလို ပြုပြင်ဆွန်ဆင်ပေး၍လည်းရ၏။ ထို့ကြောင့် အနောက်နိုင်ငံများတွင် ခွေးသည် သိုးကျောင်း၊ ကျွဲ၊ နွားများ ကျောင်းရာတွင် လွန်စွာ ကူညီပေးရသည်။ ထို့ပြင် ခွေးသည် အလွန်ပူသောဒေသများတွင် လည်းကောင်း၊ ဝင်ရိုးစွန်းကဲ့သို့ အလွန်အေးသော ဒေသများတွင်လည်းကောင်း နေထိုင်နိုင်စွမ်းရှိ၏။ သွပ်ဇာလန်နိုင်ငံကဲ့သို့ သီးခြားတောင်တန်းကြီးများ ဖပါများရာဒေသများတွင် လူတို့သည် ခရီးသွားတိုင်း ခွေးကို အဖော်အဖြစ် ခေါ်ဆောင်သွားကြသည်။ ယင်းဒေသသည် ရေခဲပြင်များပေါ်တွင် သွားလာကြရသည့်အပြင် သီးနှင်းများကလည်း အစဉ်စဉ်း လွှမ်းနေကြသဖြင့် အချိန်မရွေး အန္တရာယ်မျိုးစုံနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်ကြလေသည်။ ရေခဲပျော်သည့်အချိန်တွင် ပပျော်လင့်ပဲ ရေထဲကျ ကျ သွား၍ လည်း

ကောင်း၊ ရေခဲတုံးများဖြင့် မိမိ၍သော်လည်းကောင်း၊ အိမ်
မပြန်နိုင်ပဲဖြစ်နေပါက အဖော်ပါလာသောခွေးသည် အိမ်သို့
အမြန်ပြန်သွား၍ အကူအညီများ ခေါ်ပေးတတ်ကြသည်။
ထို့ကြောင့် အဆိုပါရေခဲပြင်ဒေသများတွင် ခွေးများသည် မရှိ
မဖြစ်ဟုပင် ဆိုကြရပေမည်။

ခွေးသည် အနံ့ခံကောင်းသော သတ္တဝါလည်း ဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် လူဆိုး၊ သူ့ခိုးများကို စွာပွေ့ပမ်းဆီးရာတွင်လည်း
အလွန်အသုံးဝင်သည်။ လူဆိုးထံမှ ကျကျန်ခဲ့သော လက်ကိုင်
ပစ္စည်းပစ္စည်းတို့ကို အနံ့ခံနိုင်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် လူဆိုး
များ ပုန်းခိုနေသော နေရာအထိ အတိအကျလိုက်၍ အနံ့ခံနိုင်
စွမ်းရှိ၏။

ခွေးသည် စစ်တိုက်ရာတွင်လည်း အလွန် အသုံးဝင် ၏။
ရွှေထန်းစစ်မျက်နှာတွင် စစ်သားများနှင့်အတူ ချီတက်ပြီး
အကူအညီများ ပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ခွေးတပ်များကို
ဂျပန်တပ်မတော်နှင့် ဂျာမန်တပ်မတော်များတွင် တသီးတခြား
ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ဂျာမန်ရဲခွေးမျိုးသည် လှောင်
ထိမ်မှ လွတ်ပေးလိုက်က တနေ့တည်းနှင့် ဖောက်ခွဲကြီး ၂၀
ကို မတ်တတ်မတနိုင်အောင် ကိုက်ခဲနိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ဆိုမှတ်
ပြုခြင်းခံကြရလေသည်။

မိမိသခင်အပေါ် သစ္စာရှိသည့်နေရာတွင်လည်း ခွေးထက်
ပိုပြုလောက်သော တိရစ္ဆာန်မရှိသေးပေ။ သခင်၏ ပစ္စည်း
ဥစ္စာနှင့် အထက်ဘေးအန္တရာယ်ကို အကာအကွယ် ပေးကြ
ရာတွင် မိမိအသက်ကိုပင် အသေခံ ကာကွယ်တတ်ကြသည်။
ဤသို့ ချစ်ရောကောင်းသော ခွေးများကလည်း လူသားတို့ကို
ရောဂါရစေနိုင်ပါသည်။

ခွေးမှရတတ်သောရောဂါများ
ခွေးရှူးပြန်ရောဂါ

အလွန်သေးငယ်သော ဝိုင်းရုပ်ပိုးကြောင့် ကူးစက်ပြန့်ပွား
သော ရောဂါဖြစ်ပါသည်။ ခွေးနှင့် အနွယ်ဝင် ဝံပုလွေ၊ ခွေးအ
စသည့် သတ္တဝါများ အကိုက်ခံရ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့နိုင်ငံ
များတွင် သွေးစုပ်သောလင်းဆွဲများ အကိုက်ခံရ၍လည်း
ကောင်း ထိုရောဂါရတတ်သည်။

အစာအစားဖြင့် တောထဲတွင် ဝံပုလွေ၊ ပြေခွေး၊ ခွေးအ၊
တောခွေး စသည့်သတ္တဝါများသည် တကောင်နှင့် တကောင်
ကိုက်ကြရာမှ တကောင်မှတကောင်သို့ ရောဂါကူးစက်ပြီး
အေးထဲထွက် လူသားတို့အား ကိုက်ခဲသောအခါ လူသား
တို့ထံ ရောဂါကူးစက်ရောက်ရှိလာပါသည်။

ဤပေါ်တွင်လည်း ခွေးသည်အဓိကဖြစ်၏။ ရောဂါဖြစ်ပွား
နေသော ခွေးအကိုက်ခံရ၍လည်းကောင်း၊ တခါတရံ လျှာဖြင့်
အလျက်ခံလိုက်ရမှုဖြင့် လည်းကောင်း ရောဂါကြေသည်။
လူတို့နှင့် အတူနေ ကြောင်နှင့် ကျွဲ၊ နွား တိရစ္ဆာန်များပါ
မကျန် ဤရောဂါ ကူးစက်တတ်ပေသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ရောဂါပျိုးချိန်မှာ အလနစ်လ ကြွားတတ်၏။ တခါတရံ
သ ရက်သားကြားပြီး အချို့တွင် ခွေးကိုက်ခံပြီး တနှစ်နီးပါး
ကြာမှ ရောဂါလက္ခဏာ တော်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အစားအစာဖြင့်
ဦးရောက်နှင့်နီးသော မျက်နှာ၊ ဝေါင်နှင့် ကိုယ်ခန္ဓာနေရာများ

တွင် ရောဂါရှိသော ခွေးအကိုက်ခံရပါက ရောဂါလက္ခဏာသည် အချိန်တောင့်၍ ဖြစ်ပေါ်၏။ ခြေထောက်ရှိ ပွန်းပဲ့ဒဏ်ရာ အနာကလေးကို ရောဂါရှိသော ခွေးက လျှာဖြင့်လျက်မိခုံသာဖြစ်က ရောဂါလက္ခဏာသည် ကြာမှဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာကို အောက်ပါအတိုင်း အဆင့် သုံးဆင့် ခွဲခြားနိုင်သည်။

ရောဂါပြန့်ပွားချိန်။ ။ ခွေးကိုက်ခံရသော နေရာသည် ရောင်ရမ်းကိုက်ခဲနေပြီး အဖျားဝင်ကာ ခေါင်းထုံ၊ ခေါင်းရွံ့ မနေနိုင်မထိုင်နိုင်ဖြစ်၍ ကောင်းပြော မြန်လာသည်။

ရောဂါလက္ခဏာတောင်ပေါ်ချိန်။ ။ ဤကာလတွင် လူနာသည် အိပ်ရာထဲအိပ်ရာပဲ အငြိမ်လည်းမနေ၊ သွေးလာလွှပ်သွားကာ အိပ်၍လည်းမပျော်တော့၊ နာရီပိုင်းအတွင်းတွင် သောက်ရေကို မျိုချမရသောအခြေအနေသို့ ရောက်လာသည်။ ရေကို ခဏခဏ တောင်းသည်။ သောက်လိုက်တိုင်း ပါးစပ်တွင်းသို့ ရေရောက်သည်နှင့် မျက်နှာတရလုံး ကျပ်တက်လာပြီး မျိုချမရ ဖြစ်နေတော့သည်။ နောင်ကြာသော် သောက်ရေ ပါးစပ်ထဲသို့ ရောက်ပို့လေးစွာ ရေဝတ်သ် ရေခွက်သ် ကြား ရခုံနှင့် ဦးခေါင်းမှာ ကော့တက်သွားပြီး မျက်နှာမှာ မဲ့ရွံ့ တွန့်လိမ်နေတော့၏။

အကြာသေသွားခြင်း။ ။ ဤမှတစ်ဆင့်တက်သော် ခြေလက်များသည် လေဖြတ်ခံရသကဲ့သို့ လှုပ်မရတော့ပဲ အကြာများ သေကုန်တော့သည်။ ကြာသော် လူပါသတ်ပင်ဖြစ်ပြီး အသက်ခံသဆုံးလေ့ရှိသည်။

ခွေးများ ရူးပြီဆိုလျှင်

ခွေးရူးသည် လူများကဲ့သို့ ရေသောက်မရသည့် လက္ခဏာမပြုချေ။ အဓိကလက္ခဏာမှာ ခွေးသည် ဒေါသကြီးလာပြီး တွေ့မြင်သမျှ တိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့ကို လိုက်လံကိုက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ မရူးခင်က တခြားခွေးများကို အပြီးကုပ်နေအောင် ကြောက်တတ်ကော့မှ ရူးသောအချိန်တွင် ခွေးတစ်ကုပ်ကိုပင် မကြောက်တော့ပဲ လိုက်ကိုက်တတ်သည်။ ခွေးစွမ်းကောင်း တကောင်လို ဖြစ်နေပြီး အချိန်အတော်ကြာ ပြေးလွှား၍ တွေ့ရောဂါကိုက်ခဲပြီးမှ အစာမျိုမရဖြစ်ကာ ခွေးဟောင်သံလည်း ပြောမိလဲသွားပြီး အသက်သေဆုံးလေ့ရှိသည်။

ကုသခြင်း

အကယ်တမ်း ရောဂါဖြစ်ပြီးဆိုက ကုသ၍ မရတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် မဖြစ်ခင်က ကိုက်သောခွေး၏ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်၍ ကာကွယ်သော ထိုးသင်က ထိုးရန် ဂရုစိုက်ရပေမည်။ တိုးတက်သော ဒိုင်ငံတိုင်းတွင် ခွေးကိုမွေးမြူသူသည် ခွေးကွယ်သော ထိုးပြီးသော လက်မှတ်ရှိမှသာ မွေးမြူခွင့်ရှိသည်။ မိမိတို့ အိမ်ခွေးများ ရူး၊ မရူး သံသယဖြစ်ပါက ခွေးကို သိကြီးဖြင့် ၁၀ ရက်ပြည့်အောင် ချည်နှောင်ထားသင့်သည်။ ၁၀ ရက်ကြာသည်တိုင် ခွေးသည် ရူးသည့်လက္ခဏာ မပြုက ဤခွေးတွင် ခွေးရူးရောဂါပိုး မရှိဟု ဆိုရပါမည်။ အကယ်၍ အကိုက်ခံရပါကလည်း ခွေးရူးရောဂါ မရမှသာသေချာပါသည်။ ကိုက်သောခွေးကို သတ်ပစ် ခြင်းသည် မှားသောအကျင့် ဖြစ်

သည်။ ခွေးကိုက်ခံရပါက အနည်းဆုံး ၁၀ ရက်ခန့် စောင့်ကြည့်သင့်ပေသည်။ ထိုခွေး အကယ်၍ ရူးသွားပါက ခွေးရူးရောဂါ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းဖြင့် အကိုက်ခံရသူအား အသက်ဘေးမှ ကာကွယ်နိုင်ပေသည်။ ခွေးတကောင် ခွေးရူးရောဂါဝင်ပြီဆိုက ခြောက်ရက်အတွင်း ရောဂါလက္ခဏာပြုတ်တိ၏။ ထို့ကြောင့် ၁၀ ရက်ခန့် ခွေးကို စောင့်ကြည့်စေခြင်းဖြင့် ၁၀ ရက်အတွင်း ခွေးသည် ရူးသွားက သို့မဟုတ် သေဆုံးသွားက သို့မဟုတ် ပျောက်ဆုံးသွားက ထိုခွေးအကိုက်ခံရသော သူကို ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးမှ စိတ်ချရပေမည်။ ထိုခွေးအကိုက်ခံရသောကြောင့် ပြင်း၊ နွားစသည် အကောင်များမှ တစ်ဆင့် အကိုက်ခံရလျှင်လည်း ကာကွယ်ဆေး ထိုးပြစ်အောင် ထိုးရပေမည်။ အကြောင်းမှာ ခွေးရူးရောဂါပိုးသည် အကိုက်ခံရသော တိရစ္ဆာန်များနှင့် ကူးစက်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ တခါတရံ ခွေးသည် ဦးခေါင်းနှင့်မျက်နှာသော ဦးနှောက်နှင့် နီးသည့် ခန္ဓာအပိတ်အပိုင်းကို ကိုက်က ခွေးကို ၁၀ ရက်အထိ ဖင် စောင့်ကြည့်မနေပဲ ခွေးရူးကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးသင့်ပေသည်။

သာမန်အားဖြင့် ခွေးရူးရောဂါပိုးသည် အရေပြားအကောင်းမှ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်နိုင်စွမ်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အရေပြားတွင် ပွန်းပဲ့ဝက်ရာမရှိပဲ ခွေးက လျှာဖြင့်လျက်မိရုံမျှဖြင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးခံရပေလိမ့်။

ဝက်ရာကိုဖြိုခွဲခြင်း။ ။ ခွေးကိုက်ခံရပြီး မိနစ် ၃၀-အတွင်း မှာပင် အနာမှ သွေးများများထွက်သွားလေအောင် အနာပေါ်မှ ကြိုးထဲချောင်း ချင်းပေးထားသင့်ပေသည်။ ပြွေကိုက်

ခံရသူများကို ပြုစုသည့်နည်းအတိုင်း ဖြစ်၏။ ပြီးမှ ဝန်လေဖြင့် အနာဆေးပေးရသည်။ ခွေးကိုက်ထားသည့် ဝက်ရာမှန်သမျှကို ရှေးဦးစွာ ဆပ်ပြာများဖြင့် ရေသေးပေးရန် လိုသည်။ ထို့နောက် အနာကို မိနော (ကာဘော်လိပ်ဆီ) ဖြင့် တိုပေးနိုင်က ပိုကောင်း၏။ ပွန်းပဲ့သွားသော ဝက်ရာများကို ချုပ်ပေးရန်မလိုချေ။ အဆိပ်အတောက်၊ အပုပ်အစပ်များထွက်ရအောင် ဆေးထည့်ပေးသင့်သည်။

ကာကွယ်ဆေး

ခွေးရူး ကိုက်ခံရသည်ဟု မသင်္ကာဖြစ်သူတိုင်းကို ခွေးရူးကာကွယ်ဆေး ၁၇ လုံး ဗိုက်တွင်ထိုးပေးရန်လိုသည်။ ခွေးရူးကာကွယ်ဆေးသည် လူတထောင်တွင် တယောက်ခန့်မျှ လေဖြတ်ခံရသကဲ့သို့ မျက်နှာ၌ စောင်းသွားခြင်း၊ ခြေ၊ လက်တို့ မဆန်မစွမ်း ဖြစ်သွားခြင်း စသည်တို့ဖြစ်စေသည်။ သို့သော် ရင်းသည် အကြောင်းမဟုတ်ပါ။ အသက်အန္တရာယ် မဖြစ်စေအောင် ဆေးထိုးကာကွယ်ရပေမည်။ ခွေးအကိုက်ခံရပြီး ခွေးရူးလက္ခဏာဖြစ်ပေါ်လာကာ လူ ၁၀၀ လျှင် အားလုံးပင် ပျက်စီးတတ်ပြီး ခွေးရူးကိုက်ခံရသော်လည်း ကာကွယ်ဆေးကို အညွှန်းအတိုင်း တိတိကျကျထိုးနှံခြင်းခံယူကြသော လူ ၁၀၀ တွင် အပျက်အစီး တယောက်မျှ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ခွေးရူးကိုက်ခံရသူဟု မသင်္ကာက မည်မျှပင်နာမည်ကျော်ပြီး အာမခံချက်ဖြင့်ကုသော မန်းသော၊ မုတ်သော၊ ဆရာများဖြင့် ကုသကောမူ ကာကွယ်ဆေးကိုမှ ထိုးပြစ်အောင် ထိုးသင့်ပေသည်။

ရှစ်တိုဆိုမာ သန်စွဲနာ

ရှစ်တိုဆိုမာ ဂျပိုနီကမ်ဟုခေါ်သော သန်ကောင်တမျိုးကြောင့် လူသားတို့ခုက္ခန္ဓာရသော ရောဂါတခုဖြစ်၏။ လူသားတို့နှင့်အတူ ခွေးများ၊ ကြွက်များ၊ ကျွဲများ၊ ကြောင်၊ ဝက်၊ မြင်းနှင့် သိုး စသည့် တိရစ္ဆာန်များတွင်လည်း ဖြစ်ပွားတတ်သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ အများဆုံးဖြစ်ပွားတတ်၍ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ လာအို၊ ဗီယက်နမ်၊ ထိုင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းကုန်းမြေမြင့် ဒေသတွင်လည်း ကူးစက် ပြန့်ပွားလျက်ရှိသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ။ ။ ဤသန်ကောင်သည် အူသိမ်၊ အူမကြီးထိခိုက်၍ သွေးကြောများထဲတွင် နေထိုင်သည်။ ယင်းတို့ကြောင့် အသည်းနှင့် သရက်ရွက်ကို ထိခိုက်စေသည်။ ယင်းတို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော ထန်ဥများသည် ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့အပြားသို့ ပျံ့နှံ့သည်။ တခါတရံ ဦးနှောက် ထိအောင် ရောက်သည်။

ဤရောဂါကြောင့် ဝမ်းဗိုက်အောင်ခြင်း၊ ဝမ်းပျက်ခြင်း၊ ဝမ်းကိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး မကြာခင် အသည်းနှင့် သရက်ရွက်များ ကြီးထွားလာသည်။ ဤရောဂါကြောင့် သွေးအန်တတ်သည်၊ သွေးဝမ်းသွားတတ်သည်၊ ဆီးတွင် သွေးပေါ်တတ်သည်။ ကြာသော် ဇက်ရွေးရောဂါအပါအဝင် ဦးနှောက်နှင့်အာရုံကြောများနှင့် ပတ်သက်သော ဝေဒနာလက္ခဏာစုံ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

ဤရောဂါပိုး သန်ဥများသည် ရောဂါရှိသောလူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ၏ မဝင်နှင့် ဆီးတွင်ပါရှိစေ့ရှိသည်။ ၎င်းသန်ကောင်ကလေးများသည် ရေထဲရောက်သွားက ခရုငယ်ကလေးများတွင် တွယ်ကပ် ကြီးထွားသည်။ ၎င်းတို့မှ တဆင့် လူသားတို့နှင့် တိရစ္ဆာန်များဆီသို့ ရောဂါကူးစက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤရောဂါကာကွယ်ရန် အိမ်သားများ သန့်ရှင်းပို့လိုသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရေထဲ၌ ခရုငယ်များမရှိအောင် လုပ်ပို့လိုသည်။ ဤရောဂါသည်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျယ်ပြန့်စွာပျံ့နှံ့စက်သေးပေ။

ကာလာအော ရောဂါ

လိမ္မော်နီးယားခေါ် သွေးထဲမှာနေသော ရောဂါပိုးတမျိုးကြောင့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအနှံ့တွင် ဤရောဂါ ပြန့်ပွားလျက်ရှိသည်။ လူကြီးများကို ခုက္ခပေးတတ်သော ရောဂါနှင့် ကလေးသူငယ်များကို ခုက္ခပေးတတ်သော ရောဂါဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဟင်္ဂလေး စေ့ရှ်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံများတွင် ဤရောဂါသည် လူကြီးများတွင်သာ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ အခြားတိရစ္ဆာန်များတွင်လည်း ဖြစ်တတ်သေးသည်။ ယင်းသတ္တဝါများကို ခြုတ်ဟုခေါ်သော အကောင်က ကိုက်ပြီး လူကိုအဖန်လဲသကိုက်ရာမှ ကူးစက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ရောဂါပိုးရှိသော ခြုတ်အကိုက်ခံရပြီး ရက်ပေါင်းများစွာကြာသောအခါ အဖျားဝင်လာသည်။ ငှက်ဖျားကဲ့သို့ အဖျားတက်လိုက်ကျလိုက် ဖြစ်နေသည်။ ကြာလာလျှင် အသည်းနှင့် သရက်ရွက်တို့ ကြီးထွားလာသည်။ ၎င်းကို ဝမ်းဗိုက်ထဲတွင် အေးလုံးဝမ်းရွဲရသည်ဟု ဆိုတတ်ကြသည်။ ကြာသော် သွေး

အား တဖြည်းဖြည်း နည်းလာသဖြင့် ဝေဒနာရှင်သည် မလှုပ်
 မရှားချင် ဖြစ်လာတော့သည်။ အရေပြားမှာ အရောင်မဲ့
 ခြောက်ပြီး အသွေးအရောင်ကင်းမဲ့လာသည်။ အမွှေးများ
 လည်းကျွတ်လာပြီး အသားပါဝါလာလေ့ရှိသည်။ အဖျားတက်
 လိုက် ကျလိုက်ဖြင့် လပေါင်းများစွာ နှစ်နှင့်ချီ၍ ခံစားနေရ
 တတ်သည်။ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းလာသဖြင့် အခြားကူး
 စက်ရောဂါ တခုခုခံလာပြီးမှ အသက် သေဆုံးလေ့ရှိသည်။
 ဤရောဂါသည် ကမ္ဘာအနှံ့ နိုင်ငံများစွာ၌ဖြစ်ပွားနေပြီး မြန်မာ
 နိုင်ငံတွင်မူ ဤရောဂါ ဖြစ်ပွားသူကို တွေ့ရခဲသည်။ ကုသရ
 အလွန်ခက်ပြီး လူကိုနှစ်နှင့်ချီကာ ဝုက္ခပေးတတ်သော ရောဂါ
 ဖြစ်သည်။ ဤရောဂါသည် ဖြုတ်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်သဖြင့် ဖြုတ်
 ပေါသောဒေသများတွင် သတိရှိကြရပေမည်။

လိဂ္ဂမားနီးယား ပိုးစွဲနာ

အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့တွင် ပြန့်ပွားနေသော ရောဂါ
 ဖြစ်၏။ လိဂ္ဂမားနီးယား ပိုးတမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသော
 ကူးစက်ရောဂါဖြစ်သည်။ လူနှင့်အတူ ခွေးများနှင့်မြေခွေးတို့တွင်
 ဤရောဂါ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ ဖြုတ်ဆိုသော သတ္တဝါငယ်များ
 ကိုက်ခံခံရပြီး ကူးစက်ခြင်းဖြစ်သည်။ တခါတရံ ကြွက်များထဲ
 မှလည်း ဤရောဂါမျိုး ရရှိတတ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာ။ ။ ရောဂါပိုးပါရှိသော ဖြုတ်အကိုက်ခံရ
 ပြီး တလနှစ်လအတွင်း ရောဂါလက္ခဏာ တောင်ဖြစ်ပေါ်သည်။
 တဖြည်းဖြည်းချင်း အဖျားတက်လာသည်။ တခါတရံ ငှက်ဖျား

ကဲ့သို့သော အဖျားတက်တတ်သေး၏။ ရက်များကြာလာသော်
 သရက်ရွက်နှင့်အသည်းမှာ ကြီးမားလာသည်။ သွေးအားနည်း
 လာပြီး ပိန်ချိုးသွားလေ့ရှိသည်။ မျက်နှာမှာ အနက်ရောင်
 အပြောက်အစက်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့တွင်
 အကျိတ်အခဲများဖြစ်လာသည်။ စေးကုသပြီးသူများတွင်လည်း
 အရေပြားတွင် အနာကြီးရောဂါနှင့် အလွန်တူသော အပိန်
 အကွက်များ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သေးသည်။

ဤရောဂါကို ယခုခေတ်တွင်ပင် ကုသရ အလွန်ခက်ခဲ
 နေသေးသည်။ အားကုံးလောက်သည့် ဆေးစွမ်းကောင်းများ
 ရှိပြီဟု မဆိုသာ။ ထို့ကြောင့် ဤရောဂါ ပြစ်ပွားစေရန်
 ခွေးလေခွေးလွှင့်များကို အစဉ် ခွင်းပစ်ရန်လိုသည်။ ဖြုတ်
 ပေါသည့်ဒေသများတွင်လည်း ဖြုတ်ကိုက်မခံရအောင် သတိ
 စားရန် အရေးကြီးသည်။

ဤရောဂါသည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ကူးစက်ပြန့်
 ပွားလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အိမ်နီးချင်းများ ဖြစ်သော
 တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအစွေပိုင်း ဒေသတို့တွင်လည်း ပြန့်ပွား
 လျက်ရှိသည်။ လောလောဆယ် ကာလတွင်မူ ဤရောဂါက
 မြန်မာများကို ဝုက္ခပေးသေးချေ။

အခြားရောဂါများ

ခွေးထံမှရတတ်သော အခြားရောဂါများမှာ တောက်ဆီ
 ပလာမောပိုးစွဲနာ၊ တောက်ဆီကားရား သန်ကောင်၊ မယ်လျှိုက်
 ဝိုးဆစ်ခေါ် ဇောင်းဂေါ့နာ၊ ဖက်ဆီယိုလက်ပီရူးဆစ် သန်
 စွဲနာနှင့် လက်ပတိုပိုင်မိုးဆစ်ရောဂါတို့ ဖြစ်သည်။

တောက်ဆိုပလာမောပိုးစွဲနာနှင့်လက်ပတိုပိုင်ရိုးဆစ်ရောဂါများအကြောင်းကို ကြွက်များထဲမှ ရရှိတတ်သော ရောဂါများအခန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ တောက်ဆိုကားရားသန်ကောင်အကြောင်းကို “ကြောင်” အကြောင်း အခန်းတွင်လည်း ကောင်း၊ ပယ်လို့က်ဒိုး ဆစ်ခေါ် ဇောင်း ဂေါ နှာ အကြောင်းကို “ကြက်” အကြောင်း အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ဖက်ဆီယိုလက်ပီရူး ဆစ် ရောဂါ အကြောင်းကို “ဝက်” အကြောင်းအခန်းတွင်လည်းကောင်း အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

ခွေးသားစားလျှင်

ခွေးသား စားလျှင် ရောဂါဟောင်းတွေ စတတ်သည်။ အလွန်ပူ၍ အပူကန်လိမ့်မည်စသည်ဖြင့် ခွေးသားကို မစားပူးသောသူများက ပြောတတ်ကြပေသည်။ စာရေးသူ ယောနယ်တွင် တာဝန်ထမ်းစဉ်က ကာလသားများ ချက်စားကြသော တောခွေးသား ဟင်းကို စားဖူးသည်။ ငရုတ်သီး များများ မဆလာနိုင်နိုင်ဖြင့် ချက်ထားရာ ဆတ်သား၊ ချေ(ဂျီ)သားနှင့် မခြား အရသာရှိသည်။ ယနေ့စာရေးသူ တာဝန်ကျရာဒေသ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ခွေးသားကို ဆေးဖြစ်ဝါးဖြစ်ဟုဆိုကာ စားနေကြသူတွေ အတော်ရှိသည်။ အသားကောင်းကို ကြက်သား၊ ဝက်သားဈေးထိ ပေးဝယ်သူလည်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ခွေးသားစားလျှင် သာဖြစ်သည် ညာဖြစ်တတ်သည် ဆိုသော ကောင်းမှာ မမှန်ကန်ဟု ဆိုရပေမည်။

သို့သော် လိပ်သားကို စားနေကျမဟုတ်ပါ စားသည့်အခါ တချို့ အင်ပြင်များတွက်ပြီး တကိုယ်လုံး ယားယံလာသကဲ့သို့ ခွေးသားစားပြီး တကိုယ်လုံး ယားယံလာသူများ ရှိသည်ဟု ကြားဖူးသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ခွေးသားဓာတ်နှင့် မိမိကိုယ်ခံဓာတ်တို့ မတည့်ကြခြင်းဖြစ်ပေမည်။ တချို့လူများတွင် ပင်နီဆီလင်း၊ ဘာပလက်စသော ဆေးများနှင့် မတည့်ကြသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ကြောင်

ကြောင်သည် လူသားတို့၏ စာသက်ပေါင်းများစွာကို သေဆုံးစေနိုင်သော ပလိပ်ရောဂါပိုး သယ်ဆောင်ပြန့်ပွားစေလှည့်ကြွက်များကို တွေ့ရာနေရာတွင် ချေမှုန်းပစ်နိုင်သော သတ္တဝါဖြစ်သည်။

ကြောင်သည် အလွန်သန့်ရှင်းသောသတ္တဝါဖြစ်၏။ အိမ်ပွေး တိရစ္ဆာန်များအနက် အသန့်ရှင်းဆုံးဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ကြောင်၏ကိုယ်ခန္ဓာမှာသော် လည်းကောင်း၊ ပါးစပ်မှသော် လည်းကောင်း အနံ့နံ့နေသည်ဟုမရှိပါ။ ကြောင်၏ အပွားများသည်လည်း ညစ်ပတ်နေသည်ဟူ၍ မရှိပါ။ ကြောင်သည် အမြဲတမ်းလိုလို လှံလှံမိုယကြီးစွာဖြင့် သူကိုယ်သူ သုခိလျှာဖြင့် လျက်၍ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေဘင် ပြုလုပ်လေ့ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကြောင်၏ ကမ္ပေးအရောင်သည် တောက်ပနေတတ်ပါသည်။

သို့သော် မည်မျှပင် သန့်ရှင်းသည်ဟုဆိုရစေကာမူ ကြောင်ထံမှ လူတို့ရောဂါများစွာ ရတတ်ပါသည်။ ထိုရောဂါများသည် တခါတရံမှသာ လူတို့အား ကူးစက်တတ်သည်ဖြစ်သော်လည်း ကျန်းမာရေးအနေဖြင့် သတိရှိသင့်လှပေသည်။

ကြောင်မှရတတ်သော ရောဂါများ
တောက်ဆိုကားရားသန့်ကောင်

လူတို့သည် သန့်ကောင်ရောဂါနှင့် မကင်းတတ်ကြချေးလုံ့များနည်းတူ ခွေးနှင့်ကြောင်တို့တွင်လည်း သန့်ကောင်ရောဂါရှိကြသည်။ သို့သော် လူတို့တွင် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသော သန့်ကောင်နှင့် ခွေးနှင့်ကြောင်တို့တွင် ဖြစ်ပွားနေသော သန့်ကောင်တို့သည် အမျိုးအနွယ်ချင်းပမာတူကြချေ။ ထို့ကြောင့် ခွေးနှင့်ကြောင်များတွင်ရှိသော သန့်ကောင်ဥများကို လူသားတို့အစားအစွဲသောက်များတွင် ပါရှိသွားပါက ပြဿနာပေါ်ပေါက်၏။ သာမန်သန့်ကောင်များကို သို့ အူထဲတွင် အကောင်ကြီးအစသို့မရောက်စေဘဲ အလွန်သေးငယ်သော သန့်ကောင်ပေါက်စာစသို့သာ ကူးပြောင်းသွားပြီး လူ၏ကိုယ်ခန္ဓာထဲတွင် ရွေ့လျားသွားလာနေတတ်၏။ ဤသန့်ကောင်တို့ကြောင့် လူတို့၏အရေပြားပေါ်တွင် အနီရောင်အစင်းကြောင်းများ ဖြစ်ခြင်း၊ ယားခြင်း၊ အင်ပြင်ထွက်ခြင်းနှင့် ရင်ကျပ်ချောင်းဆိုးခြင်းသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ယင်းသန့်ကောင်များသည် လမ်းကြောင်းများပြီး မျက်လုံးထဲဝင်သွားပါက မျက်လုံးကို ခေတ္တခဏ ခုကွပေးတတ်သည်။ အနောက်နိုင်ငံများတွင်

မျက်လုံးအတွင်း၌ သန့်ကောင်ငယ်ကလေး ဝင်နေနေသည်ကို မျက်လုံးကင်ဆာရောဂါဟုထင်မှတ်ပြီး မျက်လုံးကိုအပြားအပိုင်ခွဲထုတ်သည်အထိ ရှိခဲ့ဖူးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ခွေးနှင့်ကြောင်များတွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ယင်းသန့်ကောင်မျိုးရှိလေရာ ခွေးနှင့်ကြောင်တို့ကို ချစ်တတ်သဖြင့် ပျေပိုက်တတ်သော ကလေးသူငယ်များ ဤရောဂါကို အထူးသတိပြုစရာသည်။

သန့်ကောင်ကြောင့်ဖြစ်သော ယားနာ

ခွေးနှင့်ကြောင်များတွင် ရှိကြသော အချိတ်သန့်ကောင်ကြောင့် ဖြစ်ရသောရောဂါဖြစ်သည်။ ခွေးနှင့်ကြောင်တို့၏ မဝင်တိုင် သန့်ကောင်ဥများပါရှိလေ့ရှိသည်။ သန့်ကောင်အမတကောင်သည် တနေ့လျှင် ဥပေါင်း ၄၀၀၀ ခန့် ဥချလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းသန့်ကောင်များသည် မြေကြီးထဲသို့ ရောက်နေပြီး ရာသီဥတုအဆင်ပြေချိန်တွင် အကောင်ငယ်များ ပေါက်ဖွားလာသည်။ ယင်းအကောင်ငယ်များသည် လူတို့၏ ခြေထောက် အရေပြားအတွင်းသို့ ဖောက်ဝင်စီလှ ရှိသည်။ ခွေးများ၊ ကြောင်များနှင့်အတူ ဆော့လေ့ရှိသော ကလေးများတွင် ဤရောဂါ ပိုမိုဖြစ်ပွားတတ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာ

သန့်ကောင် သွားသောနေရာတွင် အနီရောင်အဖုကလေး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့နောက် အရေပြားတွင် ယားယံနေတတ်

ပြီး နှစ်ရက်သုံးရက်ကြာလျှင် အရေပြားထဲတွင် သန်ကောင် သွားထားသော လမ်းအောက်မြင်တွေ့ရမည်။ လိုအခါ အလွန် အမင်း ယားယံနေတော့သည်။ အစားပျက်၊ အသောက်ပျက် နှင့် အလေးချိန်ကျဆင်းလာကာ ချောင်းဆိုးရင်ကျပ်ရောဂါပါ ဝင်လာတတ်သည်။ မင်တီဇိုး ဆေးသည် ဤရောဂါအတွက် သင့်တော်သည်။

ကြောင်ကိုက်ခံရသည့်ရောဂါ

ကြောင်လက်သည်းဖြင့် ကုတ်ခြစ်ခံရသည်ဖြစ်ပေး သွား ဖြင့် အကိုက်ခံရသည်ဖြစ်စေ အကိုက်ခံရသူ၏ အရေပြားတွင် အနာကလေးဖြစ်လာပြီး ယဉ်းလာတတ်သည်။ ထိုအနာရှိရာ ကြောင့် နွားကိုယ်တခုလုံးတွင် အကျိတ်အခဲများ ဖြစ်လာပြီး အများဝင်လာလေ့ရှိသည်။ အချို့တွင် မျက်စိနာပြီး ဇက်စိုင်နေ လောက်အောင် ပျားနာတတ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် ကြောင်များနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဗိုင်းရပ်ရောဂါပိုးတမျိုး ကြောင့်ဟု ယူဆရသည်။ ဤရောဂါဖြင့် သေဆုံးလေ့မရှိသော် လည်း အတော်ခံရသည်။

ပန်းနာရင်ကျပ် (နှာဝေးရောဂါ)

နှာရည်တွေယိုပြီး နှာခေါင်းပိတ်ခြင်းနှင့် ရင်ကျပ်ပန်းနာ ရောဂါသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ အထူးသဖြင့် ရာသီအပြောင်းအလဲအချိန်ကာလတွင် အများ ဆုံးဖြစ်တတ်သည်။ ပန်းများမှထွက်ပေါ်လာသော ဝတ်မှုန်များ

ကို ရှူရှိုက်မိခြင်း၊ ဖုန်မှုန်များကို ရှူရှိုက်မိခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်တတ်ကြသည်။ အချို့သောသူများသည် အိမ်တွင်ပေး ထားသော ခွေးနှင့်ကြောင်တို့၏ အမွေးအမှင်များကို ရှူရှိုက် မိပြီးဖြစ်တတ်သည်။

စာရေးသူ တွေပေးသော ကလေးတယောက် ဆိုလျှင် ကြောင်ကို လုံးဝမြင်တွေ့၍မဖြစ် သူတပါးအိမ်လည်သွားစဉ် ကြောင်တကောင်ဖြတ်သွားသည်ကို မြင်ရုံနှင့်ရင်ကျပ်ပန်းနာ ထတတ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် မိမိ၏ဆွေးနှင့် ကြောင်၏ အပေးတို့ မတည့်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပင်နီဆီလင်ထိုး ဆေးနှင့် မတည့်သူများ ဆေးထိုးမခံမီက ချက်ချင်းရင်ကျပ် လာသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြစ်က ကြောင်နှင့်ခွေးတို့ကို အိမ်၌ ပေး၍ မထားသင့်ပေ။ အခြားကုသရန်နည်းကား အားပကိုး ရစေ။

အခြားရောဂါများ

ကြောင်များထံမှ ရှစ်တိုဆိုမာသန်စွဲနာ၊ ကာလာအဇာ ရောဂါ၊ လိဂ္ဂမားနီးယားပိုးစွဲနာ၊ ဟိုက်ဒါတစ်ရောဂါ၊ ပွေးစွဲ နာများလည်း ရတတ်ပါသေးသည်။ ရှစ်တိုဆိုမာသန်စွဲနာ၊ ကာလာအဇာရောဂါနှင့် လိဂ္ဂမားနီးယား ပိုးစွဲနာများအ ကြောင်းကို ခွေးများထံမှရတတ်သော ရောဂါများအခန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဟိုက်ဒါတစ်ရောဂါအကြောင်းကို “သိုး” နှင့် ပတ်သက်သော အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ပွေးစွဲနာအကြောင်း ကို “မြင်း” နှင့်ပတ်သက်သော အခန်းတွင်လည်းကောင်း အသီး သီးဖော်ပြထားပါသည်။

(၄) ယုန်

စာရေးသူ မန္တလေး အနာကြီးရောဂါကု ဆေးရုံ၌ အမှုထမ်း
 စဉ် ဆေးရုံတွင်း၌ တနေရာ၌ ယုန်များကို ဝေဒနာရှင်တဦး
 က မွေးမြူထားသည်ကို သတိပြုမိသည်။ ယုန်မသည် အရွယ်
 ရောက်ပြီးနောက် အမြဲတမ်းလိုလို မိတ်လိုက်ပြီး တနှစ်လျှင်
 လေးသားခန့် မွေးတတ်ကြသည်။ ယုန်ငယ် ကလေးများသည်
 အသက် ခြောက်လ ခုနစ်လ အရွယ်ရောက်လာလျှင် မိတ်လိုက်
 ပြန်သည်။ ယုန်မကြီးတို့သည် သားဖွားပြီး နှစ်လ ကျော်လျှင်
 သားခွဲတတ်သည်။ သားခွဲပြီးသည်နှင့် မိတ်လိုက်စမြဲ ဖြစ်၏။
 ယုန်၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရက်မှာ ရက်ပေါင်း ၃၀ ခန့်သာ ဖြစ်
 သည်။ ယုန်များသည် သားပေါက်မြန်သည်သာမက သား
 ပေါက်အရေအတွက်လည်း များပြားသည်။ မျိုးရိုးကို လိုက်ပြီး
 လခါမွေးလျှင် ရှစ်ကောင်မှ ၁၂ ကောင်ထိ မွေးနိုင်သည် ဟု
 သည်။

ယုန်မှ ရတတ်သော ရောဂါများ

တူလာရီးမီးယား ရောဂါနှင့် တောက်ဆိုပလာဗာ ပိုးစွဲနာ
 ရောဂါနှစ်မျိုးသည် ယုန်မှ လူသားတို့သို့ ကူးစက် ပြန့်ပွား
 တတ်သောရောဂါများ ဖြစ်ကြသည်။ တောက်ဆိုပလာဗာ ပိုး
 စွဲနာ ရောဂါမှာ ကြွက်များတွင် အဓိက ဖြစ်ပွား တတ်သည်။

တူလာရီးမီးယား (သို့မဟုတ်) ပလိပ်နှင့်ဆင်သော ရောဂါ

ပါတွေ့ရဲလား ဘူရာရုန်းထစ် ဝေါ် ရောဂါပိုး တမျိုးကြောင့်
 အလွန်ကူးစက်လွယ်သော ရောဂါ တမျိုး ဖြစ်၏။ ယုန် များ
 ကြွက်များနှင့် ရှိပေါ်သော သတ္တဝါများနှင့် အများဆုံး
 ဖြစ်ပွားတတ်သည်။ ယင်းသတ္တဝါတို့တွင် တွယ်ကပ်နေသော
 သန်း စသည်တို့က လူသားတို့ကို ကိုက်ရာမှ တခါတရံ လူသား
 တို့သို့ ဤရောဂါပိုး ရောက်သွား တတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ရောဂါ
 ကြောင့် သေဆုံးသော ယုန် သား ကို မီးဖြင့် ကျက်ဆောင်
 ပျက်စီး ဝေးသောက်မိကလည်း ဤရောဂါကို ရတတ်သည်။

ရောဂါပြုဆိုလျှင် ပိုးများအကိုက်ခံရသည့်နေရာတွင် အနာ
 ဖြစ်ပြီး အကျိတ် ဖြစ်ပေါ် သည်။ ဝေင်းကိုက်ပြီး များ၏။
 တစ်ခြံနှင့် လက်မောင်းထင်း၌ အကျိတ်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်
 အဆီသဖြင့် ပလိပ်ရောဂါနှင့် ဆင်တတ်သည်။ ဤရောဂါကို
 ဆေးမကျပ်ထားပါက လူ ၁၀၀ လျှင် ၁၀ ယောက်ခန့် သေ
 ဆုံးတတ်သည်။ ယခု ဝေတ်ပေါ် ပုဒိုဇီဝ ဆေးများသည် ဤ
 ရောဂါကိုနိုင်၏။ အထူးသဖြင့် ဝေက်တိုမိုင်ဇင်း၊ တက်ဆရာ
 ဆိုက်ကလင်းနှင့် ကလိုရိုမိုနိုကော ဆေးတို့သည် ဤရောဂါကို
 အလွယ်တကူ အနိုင်ယူနိုင်သည်။ ဤရောဂါသည် ဂျပန်နိုင်ငံ၊
 ဥရောပတိုက်နှင့် ဆိုဗီယက်ရုရှနိုင်ငံတို့တွင် ပြန့်ပွားလျက် ရှိ၏။
 မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သည့် အခြေအနေရှိသည်ကို မလေ့လာ
 ရသေးချေ။ သို့သော် ယုန်ကလေးများကို မွေးမြူကြသူများအပို့
 သတိပြုရာသည်။

ကခန်း (၂)

မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်များ

(၁) ကြက်

ကြက်သည် မူလအစက တောရိုင်း သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ကြက်ကို ဖာရှပ်ပါးအောင် မွေးသည့် ပညာကို အာရှတိုက်သားတို့က တောင် တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ကြက်ကိုအိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဘီစီ ၃၀၀၀ လောက်ကလည်းကောင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဘီစီ ၃၄၀၀ လောက်ကလည်းကောင်း တောင် မွေးမြူကြပြီ ဖြစ်၏။

ကြက်သားနှင့် ကြက်ဥသည် လူတိုင်း နှစ်ခြိုက်သော ဖောင်းဖန်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကြက်ဥကို အာဟာရ ဖြစ်စေသော အစာအရသာဖြစ် အသိအမှတ် ပြုထားကြသည်နှင့်အညီ ၎င်းကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ကြော်၊ ပြုတ်၊ ချက်စားလေ့ ရှိကြ၏။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြက်ဥအင်္ဂါကို နွားနို့ ဝေခဲဖြင့် ဝေါက်ပြုသောကံက အလွန်အားရှိသည်ဟု အသိအမှတ် ပြုထားကြပြီး ပီလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင်ပင် ကြက်ဥကို ကော်ဖြင့်ပေးကမ်းကာ အခကောင်ပေါက်ကာနီး ကြက်ဥအတွင်းမှ ကလေးကလေးဟု မြည်သံကြားနေသည့်အခါတွင်ပင် ကယောင်တထောင် ကြော်ချက် စား

သောက်ခြင်းသည် မိုးရာထစာ၊ သဋ္ဌေး သူကြွယ်များနှင့်သာ အပ်စပ်သည့်အစာဟု မှတ်ယူထားကြလေသည်။

သာမန်အားဖြင့် ကြက်သည် တနှစ်လျှင် ၉ ၅၀ မှ ၆၀ ယိအများဆုံး ဥတတ်ကြပြီး ကျန်အချိန်များတွင် သားထိန်းခြင်း၊ ပိတ်လိုက်လိုစိတ်ပေါက်နေခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အချိန်ကုန်လေ့ရှိသည်။ သို့သော် ယခုအခါ သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားလာသည်နှင့်အညီ ကြက်မျိုးကောင်မျိုးသန့်များပေါ် ထွန်းလာသည်။ ယင်းမျိုးကောင်မျိုးသန့်တို့ကို စတင်တကျ မွေးမြူလျှင် ဥစားကြက်ပထကောင်သည် တနှစ်လျှင် မျမ်းမျှ ၉ ၂၂၀ ထထက်ရှိသည်။

ကြက်ပု ရတတ်သော ဇရာဂါများ

ကြက်ထံမှ လူသားတို့ ရတတ်သော ဇရာဂါဟူ၍ အထူး

- (က) တောက်ထို ပလာပော ဝါးစွဲနား ။ ယင်းဇရာဂါသည် ကြက်နှင့် အဓိက ဝေါက်သဖြင့် ကြက်ကခန်းတွင် ရှိပါ။
- (ခ) ဆယ်လရိုနိုလား ဝမ်းပျက်ဇရာဂါ။ ။ တခါတရံမှသာ ဖြစ်တတ်သည်။ ဝမ်းစားနှင့် ပီပီပေါက်သဖြင့် ဝမ်းဗတ် ကခန်းတွင် ရှိပါ။

ကြက်သေကောင်ကိုစားသော်

ကြက်များသည် လည်လိပ်ဇရာဂါနှင့် ဝမ်းဇရာဂါတို့ကြောင့် သေဆုံးပျောက်များကြေသည်။ ကြက်ခြံတွင် ဤဇရာဂါမျိုး တကောင်ရပြီဆိုလျှင် တအုပ်လုံးလိုလိုပင် ကူးစက် ပျက်စီး

ဆွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မွေးမြူရေးသမားတိုင်း ရောဂါကာကွယ်ဆေး ကြိုတင်ထိုးနှံပေးရန် အမြဲသတိထားရ၏။ ကာကွယ်ဆေး မထိုးရသေးမီ ဤရောဂါများဝင်က ကြွက်သေများ တောင်းဖြင့် ကောက်ယူရလောက်အောင် အဖြစ်ဆိုးမျိုးနှင့် ကြုံရတတ်သည်။ ယင်းသို့ ရောဂါဖြင့် သေသောကြွက်ကို အချို့က ချက်စားတတ်ကြသည်။ အရသာက မရှိသလောက် ဖြစ်သည်။ အသားလည်း မာဆတ်ဆတ် ဖြစ်နေတတ်၏။ ကောင်းစွာ နူးနပ်အောင် ချက်ပြုတ်စားသင့်သည်။

(၂) ဝက်

ဝက်သည်လူတို့ မလိုသဖြင့် စွန့်ပစ်တတ်သော ထမင်းကျန်၊ ဟင်းကျန်မှအစ မီးပိုချောင်ထွက်ကို နှစ်ခြိုက်စွာ စားသုံးတတ်သော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ဝက်သည် လူတို့ စားသုံးရန် အသုံးဝင်လှသည်။ ဝက်မှ စွန့်ပစ်လိုက်ရသော ပစ္စည်းဟူ၍မရှိ။ ခေါင်းမှအစ အမြီးအဆုံး ခြေလက်မကျန် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ချက်ပြုတ်ကြော်လှော် စားသောက်နိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဝက်သည် လူတို့အစားအစာအဖြစ် အကျိုးပြုရန် အသက်ရှင်နေသော သတ္တဝါဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၏။ ဝက်ကို နိုင်ငံတိုင်း လူမျိုးတိုင်းက မွေးမြူတတ်ကြသည်။

ရှင်းတို့ဆနက် က မွှာကျော်သည် လေးထောင့် ဝက်အကြောင်းကို တင်ပြလိုသည်။ ချိုလ်နိုင်ငံမှ ကပ္ပလံလူမျိုးတို့သည် ဝက်ကို အကြီးအကျယ် မွေးမြူကြသည်။ သူတို့ မွေးပုံမှာ ဝက်ကို လွတ်မထားမိ လေးထောင့် သေတ္တာငယ်များဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ ထိုသို့ သေတ္တာဖြင့် မွေးထားသဖြင့် ဝက်မှာ အဝေးသို့သွားလာ လှုပ်ရှားခွင့်မရပဲ အစာစားလိုက် ထိပ်လိုက်

ဖြင့် နေရသည်ဖြစ်၍ တစ်နေ့တခြား ကြီးထွားလာ၏။ ကြာသော် ဝက်သည် သေတ္တာရိုက်ထားသည့်အတိုင်း လေးထောင့်ပုံသတ္တန်ဖြစ်လာတော့သည်။ ထိုဝက်များသည် သာမန်ဝက်များထက်ပို၍ အရသာ ထူးသည်ဆိုသည်။ ဝမ်းဗဲများတွင်လည်း သေတ္တာလှောင်အိမ်နှင့်မွေးသော ပီကင်းဗဲများ ကျော်ကြားသကဲ့သို့ လေးထောင့် ဝက်သားသည်လည်း အမေရိကန်ဟိုတယ်ကြီးများတွင် ကျော်ကြားလှသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင်မူ ဝက်ကို ထမင်းကျန် ဟင်းကျန် ကျွေးယင်း အိမ်အောက်တွင် ဖြစ်သလိုထားပြီး သွားချင်ရာသွားစားချင်ရာစား မွေးနေကြသည်ကများပေသည်။ သို့တိုင်အောင် ယင်းဝက်တကောင် နှစ်ကောင်မှ တနှစ်အတွင်း အကောင်နှစ်ဆယ် အစိတ်ထိ ပွားများလာကာ ဝက်ထောင်းရသောငွေဖြင့် သားရှင်ပြုနိုင်သည်အထိအကျိုးဖြစ်ထွန်းကြသမျှ ရှိပေသည်။ ဖင်းကဲ့သို့ ဝက်ကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်း မွေးမြူသည်ပင် ဤမျှအကျိုးဖြစ်ထွန်းပါက နေစ်ထကျ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို မွေးမြူလျှင် မည်မျှအကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ကို မှန်းဆနိုင်ပေသည်။ ယနေ့ကမ္ဘာတွင် ဝက်မွေးမြူခြင်းဖြင့် သငွေထူကြွယ် ဖြစ်နေကြသူ များစွာရှိနေပေပြီ။

ဝက်မှရတတ်သော ရောဂါများ
ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်ရောဂါ

ခြင်ကျားခေါ် ခြင်ပုန်းကတဆင့် ရောဂါသယ်ဆောင်လာသော သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါအကြောင်းကို စာရှုသူတို့

သိရှိကြပေလိမ့်မည်။ ၎င်းရောဂါမှာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှ စတင်
 ဖြစ်ပွားပြီး ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကင်းမြို့သို့ စတင်ကူးစက်
 လာခဲ့ရာ နောက်နှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံးသို့
 တစ်ဟုတ်ချင်း ပြန့်ပွားလာခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်ကဆိုလျှင်
 ရောဂါဖြစ်ပွားသူကလေး ၆၇၅၀ အနက် ၃၆၃ ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး
 ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ၃၁၅၃ ဦး ဖြစ်ပွားသည့်အနက် ၉၀ ဦး သေ
 ဆုံးခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ယခုတစ်ပန် လာပြန်ပါပြီ။ ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်ရောဂါ
 သို့မဟုတ်ခြင်ကသယ်ဆောင်လာသော နောက်ရောဂါတစ်ခု(ဝါ)
 သွေးလွန်တုပ်ကွေးနှင့် သဘောချင်းဆင်သည့် အာဘိုဗိုင်းရပ်
 ရောဂါ။ ထိုရောဂါကို ဂျပန်နိုင်ငံတွင် စတင်တွေ့ရှိပြီး အရှေ့
 အာရှနိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသဖြင့် ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်
 ရောဂါဟု အမည်ပေးထားသည်။ ဤရောဂါမှာ မြန်မာနိုင်ငံ
 နှင့် အနီးကပ်ဆုံးဆို၍ ထိုင်းနိုင်ငံ ဇင်းပယ်မြို့ ပတ်ဝန်းကျင်
 တွင် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ရောဂါတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဇင်းပယ်မြို့
 သည် မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းပြည်၊ တာချီလိတ်မြို့နှင့် ကုန်းလမ်း
 စားဖြင့် ဆက်စပ်နေရာ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် တာချီလိတ်
 မြို့၌ ဤရောဂါ ငါးဦးဖြစ်ပွားခဲ့ရာ လေးဦးသေဆုံးခဲ့သည်။
 ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် အခြားရှမ်းပြည်နယ်မြို့ကြီးများဖြစ်ကြသော
 လားရှိုး၊ ကျိုင်းတုံ စသည့် မြို့များသို့လည်း ကူးစက်
 ပြန့်ပွားခဲ့ပြန်သည်။ ထိုနှစ်တွင် ရောဂါဖြစ်ပွားသူ ၂၃ ဦးရှိရာ
 ၁၉ ဦး သေဆုံးခဲ့ပြန်သည်။ အဆိုပါရောဂါကို ရောဂါပိုး
 ပါရှိသော ကျားလက်ခြင်တမျိုး ကိုက်ခဲရာမှ ရောဂါကူးစက်
 ခြင်းဖြစ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာ

အသက်အရွယ်မရွေး၊ ကျား၊မ မရွေး ရောဂါဖြစ်ပွားတတ်
 သည်။ ရောဂါရှိသည့်ခြင် ကိုက်ခဲရပြီး ရောဂါပြေဆိုကာ ရုတ်
 တရက် အပြင်းပျားသည်။ ခေါင်းအလွန်ကိုက်ခဲပြီး တရက်
 နှစ်ရက်အတွင်း ခြေလက်များ လေဖြတ်ခံရသည့်အလား လှုပ်
 မရ ဖြစ်သွားလေ့ရှိသည်။ ဇက်ခိုင်နေတတ်သည်။ အချို့
 ကယောင်ချောက်ချားပြော၍ မကြာခင် သတိလစ်ကာ ရောဂါ
 ပြီး ခြောက်ရက်အတွင်း အသက်သေဆုံး တတ်ကြသည်။
 ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွင်း လားရှိုးမြို့ တိုင်းဆေးရုံတွင် တက်ရောက်
 ကုသကြရသော ဝေဒနာရှင် ၂၃ ဦး၏ ရောဂါလက္ခဏာ
 အကျဉ်းချုပ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အပြင်းပျားသူ	၉၀	ရာခိုင်နှုန်း
လည်ပင်းခိုင်နေသူ	၆၀	ရာခိုင်နှုန်း
လေဖြတ်ခံရသူ		
(ဝါ)ခြေလက် လှုပ်မရသူ	၅၆	ရာခိုင်နှုန်း
သတိကင်းလွတ်သွားသူ	၄၃	ရာခိုင်နှုန်း
ဝက်ရွေးကဲ့သို့တက်သူ	၃၉	ရာခိုင်နှုန်း
အငြိမ်မနေရသူ	၂၆	ရာခိုင်နှုန်း
ကားပြောမရသူ	၂၁	ရာခိုင်နှုန်း
သတိရတချက် မရတချက်	၁၇	ရာခိုင်နှုန်း

ရောဂါကာကွယ်ခြင်း

သွေးလွန် တုပ်ကွေးရောဂါသည် ခြင်ကြောင့် မြန်မာပြည် တဝန်းလုံးသို့ရောဂါပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။ ယခုတစ်ဖန် ခြင်ကြောင့် ကူးစက် တတ်သော ဤရောဂါက မြန်မာများအား အကျိုးပြု ခုကွပေး သွားပါမည်လော။ အခြား မြို့ကြီးပြကြီးများသို့ ပြန့်ပွားလာဖို့ လမ်းများရှိ သလော။ အတိအကျ အဖြေပေးနိုင် ဝေးပေ။ ဤရောဂါဖြစ်စေသည့် ခြင်မျိုးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် ရှိပါ၏။ သို့ကြောင့် ဤရောဂါကို မြန်မာပြည် တဝန်းလုံးသို့ မပြန့်ပွားမီ အမြစ်ဖြတ်ဖို့လို ည့်။ နောက်ပြီး ဤရောဂါက လူ များကိုသာမက ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း၊ ဝက် စသည့် သတ္တဝါများ ကိုလည်း ခုကွပေးနိုင်သည်။ ၎င်းသတ္တဝါများမှတစ်ဆင့် ခြင်က ရောဂါသယ်ယူပြီး လူတွေကိုတစ်ဖန် ရောဂါပြန့်နှံ့နိုင်သည်။ ဂျပန် နိုင်ငံတွင် ဝက်များ၌ ရောဂါဓား၌ဖြစ်ပွားပျံ့နှံ့ပြီး ဝက်မှခြင်၊ ခြင်ကတစ်ဆင့် လူသို့ ဤရောဂါကူးစက်သည်ဟု ဆိုသည်။ ရန်ကုန်မြို့ သားသတ်ရုံသို့ ရောက်ရှိလာသော ဝက်များ၏ သွေးကို ဖောက်စစ်ဆေးရာတွင်လည်း ဤရောဂါမျိုး ဖြစ်ပွား သည့် လက္ခဏာများရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ မြင်း များတွင်လည်း ဤရောဂါ ဖြစ်ပွားတတ်သည်ဟု အစောအကြံရှိ တိရစ္ဆာန်ကု ဆရာဝန်များက ဆိုသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ လူအချို့ ငါးသွေးကို ဥရိဂ ခုနစ်တွင် စစ်ဆေးစဉ်က ဤရောဂါနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိုယ်ခံသွေးရှိကြောင်းကို တွေ့ခဲ့ရသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဤရောဂါသည် ရှမ်းပြည် တစ်ခုမှာသာ မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့ စပါးအောင် တိုင်လုံး၌ မသိမသာ ပြန့်ပွားနေစ ပြုသည်ဟု ဆိုရပေလို ဖြစ်နေသည်။

ထိုရောဂါဖြစ်ပြီဆိုပါက ကုသရန် တိကျသော ဆေးဝါးက မပေါ်ပေါက်သေးသဖြင့် အသေအပျောက်ကလည်း များလှ သည်။ ထို့အပြင် ကာကွယ်ဆေးလည်း မရှိသေးသဖြင့် ခြင် များ မပေါက်ပွားရလေအောင် တားဆီးကြရန်သာရှိပေသည်။ ခြင်ကလည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ငှက်ဗျားရောဂါ ဖြစ်စေနိုင် သော အနော်ပလီခေါ် ခြင်တမျိုး၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဖြစ်စေ တတ်သော ခြင်ကျားခေါ် ခြင်ပုံး (Redes)၊ ယခုကုန်ဦးနှောက် ရောင်ရောဂါဖြစ်စေသော ကျူးလက် (Culex) ခေါ် ညစ် ပတ်သောရေမျိုးကို ကြိုက်နှစ်သက်သော ခြင်တို့ဖြစ်သည်။ ဤခြင်မျိုးရှင်းရန် လူထုတစ်ရပ်လုံးကို ပညာပေးပြီး ရပ်ကွက် အလိုက် အမှိုက်သရိုက်များကို စုပေါင်းရှင်းပြီး ရေဆိုးမြောင်း မှန်သမျှကို ဖောက်ထုတ်မှုဖြစ်ပေမည်။ ခြင်များသေစေရန် ဆေး ဇျန်းသည့်နည်းများလည်း ရှိသည်။ သို့သော် ငွေကုန်ကြေးကျ များလှသည်ဖြစ်ရာ တခုတည်းသော နည်းမှာ မိမိနေထိုင် ရပ်ကွက်ကို အသန့်ရှင်းဆုံးဖြစ်အောင် ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံးက လက်တွဲပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြဖို့ပင် ဖြစ်သည်။

ထရစ်ကီနယ်လာ သန်စွဲနာ

ဤသန်ကောင် ရောဂါဖြစ်ပွားသည့်အခါမှာ ကမ္ဘာတစ်ခု လုံး၌ ၂၇.၈ သန်းခန့် ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ အပေ ဒိကန်ပြည်ထောင်စု တခုတည်းမှာပင် ဤသန်ကောင်ရောဂါ ဖြစ်ပွားသ တနှစ်လျှင် သုံးသိန်းခွဲခန့်ရှိသည်။ မကြာသေးမီ က ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ဤရောဂါဖြစ်ပွားသူ အလွန်ပေါများကြောင်း ဖြင့် သတင်းတရပ်က ဆိုသည်။ ဝက်သားစားသူများ ရတတ်

သော ရောဂါဖြစ်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ဖြစ်ပွားသည့် ရောဂါဖြစ်သည်။

ရောဂါကူးစက်မှု

ထရစ်ကီနယ်လာ သန်ကောင်ပါသော ဝက်သားကို စားသုံးမိရာမှ လူသားတို့မိရတတ်သော ရောဂါတစ်ခုဖြစ်၏။ မူရင်းရောဂါမှာ ကြွက်များ၌ တွယ်ကပ်နေသော သန်ကောင်တမျိုးဖြစ်၏။ ယင်းသန်ကောင်ပါသော ကြွက်သေများကို စားသုံးမိသော ဝက်များ၏ အသားထဲတွင် သန်ကောင်ပေါက်စကလေးများသည် ခွေပြီးနေလေ့ရှိသည်။ ယင်းသန်ကောင်ပါသော ဝက်သားကို ကောင်းစွာနုပ်အောင် မချက်ပြုတ်မီ စားသုံးမိသူတို့တွင် ဤရောဂါ ရလေ့ရှိသည်။

ရောဂါရတတ်သူများ။ ။ ဝက်ဟူသည် တွေ့ကရာ ညစ်ပတ်ပေရေသော အစားအစာများကိုလည်း စားသုံးတတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ညစ်မဲ့ကပ်မဲ့လွတ်ထားသော ဝက်များတွင် ဤသန်ကောင်ရောဂါ ရတတ်သည်။ ဤရောဂါ ရထားသောဝက်သည် မည်သည့်လက္ခဏာမျိုးမှ မပေါ်ပေါက်ချေ။ ၎င်းကို စားသုံးသော လူတွင်သာ ရောဂါလက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။ ဤသန်ကောင်ပေါက်ပျားသည် ဝက်၏အသားထဲတွင် ခွေ၍နေလေ့ရှိရာ ဝက်သားချက်လျှင် ကောင်းစွာနုပ်အောင် ချက်ပြုတ်ရန်လိုအပ်ပေသည်။ ဝက်သားကို နူးအောင် ချက်ပြုတ်လိုက်သောအခါ ဝက်သားတွင် သန်ကောင်ငယ်ကလေးများ ပါနေကော့မှ သန်ကောင်သည်

သေကြေသွားသဖြင့် ဤရောဂါမျိုး မဖြစ်ပွားနိုင်ချေ။ ဝက်သားကို မကျက်စာကျက် ချက်စားတတ်သူများတွင် သန်ကောင်ပါ ဝမ်းထဲရောက်သွားသဖြင့် ဤရောဂါ ကူးစက်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။

ဝက်သား ကြီးပြားသန်

အမဲသားမှရသော သန်ကောင်သဘောအတိုင်း ဖြစ်၏။ ဝက်သားတွင်ပါရှိသော သန်ကောင်ကို ဝက်သားမကျက်စာကျက် ချက်စားမိက လူတို့တွင် တီနေယဆိုလီယန်ခေါ် သန်ကောင်အပြားမျိုး ဖြစ်ပွား၏။ ယင်းသန်ကောင်ဥများသည် လူတို့၏မင်္ဂလာတွင် ပါရှိသည်။ ယင်းသန်ကောင်များ ပါရှိသော မင်္ဂလာကို ဝက်များစားသုံးမိပါက ဝက်၏အသားတွင် သန်ကောင်ပေါက်စကလေးများ ခွေခွေကလေး ထလုံးငယ်များထဖြစ် ဖြစ်ပေါ်နေတတ်၏။ ယင်းသို့ သန်ကောင်ငယ်များပါရှိသော ဝက်သားကို လူတို့က ကောင်းစွာ နူးနုပ်အောင်မချက်မီ စားသုံးမိက လူတို့တွင် သန်ကောင်ရောဂါရပြန်သည်။

လူတို့၏ အူထဲ၌ရှိသော သန်ကောင်အကြီးမှ ဥများသည် လူတို့၏မင်္ဂလာတွင် အမြဲလိုလိုပါရှိနေ၏။ ယင်းဥငယ်များသည် လူတို့ပါးစပ်ထဲသို့ ယင်မလည်းကောင်း၊ ဝန်ပုန်စသည်တို့မှလည်းကောင်း တနည်းနည်းဖြင့် ပြန်လည်ရောက်ကာ သန်ကောင်ဖြစ်ရန် အူတွင်း၌ပင်ဖြစ်စေ တခါတရံ ဝက်မှာကဲ့သို့ပင် လူတို့၏ကြွက်သားထဲသို့ ရောက်ရှိသွားတတ်၏။ ယင်းတို့ကြောင့် ကြွက်သားများ နာကျင်ကွက်မဲသည်။ တခါတရံ

၎င်းသန်ကောင် ပေါက်စကလေးများသည် ဦးနှောက်အတွင်း သို့ ရောက်သွားတတ်သည်။ ထိုသို့ရောက်သွားလျှင် သန်ကောင် ကြောင့် ဝက်ဈေးပြန်ရောဂါ ဖြစ်ပွားစေ၏။ ထို့ကြောင့်လူသား တို့တွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော ဝက်ဈေးပြန်ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားရ သော အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိသည့်အနက် ဤသန်ကောင် သည်လည်း အကြောင်းရင်းတခု ဖြစ်ပေသည်။

ဗလန်တီဒီယမ်း ပိုးစွဲ ဝမ်းကိုက်ရောဂါ

ဗလန်တီဒီယမ်း ကိုလိုင် ခေါ် ရောဂါပိုးတမျိုးကြောင့် ကူးစက်သောရောဂါ ဖြစ်သည်။ ဝက်များတွင် ဤရောဂါသည် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေလေ့ရှိသည်။ ရောဂါ ပိုးဥကလေးများသည် ဝက်၏မစင်တွင် ပါလေ့ရှိ၏။ ယင်း၏ ပိုးဥကလေးများ တနည်းနည်းဖြင့် လူသားတို့ ဝမ်းကိုက်ထ ရောက်က ဤဝမ်းကိုက်ရောဂါ ရတတ်၏။ ရောဂါပိုးပါရှိသော အစားအစာကို စားမိသူတိုင်းတွင် ရောဂါမဖြစ်တတ်ပါ။ ဖြစ် သူများသည် တကယ့်ဝမ်းကိုက်ရောဂါနှင့်မခြား ဝမ်းဗိုက်ထဲ အောင့်နေပြီး ရစ်၍ နာကာ သွေးနှင့် အကျိအခွဲများပါသော ဝမ်းကို ဆက်တိုက်သွားနေတတ်သည်။ ယင်းကို ပရိုဇီဝဆေး ဝါးများဖြင့် ကုသမှသာ ပျောက်ကင်းသည်။

ဖက်ဆီယိုလက်ပီရေးဆစ် သန်စွဲနာ

ဖက်ဆီယိုလော့ ပဆစ်တူစကိုင်ခေါ် သန်ကောင်ရောဂါ တမျိုးဖြစ်၏။ အရွှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ပွားနေပြီး

ဝက်နှင့်ခွေးများ၏ မူလရောဂါဖြစ်၏။ သဘာဝအလျောက် ရေ တွင်ပေါက်သော မှိုနုတို့ကဲ့သို့ တို့ရောတို့တွင် ရောဂါပိုး ဥတယ် ကပ်နေ၏။ ၎င်းတို့ကို ရေကောင်းစွာ မဆေးယဲ ပပျက်ပြုတ်ပါ စားသုံးမိပါက ဤရောဂါရတတ်သည်။ ဤသန်ကောင်သည် လူ တို့၏ အုတ်တွင်းတွင် နှစ်လက်မအရွယ်အထိ ကြီးထွားလာတတ် ၏။ သန်ဥများသည် မစင်မှတစ်ဆင့် အပြင်သို့ ပြန်ထွက်လေ့ရှိ သည်။ ဤသန်ကောင်ရောဂါမျိုးရှိသူတွင် ဝမ်းကိုက်ရောဂါကဲ့သို့ လက္ခဏာမျိုး မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ ကလေးများတွင် ဤရောဂါမြေ့ဆိုကာ အစားအသောက်ပျက်ပြီး ဝမ်းလျှောခါ အများပါ ဝင်လာတတ်သည်။ ပေါ့ပေါ့တန်တန် ဂရုမစိုက်ပါ ထားမိက အသက်သေဆုံးသည့်အထိ ဖြစ်တတ်လေသည်။

အခြားရောဂါများ

ဝက်များထံမှရရှိတတ်သော အခြားရောဂါများမှာ ဆယ်လ မိုနိုလာ ရောဂါ၊ မယ်လျိုက်ဒိုးဆစ်ခေါ် ဇောင်းဂေါ့နာ၊ လက် ပတို ဗိုင်းဒိုးဆစ် ရောဂါ၊ တောက်ဆိုပလာဇော ပိုးစွဲနာနှင့် ဗရူဆဲလာ ပိုးစွဲနာတို့ဖြစ်သည်။

ဆယ်လမိုနိုလာရောဂါကို ဝမ်းဘဲများထံမှရတတ်သော ရောဂါများအကြောင်းတွင်လည်းကောင်း၊ မယ်လျိုက်ဒိုးဆစ် ခေါ် ဇောင်းဂေါ့နာ၊ လက်ပတိုဗိုင်း ဒိုးဆစ်ရောဂါ၊ တောက် ဆိုပလာဇော ပိုးစွဲနာများကို ကြွက်များထံမှ ရတတ်သော ရောဂါများအကြောင်းတွင် လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပါ သည်။

(၃) ၎်း

၎င်းသည် ခေါင်း၊ ကြက်၊ ရစ်တို့နှင့် အမျိုးအနွယ်တူသည်။
 ၁၅ ရက်သား ကြက်ငယ်လောက်သာ အရွယ်ရှိသော သတ္တဝါ
 ဖြစ်၏။ ဇီဝဗေဒပညာရှင်များ အလိုအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ
 တွင် ၎်းသုံးမျိုးသုံးစား ရှိသည်ဆို၏။ ၎်းဖိုနှင့် ၎်းမတို့သည်
 အဆောင်အဆင်း မတူကြချေ။ ၎်းဖိုသည် ကျောဘက်၌ အမည်း
 နှင့် သံချေးထောင် အပြောက်များရှိသည်။ ခြေထောက်တို့
 သည်။ ၎်းမသည် အဖိုထက်အထောင်ပျော့ပြီး ဝမ်းနှင့်ရင်ဘတ်၌
 ညိုဝါထောင်ရှိသည်။ ရင်ပိုင်းနှင့် နံဘေးဘက်တွင် အမည်းကန့်
 လန့်ဝမ်းများပါသည်။ ၎်းမသည် သာယာသော အသံကို ပြုတတ်
 သည်။

၎်းကို ကောက်ခိုးပြတ်နှင့် မြက်စောပေါများရာ လွင်ပြင်
 များတွင် အနှံ့အပြား တွေ့ရသည်။ ကိုက်အနည်းငယ်သာ
 လျှင်မြန်စွာ ပျံသန်းပြီး ချုံဖုတ်ထဲသို့ ဝင်၍လည်းကောင်း၊
 သစ်ရွက်ခြောက်၊ မြက်ခြောက်အကြား၌ ဝင်၍လည်းကောင်း
 နီးသောင်းပေတတ်ကြသည်။ စေးလံစွာ ပျံသန်းနိုင်ခြင်း မရှိ
 ကြချေ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးဥတု၌ အများအားဖြင့် ၎်းများ
 ဥကျသည်။ အချို့ ဇန်နဝါရီလတွင် ဥသည်။ တဖြည်းဖြည်း
 လေးလံပေ ခုနှစ်လုံးခန့် ရှိတတ်သည်။ အဝါထောင် အညိုထောင်
 စသည်ဖြင့် ကွဲပြားခြားနားသည်။ အချို့တွင် အပြောက်များ
 ပါရှိသည်။ ၎်းသုံးမျိုးကို အာဖရိကတိုက်၊ ဩစတြေးလျ
 တိုက်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရှမ်းကုန်းပြေပြင်နှင့် လွင်ပြင်များတွင်
 အနှံ့အပြားတွေ့ရသည်။

၎်းတို့သည် ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ မြက်၊ မျိုးစေ့များနှင့်
 ခြေသည် အင်းဆက်ပိုးများကို စားသောက်ကြသည်။ ၎်းများ
 ကို ပိုက်ဖြင့်ထောင်၍ ဖမ်းဆီးယူရ၏။

၎်းများထံမှရသော ရောဂါဟူ၍ ဝေဒနာလောက်ဆရာ မရှိ
 ချေ။ ၎်းအပါအဝင် ငှက်များတွင် စိတ်ဆီရောဂါ၊ ငှက်ဖျား
 ရောဂါသည် ရောဂါမျိုးစုံ ဖြစ်တတ်သည်။ သို့သော် ၎်းတို့
 တွင်ဖြစ်ပွားသော ရောဂါပိုးများသည် လူတို့တွင်ဖြစ်ပွားသော
 ရောဂါပိုးတို့နှင့် မတူညီကြချေ။ ထို့ကြောင့် ၎်းငှက်တို့မှ
 ရောဂါပိုးသည် လူတို့အား ပည်သို့မူ ဝုက္ကမပေးတတ်ပေ။
 ထို့ကြောင့် ကျေးငှက်များနှင့် မျိုးများမှ လူတို့ဆီသို့ ကူးစက်
 တတ်သောရောဂါ မရှိသလောက် ရှားသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။
 အခါတို့ တောက်ဆိုပလာပေပေ ပိုးစွဲရာ ရောဂါတခုသာ လူတို့
 ဆီသို့ ကူးစက်တတ်သည်။ ယင်းသည် ကြက်၊ ဝက်သည်တို့မှ
 ပိုးကူးစက်တတ်သဖြင့် ကြက်အခန်းတွင်ရှပါ။

(၄) ဝမ်းဘဲ

ပျော်တီမြို့တွင် စာရေးသူနှင့် ၎်းနီးသော ပွေးမြူရေး
 သမားတစ်ဦးရှိသည်။ သူသည် ဝမ်းဘဲပွေးမြူရေးလုပ်ခဲ့သည်မှာ
 ဝါရင့်ပေပြီ။ အဲဒီကုန်ရာနှင့်ချီ၍ ပွေးနေသူဖြစ်သည်။ စာရေး
 သူက သူ့ကို ကြက်ပါတဲ့ပွေးမြူရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ သို့ဖြင့်
 သူလည်း ကြက်ပါတဲ့ပွေးမြူခဲ့သည်။ တနှစ်လောက် ပွေးလိုက်ပြီး
 သဲလောက် အကျိုးမရှိဟုဆိုကာ ကြက်ကိုဖြုတ်ပစ်လိုက်သည်။
 ဝမ်းဘဲပွေးမြူလျှင် မျိုးကောင်းကိုရှာ၍ ပွေးမြူရန်လိုပါ
 သည်။ သိပ္ပံနည်းဖြင့် စံနှစ်တကျပွေးမြူလျှင် ဇာကောင်လျှင်

ပျမ်းမျှအလုံး ၂၅၀ အထိ ဥသော ဥစားမျိုးကောင်း တာကီ တင်ဘဲကို မွေးမြူလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ အသားတိုးဘဲမွေးမြူလိုက ရက် ၅၀ တွင်တပိဿာခွဲခန့်ကြီးထွား နှုန်းကောင်းသော ပိကင်းဘဲ မွေးမြူသင့်ပေသည်။ တိုင်းရင်း ဥထဲမျိုးသည် အကောင်ငယ်သော်လည်း ဥစံချိန်သင့်သည်။ လက်ရှိခတ်ဘဲ (ဘဲဂတ်)မျိုးကို အစာနုကျေးကာ အသား တိုးပွားက အကျိုးမရှိနိုင်သော အချက်ကိုမူ မွေးမြူသူများ သတိထားရန် လိုအပ်ပေသည်။

ဝမ်းဘဲမှ ရတတ်သော ဧရာဂါများ

အစာအစိပ်သင့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆယ်လမိုနဲလား

ဝမ်းပျက်ဧရာဂါ

ဆယ်လမိုနဲလား ဝမ်းပျက် ဧရာဂါပိုး ၁၀၀ ကျော်သည် လူသားတို့အား ခုက္ခပေးတတ်၏။ ကျွဲနွားဝက်နှင့်ကြက်တို့တွင် အစဉ် ကူးစက် ပြန့်ပွား နေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့နှင့် အနေနီးသော ကျေးလက်နေလူတို့တွင် ဤဧရာဂါ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားတတ်ကြသည်။ ချက်ပြုတ် မထားသော အစား အစာ များ အထူးသဖြင့် ဘဲဥ၊ နွားနို့ သေသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော မုန့်မျိုးစုံတို့ကို စားသောက်ပိရာမှ ကူးစက်လေ့ရှိသည်။

ဧရာဂါ လက္ခဏာများ

ဧရာဂါပိုး ပါရှိသော အစား အစာကို စားသောက် မိပြီး ၁၂ နာရီမှ ၂၄ နာရီအတွင်း ခေါင်းကိုက်ပြီး နိုးဝေ့ နေရာမှ

မိနုတ်ပိုင်း အတွင်းတွင် အထက်လှန် ဆောက်လျော ဖြစ် တတ်သည်။ ဝမ်းခိုက် တခုလုံး ထိမရသော နားလာတတ်၏။ ကလေးများတွင် အစားဝင်လာကာ အချို့မှာ အဖျားများပြီး တက်တတ်သည်။ လူကြီးများတွင် တခါတရံချမ်းပြီး တုန်လာ တတ်သည်။ အချို့ နှစ်ရက်လောက်ကြာသော် အော့အန်လေ့ ရှိပြီး အစိမ်းထောင် ရေကျဲကျဲ ဝမ်းများသွားတတ်၏။ ဝမ်းမှာ အရည်ကြည် များသာ ဖြစ်နေတတ်သည်။ အချို့ ဝမ်းကိုက် သက်သို့ ဆွေးနှင့် မစင်စေပြီး ပါလာတတ်သည်။ ဧရာဂါ ပိုးကြောင့် အူထဲတွင် ဖြစ်ပေါ်သော အနာကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဝမ်းဆက်သွားလျှင် လူမမာမှာ တကိုယ်လုံးချွေးထွက် လာပြီး ကြက်တက်၍ ဆီးနည်းကာ အသက် အန္တရာယ်နှင့်ပင် နီးပေသည်။

ဤဧရာဂါပိုးသည် သာမန်အားဖြင့် အော့အန် ဝမ်းသွား ပြီးနောက် တရက်နှစ်ရက်အတွင်း ပြန်ကောင်းသွားလေ့ရှိသည်။ သို့သော် တခါတရံ ဆီးလုံးဝခန်းသွားခြင်း၊ ဦးနှောက် အပြေး ထောင်ခြင်း၊ ရိုးတွင်းခြင်းဆီထောင်ခြင်းနှင့် နှလုံးဧရာဂါစသည်တို့ ဖြစ်သည်အထိပင် ခုက္ခပေးတတ်သည်။

ကုသခြင်း

ကူးစက်လွယ်သော ဧရာဂါဖြစ်သဖြင့် ဤသို့သော ဝေဒနာ ရှင်များကို ဆေးရုံတွင် သီးသန့်ခန်းထား၍ ကုသပေးရာသည်။ အနောက် နိုင်ငံများတွင် ဝေဒနာရှင်၏ မပင်ကို ဝစ်ဆေးပြီး သုံးကြိမ် သုံးခါ ပိုးမတွေ့စေဘဲမှ လူကြားထဲသို့ သွားလာခွင့် ပြုလေသည်။

ဤရောဂါဖြစ်သူကို အဖတ်အစားအစာများ လုံးဝမကျွမ်း
 အရည်ကိုသာ တိုက်ကျွေးရသည်။ သကြား၊ ဆားနှင့် သစ်သီး
 ရည်များ တိုက်ကျွေးပေး နိုင်သည်။ လိုဆပ်ဆုများကို ဂရု
 ကိုစိ ဆားရည် သွေးကြောထဲသို့ ထိုးသွင်းပေးရန် လိုပေသည်။
 ဘိန်းအဆီပါသော ကလိရိုရိုင်ဆေးအဆီ ၀.၆ မီလီမီတာခန့်
 တိုက်ကျွေးပေးခြင်းဖြင့် ဝမ်းကိုထိန်းရုံသာမက ဝမ်းနာခြင်းကို
 လည်း သက်သာပေးသည်။

ရောဂါပြင်းထန်သူ များကို ခေတ်ပေါ် ယူဇီဝ ဆေးများ
 ဖြစ်သော တက်ဆရာဆိုက်ကလင်၊ ကလိရို ဖီနီကော၊ တော့
 တိုမိုက်ဇင် စသည့်ဆေးများဖြင့် ကုသပေးနိုင်သည်။ ဤရောဂါ
 ကြောင့် သေဆုံးရသည့်နှုန်းမှာ ၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ကျေးလက်
 ဒေသများတွင် အစဉ်ပြည့်ပွား နေတတ်သဖြင့် အစားအစာကို
 ကောင်းစွာ နှစ်ဆောင် သွက်ပြုတ်ပြီးမှ စားစေရန် ကြရန်
 လိုသည်။

ဝမ်းဘဲများထံမှ အခြား ရုဇာတ်သော ရောဂါ တမျိုးမှာ
 တောက်ဆို ပလာ ပော ပိုးရဲ့နာ ရောဂါ ဖြစ်၏။ ထိုရောဂါ
 အကြောင်းကို ကြွက်များနှင့် ဆိုင်သော အခန်းတွင် ဖော်ပြ
 ထားပါသည်။

(၅) ဘဲငန်း၊ ဇန်း

ဘဲငန်း၏ဥများသည် ကြွက်ဥဘဲဥများနှင့်မခြား အာဟာရ
 ပြည့်ပြီး အလုံးကည်းကြီးသည်။ ဘဲငန်းတကောင်သည် အသား
 ငါးပိသောကျွေးပြီး အချို့ဝန်စိသောခန့်ပစ်ရရှိနိုင်သဖြင့် အကျိုး
 အမြတ်ရှိစေသော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ဘဲငန်း၏အမွေးအတောင်

သည် ခေါင်းဘုံး၊ မွေရာတို့တွင် အစာသွင်းရန်ကောင်းသည်။
 မွေးမြူရေး ခြံများတွင် ဘဲငန်းကို ပူးတွဲ မွေးမြူ ထားခြင်းဖြင့်
 ချွေးကို မွေးထားသကဲ့သို့ ခြံစောင်ရသည့် အပြင် ရန်သူများ
 ဥပမာ-မြွေများကိုလည်း တဖက် တလမ်းမှ အကာအကွယ်
 ပေးနိုင်စွမ်း ရှိသည်။

ဇန်းခေတ်သည် ဘဲငန်းထက်အကောင်ကြီး၏။ အထောင်
 ရုံရှိသည်။ ဇန်းနက်ကြီး များသည် ရွားပါးသော သတ္တဝါ
 ဖြစ်နေသည်။

ကျပန် ဦးခနောက်လောင် ရောဂါသည် ဘဲငန်း၊ ဝက်၊ မြင်း၊
 နွား စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ဤရောဂါသည် လူကို
 သေသည့် အထိ ဒုက္ခပေး တတ်သော ရောဂါဆိုး ဖြစ်သည်။
 ရှေးရောဂါအကြောင်းကို ဝက် အခန်းတွင်ရှုပါ။

(၆) ကြွက်ဆင်

ထက်ထန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့တော်တွင် ဦးကြွက်ဆင် (မစ္စတာ
 တာကီ)ဟု ကျော်ကြားခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ယောက် ရှိခဲ့
 ဖူးသည်။ သူငယ်စဉ်ကပင် ဖခင်ကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် ဆင်းရဲပြီး
 ကျောင်းမနေနိုင်ခဲ့ချေ။ သူသည် အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင်
 မင်းစေအဖြစ် အမှုတမ်းသည်။ အသက် ၁၇ နှစ် အရွယ်တွင်
 မော်တော်ကားကုမ္ပဏီတစ်ခု၌ ဝန်ထမ်းအဖြစ် အလုပ်
 လုပ်မင်း ကြွက်မွေးမြူရေးကို တော်ကြီးစား လုပ်ကိုင်သည်။
 သို့သော် မွေးမြူရေး မကျမ်းကျင် သဖြင့် ကြွက် နှာ ကျ ပြီး
 ကြွက်များသေဆုံးကုန်သည်။ သို့သော် လွှဲလျော့ ကြွက်ဆင်
 ကို မွေးသည်။ အောင်မြင်သွားသည်။ အောင်မြင်လိုက်သည်မှာ

၆၈ တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သောရောဂါများ

တမုဟုတ်ချင်း ဆိုသလို ကြက်ဆင် အကောင်ပေါင်း ၅၀၀၀ အထိပွားလာသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသည် ကြက်ဆင်ကို အမြတ် တနီးစားသုံးလေ့ရှိသော နိုင်ငံဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် နာတာလွှား ပွဲတော်အချိန်တွင် မိသားစုတိုင်း စုဝေးကြပြီး ကြက်ဆင်သား ကို စားသောက်လေ့ရှိသည်။ နာတာလွှား ညာစာစားပွဲများတွင် ကြက်ဆင်ကောင်လုံးကြော်သည် တခမ်းတနား ပါဝင်ကြမြဲ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဦးကြက်ဆင်အဖို့ ချက်ချင်းဆိုသလို ငွေကြေး ပြည့်စုံသွားသည်။ သူ၏လုပ်ငန်းကို တိုး၍ လုပ်ကိုင်သည်။ တနှစ်လျှင် ကြက်ဆင် ကောင် ၉၅ ၄၀၀,၀၀၀ ရ အောင် ရည်မှန်းချက်ထားကာ မွေးမြူသည်။ အောင်မြင်သည်။

သူ၏ ကြက်ဆင်သား ရောင်းသော ဆိုင်ခွဲများကို လန်ဒန် မြို့တွင်သာမက အင်္ဂလန်နိုင်ငံ တဝန်းလုံး၌ ဖွင့်ထားနိုင်သည် အထိ ကြီးပွားခဲ့သည်။ ကြက်ဆင်မွေးမြူခြင်းဖြင့် သန်းကြွယ် သငွေဘဝသို့ရောက်ခဲ့သူဟု ကမ္ဘာကျော် မိုဒါးချိပ်ဂျက်ပဂ္ဂဇင်း ကပင် စံနမူနာပြု ရေးသားခြင်းကို ခံရလေသည်။

ကြက်ဆင်အထီးသည် ကြက်ဆင် အမပေါင်း များစွာနှင့် ပေါင်းသင်းကာ အုပ်စုများဖွဲ့၍ သွားလာ နေထိုင်လေ့ရှိသည်။ မိမိ အုပ်စုထဲတွင် အခြား ကြက်ဆင် အထီးကို မထားပေ။ သူ့သေသေ၊ ကိုယ်သေသေ ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်တတ်သည်။ တဦး တည်း ခေါင်းဆောင်ပိုလ်လုပ်ချင်သောစိတ် အမြဲရှိသည်။ ကြက်ဆင်အမက ဥချလိုက်သော ဥများကိုပင် အညှာမပေး ဖောက်ခွဲပစ်တတ်၏။ ဓားပစ်တတ်၏။ တခါတရံ ဥကိုမစားရ လျှင် သားငယ်ကလေးများ ပေါက်လာပါက ပေါက်သတ် စားပစ်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်ပင် ဖြစ်သော်လည်း

ကြက်ဆင်အထီး၏ သဘာဝကိုသိသော ကြက်ဆင်အမများ သည် ဥများ ဥချပြီးလျှင် ပြီးခြင်း အထီးမမြင်နိုင်စေရန် သစ်ရွက်ခြောက်၊ ကောက်စိုး၊ မြက်ခြောက် စသည်တို့ဖြင့် လျှို့ဝှက် အောင် ဝံ့အုပ်ထားတတ်သည်။ ဤသို့ မပြုလုပ်လျှင် မျိုးဆက် ပြန့်ပွားရန် အလွန်ခဲယဉ်းလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကြက်ဆင် မွေးမြူသောခြံများတွင် ကြက်ဆင်ဥများကို ငှက်ဖြင့်ဖောက် ပေးကြရသည်။

ကြက်ဆင် များသည် အစာမှန်မှန်ကျွေး၍ ဂရုတစိုက် မွေးမြူလျှင် ကြီးထွားမြန်လှသည်။ အသားထွက်နှုန်း အလွန် ကောင်းသည်။ ကြက်ဆင် ခြောက်လ သား အရွယ်တွင် အစားချိန် ငါးပိဏာနီးပါး ရှိနေတတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကြက်ဆင် မွေးမြူရေးသည် စီးပွားရေး အနေဖြင့် တွက်ခြံ ကိုက်လှသည်။

ကြက်ဆင်မှရသော ရောဂါများ

ကြက်ဆင်မှ လူသားတို့ဆီသို့ ကူးစက်တတ်သော ရောဂါ ဟူ၍ အထူးအထွေ မရှိသေးပေ။ ကြက်၊ ငှက်များထံမှ တခါ တရံ ကူးစက် တတ်သော ရောဂါများကိုသာ သတိ ထားရန် လိုပါလိမ့်မည်။

(၇) သိုး၊ ဆိတ်

၁၉၆၃ ခုနှစ်က ကမ္ဘာ ပေါ်တွင် သိုးအကောင် ၉၅ သန်း တထောင်ကျော် (၁,၀၃၂,၆၆၇,၀၀၀) ရှိသည်ဟု ကမ္ဘာ့စားနပ်

ရိက္ခာ အဖွဲ့က ဝန်ပုန်းခဲ့သည်။ သိုးသည် မွေးမြူရန် အလွန် လွယ်သည်။ သိုးသားသည် ကမ္ဘာ့ ဆင်းရဲသား များ၏ အားကိုးရာ အစာ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ တိုင်းတွင် ဝက် သား၊ ကြက်သား၊ အမဲသားတို့ အထူးရှားပါးနေချိန်တွင် သိုးသားမှာ အလွန် ပေါများကာ ဈေးချို လျက် ရှိ သည်မှာ မွေးမြူရန် အလွန်လွယ်ကူသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ သိုးကို မွေးမြူသည် အတွက် သိုးမွေးလည်းရသည်။ ယနေ့ကမ္ဘာ့သိုးမွေးဈေးသည် တစ်နှစ်တိုး တက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် သိုး အမြောက်အမြား မွေးမြူနေကြသော နိုင်ငံများချမ်းသာနေကြ၏။

သိုးဆိတ်တို့ထံမှရတတ်သောရောဂါများ
ဗဂ္ဂဆယ်လားပိုးဝှံ့နာ

ဗဂ္ဂဆယ်လားအမည်ရှိ ဗက်တီးရီးယား ရောဂါပိုးကြောင့် ဖြစ်ပွားရသော ရောဂါဖြစ်သည်။ ဆိတ်၊ သိုးနှင့် နွားတို့တွင် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်လေ့ရှိသည်။ ဝက်များတွင်လည်း ဖြစ်ပွားတတ်သည်။ ရောဂါပိုးပါသော ဆိတ်နို့၊ နွားနို့တို့ကို သောက်သုံး မိရာမှလည်းကောင်း၊ ရောဂါကြောင့် သေဆုံး သွားသော တိရစ္ဆာန်များကို ကိုင်တွယ်မိရာမှ လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်သားဖွားသည်ကို ကူညီရာမှလည်းကောင်း ကူးစက် တတ်သောရောဂါဖြစ်၏။

ရောဂါလက္ခဏာဟူ၍တိတိကျကျမရှိ။ ဖျားသည့်ရက်ဖျားပြီး ကောင်းသည့်ရက် ကောင်းနေတတ်သည်။ တကိုယ်လုံး ကိုက်ခဲ ပြီး အဆစ်အမြစ်များ ရောင်လာတတ်သည်။ တိုက်ဖျက်ခေါ်

သူ့ဆောင်ရွက်ပေးလိုက်၊ ငှက်ဖျားလိုလိုနှင့် ဆီရက်ရွက်စရာ တသည့်ပါ ရောင်လာတတ်ပြီး ရက်များကြာရသည်တောင် ခံစား မှုရတတ်သည်။ သို့သော် ဤရောဂါကြောင့် အသက်သေဆုံး သည်အထိ မဖြစ်တတ်ပေ။ ခံနေရသော ရောဂါဖြစ်၏။ ရော ဂါရှိသောသု၏ သွေးကိုဖောက်ပြီး သင့်တော်သလို မွေးမြူနိုင်မ ယူရောဂါပိုးကို တွေ့ရတတ်သည်။ ဤသို့ရောဂါပိုးကို ရွာပွေ့ရန် ဘက်ခံသည်ကတော့ကြောင်း၊ ဤရောဂါကြောင့် သေဆုံးသွေမိ တတ်သည်က တာကြောင်းတို့ကြောင့် ဤရောဂါအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ရေးကဗဟ် လျစ်လျူရှုထားတတ်ကြသည်။ ကျွဲ၊ နွား၊ သိုးတို့ ဝက်များအကြား နေထိုင်ကြရသော ကျေးရွာများတွင် မှ ဖြစ်ပွားနေမည်မှာ သေချာပါသည်။

ဤရောဂါကို ခေတ်ပေါ်ပဋိဇီဝဆေးများ ဖြစ်ကြသော ဆေးဝါးပျက်စင်၊ တက်ထရာဆိုက်ကလင်းနှင့် ဆာလဖာဒိုင်ယာ လင်း ဆေးဝါးတို့ကို ရက်သတ္တသုံးပတ်ခန့်ကြာတောင် တိုက် ဖျက်ခြင်းဖြင့် သက်သာစေနိုင်သည်။ အချို့ ရင်းဆေးကိုနှစ် ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်ခန့် ဆက်တိုက်ပေးပါမှ သက်သာသူများလည်း ရှိပါသည်။

ဗက်ဆီယိုလား သန်ဝှံ့နာ

သိ၏အသည်းကို ပုပ်ကြွစေတတ်သော ဗက်ဆီယိုလား ဟိပက်တီးကာ၊ သန်ကောင်ရောဂါဖြစ်၏။ သိုး၊ ဆိတ်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်းများတွင် ဤသန်ကောင်ရှိတတ်သည်။ တခါတရံ ဓားများ ဖယ်လျှင် ဤသန်ကောင်ရှိတတ်သည်။ သန်ကောင်ဥများသည် ရင်းတိရစ္ဆာန်များ၏ မဝင်တွင်ပါရှိသည်။ သန်ကောင်ဥများ

က ရေထဲထောက်သွားသော် ဘကောင်ငယ်ကလေးများ ပေါက်ပြီး ရေကလေးများထဲတွင် ကြီးထွားသည်။ ပြီးနောက် ခရုတွင်းမှ ပြန်ထွက်လာပြီး ရေထဲရှိ သစ်ပင်ငယ်ကလေးများတွင် ကပ်နေတတ်သည်။ ၎င်းသစ်ပင်ငယ်များကို တိရစ္ဆာန်များ စားသုံးမိက ဤသန်ကောင်ရောဂါရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသန်ကောင်မျိုးတွယ်နေသော ရေထဲမှ တိုးစုထုတ်ပစ်များဖြစ်သည့် ကန်စွန်းရွက်၊ ကနုစောရွက် စသည်တို့ကို မချွတ်မပြုတ်ပဲ လူသားတို့ စားမိက ဤရောဂါ ရတတ်သည်။ အသည်းနှင့် သည်းခြေကို အဓိကခုခံပေးသော သန်ကောင်ဖြစ်၏။

ဤသန်ကောင်မျိုးရှိသူသည် အစားအသောက် မျက်ပြီး ဖော့အန်ခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်းနှင့် ဝမ်းဗိုက်တပြင်လုံး နာနေခြင်း စသည်တို့ ခံစားရတတ်သည်။ တခါတရံ အသားဝါလာပြီး ဝမ်းပျက်တတ်သည်။ အဖျားလည်း တက်လိုက်ကျလိုက် ရှိနေတတ်သည်။ လနှင့်ချီပြီး ခုခွပေးတတ်သော သန်ကောင်ဖြစ်၏။ သိုးနှင့် ဆိတ် များမှာ ဆိုလျှင် အသည်းပျားပုပ်ပြီး ကြေကျသည်အထိ ခုခွပေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ဤရောဂါ ပြန့်ပွားနေပြီဟု မဆိုသာပါ။ သို့သော် သိုးနှင့်ဆိတ် အကြီးအကျယ် မွေးမြူကြသော နိုင်ငံတိုင်းပင် ဤရောဂါပြန့်ပွားနေသဖြင့် သတိရှိရာသည်။

ဒေါင့်သန်းရောဂါ

အက်ဆီးလပ်အပ်သရာဆစ်ခေါ် ရောဂါပိုးကြောင့် ဖြစ်ပွားရသောကြောင့် ရောဂါဖြစ်သည်။ သိုး၊ ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်းနှင့် ဆိတ်များတွင် အမြဲတမ်းဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါဖြစ်သည်။

ရောဂါပိုးဥပါသော အစားအစာကို တိရစ္ဆာန်များ စားသောက်မိရာမှ လည်းကောင်း၊ ပိုးဥကို ချွတ်မိရာက လည်းကောင်း ရောဂါရလေ့ရှိသည်။ ၎င်းရောဂါကြောင့် သေဆုံးသွားသော တိရစ္ဆာန်များ၏အသားကို ကိုင်တွယ်မိရာမှ လူတို့ ဤရောဂါ ရတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤရောဂါဖြင့်သေဆုံးသော တိရစ္ဆာန်၏အသားကို ရောင်းချရန် လုံးဖြတ်ရာမှလည်းကောင်း၊ သားရေကို ခွာထုတ်ရာမှလည်းကောင်း ဤရောဂါရလေ့ရှိသည်။ အနောက်နိုင်ငံများမှာမူ သိုးမွေးထည်ပွလုပ်ရန်အတွက် သိုးကို ကိုင်တွယ်ရာမှ ဤရောဂါရတတ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သားသတ်ရုံလုပ်သားများ၊ သားရေနယ်အလုပ်ရုံမှ လုပ်သားများနှင့် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများတွင် ဖြစ်ပွားတတ်ကြသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

အသားဖျက်ယင်း ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသော နေရာမှလည်းကောင်း၊ အသားမဖျက်ခင်ကတည်းက ရှိထားသည့် ထိခွပ်ပန်းပဲ့ဒဏ်ရာဟောင်းမှ လည်းကောင်း၊ ရောဂါပိုးဝင်ကာ ထိနေရာမှပင် အသားပာဟု အများခေါ်လေ့ရှိသည့် အနာတခုဖြစ်ပေါ်သည်။ ရောဂါရှိတိရစ္ဆာန်၏အသားကို ကိုင်တွယ်မိပြီး သုံးရက်ခန့်အတွင်း ရောဂါကူးစက်ခြင်းဖြစ်၏။ လက်၊ မျက်နှာနှင့်ပခုံးတို့တွင် အဖြစ်များသည်။ ပထမအနီရောင်အရုကလေးလို ဖြစ်ရာမှ သုံးရက်လောက်အတွင်း အနာဖြစ်ပေါ်လာပြီး အဖျားပါဝင်လာသည်။ အနာကလေးမှာ သေးလိပ်မီးနှင့်အထိခံထားရသော ဒဏ်ရာကဲ့သို့ ညှိမိလာသည်။ ဤအချိန်တွင် အဖျားလျှန်ကဲပြီး အသက်သေဆုံးသည်အထိ ဖြစ်တတ်သည်။

အချို့နိုင်ငံများတွင်မှ ရောဂါပိုးပါရှိသော သားမွေးကို နိုင်
တယ်မိရာမှ ရှုစိုက်မိပြီး အဆုတ်တွင်ရောဂါရတတ်သည်။ ဤ
ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသော တိရစ္ဆာန်၏ အသားကို မကျက်
တကျက် ကြော်ချက်စားမိကလည်း ဝမ်းသွားခြင်း၊ အော့အန်
ခြင်းစသော လက္ခဏာမျိုးဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

ကုသခြင်း

ဤရောဂါမျိုးကို တိုးတက်သည့် နိုင်ငံများတွင် အလွန်
ကြောက်ကြံသည်။ ရောဂါသည်ကို သီးသန့် အထောက်အကူ
ထားပြီး ဆရာဝန်၊ ဆရာမအားလုံးက လက်ဆိတ်များ၊ မျက်နှာ
ပုံးအဝတ်များ ဝတ်ဆင်ပြီးမှ ပြုစုကြသည်။ ပြီးနောက် သက်
ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဌာနသို့ ချက်ချင်း ဆောင်ရွက်ကြရ
သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသားမာကို ကျေးရွာများတွင် တွေ
မြင်နေကြရသည်။ ဤရောဂါ ဖြစ်ပြီဆိုက ပင်နီဆီလင်ဒရို
ထောက်တိုက်စင်ဆေးများကို သုံးစွဲရက်ဆက်တိုက် ထိုးပေးခြင်း
ဖြင့် အသက်သာမှု ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။

ကာကွယ်ခြင်း

ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း၊ ဆိတ်စသည့် တိရစ္ဆာန်အားလုံးကို ဝေါင်
သန်းရောဂါ ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်း၊ ရောဂါဖြစ်ပွားပြီး
သေဆုံးပါက သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ ဆောင်ရွက်ပြီး သေဆုံး
သွားသော တိရစ္ဆာန်ကို မြေထွင်းနက်နက်တူး၍ ထိုးပျက်ပြီး
ပုံးထုပ်ခါ မြှုပ်နှံခြင်း စသည်များဖြင့် ဤရောဂါမှ ကာကွယ်နိုင်

သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် တိရစ္ဆာန်သားစေ့ သိုးမွေးစသည်
တို့နှင့် အစဉ်ထိတွေ့နေကြရသော လုပ်သားများကို ဤရောဂါ
ဖြစ်ပွားစေရန် ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးပေးခြင်းဖြင့် ကာ
ကွယ်ပေးထားလေသည်။

ဟိုင်ဒါတစ်ရောဂါ

အက်တီနိုကော့ကပ်ဆိုသော သန်ကောင်ကြောင့် လူသား
တို့၏ အသည်း အဆုတ် စသည့် ကလီစာတို့တွင် အလုံးအဝဲ
ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော ရောဂါဖြစ်၏။ သိုးအကြီးအကျယ်မွေး
မြူသော နိုင်ငံများတွင် ဤရောဂါအများဆုံး ပြန့်ပွားလျက်
ရှိသည်။ ခွေးသည် ပင်ကိုယ် သန်ကောင်ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။
အောက်ဖတ်တွင်ပါရှိသော သန်ကောင်ဥကလေးများကို လူသား
နှင့်အတူ နွား၊ စက်၊ သိုးစသည်တို့က စားသုံးမိရာက ခန္ဓာကိုယ်
တွင် သန်ကောင်အကျိတ်အခဲကြီးများ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်
သည်။

များသောအားဖြင့် အသည်းတွင် အလုံးတင်ဖြစ်ပေါ်လာ
၏။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကြီးထွားလာကာရှောက်သီး၊ ကျွဲကော
သီး အရွယ်ခန့်အထိ အလုံးကြီးထွားလာသည်။ ဤရောဂါ
ကြောင့် အစားအသောက်ပျက်၍ မိုက်နာနေတတ်၏။ ယင်း
သို့တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကြီးလာသောအလုံးသည် ပေါက်ကွဲသွားက
လွန်သေးတတ်သည်။ အဆုတ်တွင် ဤအလုံးမျိုးဖြစ်ပေါ်ပါ
က အသက်ရှူပရဖြစ်ပြီး၊ ရုက္ခထောက်တတ်၏။ ထို့ကြောင့်
ဤရောဂါမျိုး ဖြစ်ပွားက ခွဲစိတ်ဖြတ်ထုတ်ပစ်ရန် လိုသည်။
အလွန်အသက်အန္တရာယ်နှင့်နီးသော ရောဂါဖြစ်သည်။

မူလအားဖြင့် ခွေး၏ဝမ်းဗိုက်ထဲတွင် ဤသန်ကောင်မျိုးရှိ တတ်သည်။ ခွေး၏မစင်တွင် သန်ကောင်ဥများ ပါသွားသည်။ ၎င်းတို့သည် မြက်ခင်းထဲတွင် ကျနေလေ့ရှိသည်။ သိုး၊ ကျွဲ၊ နွား စသည့် သတ္တဝါတို့သည် မြက်များနှင့်အတူ ၎င်းတို့ကို စား သုံးမိပါက ၎င်းတို့တွင် လူသားတို့မှာကဲ့သို့ အလုံးအဝေးများ ဖြစ်ကုန်၏။ အဆိုပါသတ္တဝါတို့ သေဆုံးသောအခါ သန်ကောင် ပေါက်ကလေးများသည် ယင်းသတ္တဝါတို့၏ အသားနှင့်ကလီ စာတနေရာရာရှိ အလုံးထဲ၌ရှိလေသည်။ ၎င်းတို့ကိုလူသားတို့က အသားပေါ်ရာတွင် ကလီစာအချို့ကို စွန့်ပစ်သော် ခွေးက ကောက်စား၏။ ထိုအခါ ခွေးတွင် သန်ကောင်ပြန်ရောက် သွားသည်။ ခွေးဝမ်းထဲတွင် သန်ကောင်ကြီးအသို့ ရောက် သွားပြီး သန်ဥများ ပြန်ကျလာတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ခွေးမှ သန်ဥသည် သိုး၊ ကျွဲ၊ နွားတို့ဆီသို့ ရောက်ကာ သံသရာလည်နေ တော့သည်။

ဤရောဂါသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြန့်ပွားနေပြီဟုပဆိုသာ၊ သို့သော် သိုးနှင့် ဆိတ်တို့ကို ခွေးနှင့်အတူမွေးမြူနေသော နိုင်ငံ တိုင်းတွင် ဤရောဂါပြန့်ပွားလျက်ရှိ၏။

အခြားရောဂါများ

သိုးဆိတ်များထံမှ ပယ်လျှိုက်ဒိုးဆစ်ရောဂါခေါ် ဇောင်းဂေါ နာနှင့် တူလာရိုးမီးယား ရောဂါများလည်း ရတတ်သေးသည်။ ဇောင်းဂေါနာအကြောင်းကို မြင်းများထံမှ ရတတ်သော ရောဂါများ အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ တူလာရိုးမီးယားရောဂါ အကြောင်းကို ယုန်များထံမှ ရတတ်သော ရောဂါများအခန်း တွင်လည်းကောင်း အသီးသီးဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၃)

ဝန်တင်ဝန်ဆွဲတိရစ္ဆာန်များ

(၁) နွား

ဈေးပဝေဏီ မြန်မာမင်းအဆက်ဆက်ကပြော ယနေ့တိုင် ထောင် နွားသည် မြန်မာလူမျိုးတို့နှင့် ကင်းကွာသည်ဟူ၍ မရှိခဲ့ချေ။ မြန်မာတို့သည် လယ်ယာအန်ရေပေါင်းကို အားထား နေရလျှင် နွားကိုအပော်ပြုနေဦးမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဈေးပဝေဏီအဆက်ဆက်ကပြော ယနေ့တိုင် နွားကို ဦးစားပေး မျှော်ထားကြလေသည်။ နွားနို့သည် ကလေးလူကြီးအတွက် မရှိလျှင်မဖြစ်သော ပစ္စည်းဖြစ်၏။

နွား၏သားရေကိုလည်း နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များက ဈေး ကောင်းပေး၍ ဝယ်နေကြလေသည်။ နောက်ဆုံးနွား၏အရိုး သည်ပင် သားသတ်ရုံများ၌ တောင်လိုပုံနေခါ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဟု ထင်ရသော်လည်း နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ ကော်လုပ်ရန်နှင့် ဓာတ်မြေဩဇာ ထုတ်ရန်အတွက် ရသမျှဝယ်ယူလျက်ရှိ၏။ နွားချေးနှင့်နွားသေးသည်ပင် တန်ဖိုးမမြတ်နိုင်သော သဘာဝ မြေဩဇာများဖြစ်ကြသည်။ ဆရာကြီးဝလေဦးပုည ရေးသား ခဲ့သည့် နွားတကောင်လုံး အသုံးပြုဆိုသောစကားသည် ယနေ့

ထက်တိုင် မှန်နေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ တနည်းအားဖြင့် မြန်မာလူမျိုးတို့နှင့် နှားသည် ခွဲ၍ပရစကောင်။ နောင်ကာလအတော်ကြာအောင်ပင် တွဲအက်နေကြဦးမည် ဖြစ်သည်။

မည်သည့်ဣရစ္ဆာန်ကိုမဆို ဝိပျားဖြစ်ပွားတော့မည်ဆိုလျှင် မျိုးကောင်းရန် လိုပေသည်။ အကြမ်းအားဖြင့် နှားသည် သုံးမျိုး သုံးစားရှိသည်။ ခိုင်းနှား၊ နို့စားနှားနှင့် အသားစားနှားတို့ဖြစ်ကြသည်။

နှားပျားထံမှ ရတတ်သော ရောဂါများ ပေးခိုင်ရောဂါ

ပေးခိုင်ရောဂါပိုးမှ ထွက်လာသော အဆိပ်ရည်ကြောင့် လူသားတို့ကို ပေးခိုင်စေတတ်သော ကူးစက်ရောဂါဖြစ်သည်။ ဤရောဂါပိုးကလေး များသည် သဘာဝ အပူအအေးအက်ကို လပေါင်းများစွာ ခံနိုင်စွမ်းရှိ၏။ သာမန်အားဖြင့် လူနှင့် ဣရစ္ဆာန်မျိုးစုံတို့၏ပင်တို့၌ ဤရောဂါပိုးဥကလေးများ ပါလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နှားချေး၊ မြင်းချေး စသည့် သတ္တဝါမျိုးစုံတို့၏ အညစ်အကြေးများ ရုစေးရာ မြေဩဇာအဖြစ်သားသော မြေသားတို့တွင် ဤရောဂါပိုးတို့သည် အလုံ့ပယ်ရှိနေတတ်ကြသည်။ ထိုသားတို့သည် သံစူးမိ၍လည်းကောင်း၊ ထိခိုက်ခက်ရာရှိ၍လည်းကောင်း ရောဂါပိုးများ ဝင်ရောက်ခွင့် ရကာ ဤရောဂါကို ရကြမည်ဖြစ်၏။ သာမန်ပွန်းပဲ့ခက်ရာများ ရရှိရုံနှင့် ရောဂါဖြစ်၏။ ခက်ရာသည် မည်မျှပင် သေးငယ်စေကာမူ အတွင်းသို့ဝင်နေက ဤရောဂါကို ပို၍ ရတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် တပ်မတော်သားများ ရရှိတတ်သော ခက်

ရာမျိုးတွင် ဤရောဂါသည် အခွဲထပ်ဆင့် ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ တောင်သူလယ်သမား ဦးကြီးများကိုလည်း ဤရောဂါက အဆိုးဆုံးခြောက်လျက်ရှိသည်။

သာမန်အားဖြင့် ထိခိုက်ခက်ရာတခုခုရှိ ရောဂါပိုးဝင်ခွင့် ရပြီး နှစ်ရက်မှ ၂၁ ရက်တွင် ရောဂါလက္ခဏာ တောင်ဖြစ်ပေါ်သည်။ အထူးသဖြင့် ထိခိုက်ခက်ရာရသည့်ရက်နှင့် ရောဂါလက္ခဏာ တောင်ဖြစ်ပေါ်သည့်ရက် နီးလေ ရောဂါဖြစ်သည်။ အသက်အန္တရာယ် ပိုပြီးနီးကပ်လေဖြစ်သည်။ ထိခိုက်ခက်ရာ ရပြီး ရက် ၂၀ ကျော်မှ ရောဂါလက္ခဏာပေါ်သော် အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သာမန်အားဖြင့် ရောဂါလက္ခဏာ အဆိုးဆုံးတင်ဖြစ်ပေါ်သည်။

အဆင့် ၁။ «ကြို့တင် လက္ခဏာ များ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ခေတောက်ခက်သလိုလိုဖြစ်နေပြီး နောက်ကျောမှ အောင့်သလို ခံစားရတတ်သည်။ နောက် ၂၄ နာရီကြာလျှင် အဆင့် ၂ ပေးခိုင်သွားသည်။

အဆင့် ၂။ «ပေးခိုင်သွားပြီး ပါးစပ်ကို ဖွင့်ခိုင်း၍ ဖွင့်မရတော့ချေ။ မျက်နှာလည်း အံတက်တက်နီနီ နှင့် ဖြစ်လာသည်။ ကြွားသော် ဝမ်းဗိုက်ကြွက်သား များပါ တောင့်တင်းလာသည်။ ဦးခေါင်းလည်း ဖော့သွားခါ အစားစားမရ အသက်ရှူမဝတော့ချေ။ ရင်ဘတ်ထဲတွင် ကျပ်သလိုလို ခံစားနေရပြီး စကားကိုပင် ပီသထောင် မပြောနိုင်တော့ချေ။

စာဆင့် ၃။ ။ အထက်ပါ အချိန်အထိ အချိန်မီ ပြောဆေးမရ ခဲ့သော် နွှာကိုယ်တခုလုံးသည် ဝက်ရွေးရောဂါ ကဲ့သို့ တက်နေတော့သည်။

ဤရောဂါသည် မမျှော်လင့်ပဲ ဆေးရုံ ခွဲစိတ်ကုသခန်းများမှ လည်း ရတတ်သည်။ အထူးသဖြင့် ခွဲစိတ်ကုသရာတွင် အသုံးပြု သော ဝါဂွမ်း၊ အဝတ် သည်တို့တွင် ရောဂါပိုးဥကလေးများ ပါဝင်သွားသည့်အခါ အသက်ကို ခုက္ခပေးတတ်၏။ ကလေးများ ကို မွေးခါစ ချက်ကြီးဖြတ်သည့်အခါ ဓား၊ ကတ်ကြေးသန့်သန့် ကို မသုံးမီပါက ယင်းဒဏ်ရာမှတစ်ဆင့် ပေးခိုင်ပိုး ဝင်နိုင်သည်။ အမျိုးသမီးများ သားဖွားသည့်အခါ အထူးသဖြင့် ကလေး ပျက်သည့်အခါများတွင်လည်း သတိထားရသည်။ သားအိမ် ထဲသို့ ပစ္စည်းတခုခုထည့်သွင်းပြီး ကလေးကိုဖျက်ချရန် ကြိုး ဓားသည့်အခါတွင်လည်း ဤရောဂါရတတ်လေ့ရှိသည်။

ရောဂါပိုးဥကလေးများသည် လူသားတို့အသားတွင် ဝင် ရောက်ခွင့်ရပါက ယင်းမှထွက်လာသော အဆိပ်ရည်သည် အာရုံ ကြောများမှတစ်ဆင့် ဦးခေါင်း ဦးနှောက်ဆီ ရောက်သွားသည်။ ထိုအခါ မေးခိုင်သည့်လက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကြာသော် တက်တော့သည်။ ရောဂါပိုး၏ အဆိပ်ရည်သည် ဦးနှောက် တွင်းမှ အာရုံကြောများသို့ တကြိမ်ရောက်သွားပြီ ဆိုပါက နောင်အခါမည်သို့ပင် ပြောဆေးထိုးစေကာမူ ရောဂါလက္ခဏာ ပြန်လည်ပထက်သာတော့ချေ။

ယခုခေတ်တွင် ဆေးကောင်းဝါးကောင်းများ ပေါ်ထွန်း နေသည်။ သို့သော် ဤရောဂါမျိုးဖြစ်ပါက ဆရာဝန်များသည် ပင် အသက်ပြန်ကယ်ရန် အခက်အခဲ ရှိနေသေးသည်။ အပိတ်

အစဉ်များလျက်ပင် ရှိနေသေး၏။ ထို့ကြောင့် နွှားစသည့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစုံတို့၏ မဝင်နှင့် ထိတွေ့ပြီး လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ကြရ သော တောင်သူ လယ်သမားကြီးတို့သည် မေးခိုင်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးကို ကြိုတင်ထိုးထားကြရန် ကျန်းမာရေးဌာနမှ တိုက်တွန်းနေကြခြင်းဖြစ်သည်။

တိဘီရောဂါ

တိဘီရောဂါသည် မိုက်ကရိုဗက်တီရီးယန်း တိဘီရောဂါပိုး ကြောင့် ကူးစက် ပြန့်ပွား ၏။ လူတယောက်မှ အခြား တယောက်သို့ ချောင်းဆိုးရက ကူးစက်သည်။ ရောဂါ၏အဓိက လက္ခဏာမှာ အစားအသောက်ပျက်ပြီး ချောင်းတဟွတ် ဟွတ်ဆိုးကာ ကြာသော် သလိပ်တင် သွေးပါလာသည်။ ညနေအချိန်တွင် အဖျားဝင်နေတတ်ပြီး အစားအသောက် လည်း မဝင်သဖြင့် ရုပ်ရည်ကျကာ တပိန်ပိန် တလိမ်လိမ်နှင့် ဖြစ် နေတတ်၏။ ဤတိဘီရောဂါမျိုးကို ရှေးရာတိုင်း၌ တွေ့ရတတ် သဖြင့် တိဘီရောဂါဆိုလျှင် ဤသို့ ချောင်းဆိုးသွေးပါစေသော တိဘီရောဂါတမျိုးထဲသာ ရှိသည်ဟု လူတိုင်းက ထင်မြင်ယူဆ နေတတ်ကြသည်။ သိပ္ပံပညာရှင်များ၏ လေ့လာထားရှိချက် များအရ တိဘီရောဂါပိုးသည် (၁) လူသားများတွင်သာဖြစ် သော တိဘီ၊ (၂) ကျွဲ၊ နွား များတွင်ဖြစ်သော တိဘီ၊ (၃) ငါးများတွင် ဖြစ်သော တိဘီ၊ (၄) ကြွက်များတွင် ဖြစ်သော တိဘီနှင့် (၅) ကျေးငှက်များတွင် ဖြစ်ပွားသော တိဘီဟူ၍ ငါးမျိုးရှိသည်။

ရင်းတို့အနက် (၁) နှင့် (၂) အမျိုးအစား နှစ်ခုသာလျှင် လူသားများကို စူးစူးလေးလေး ဤသို့အမျိုးအစား ကွာခြား သည်နှင့်အမျှ ရောဂါလက္ခဏာများလည်း မတူညီကြချေ။ လူသားတို့မှာ ဖြစ်တတ်သော တီဘီပိုးက လူသားတယောက်မှ တယောက်ထံသို့ ချောင်းဆိုးစေမှု ကူးစက်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆုတ်တွင် ဖြစ်ပွားရသော တီဘီရောဂါပိုးမှန်သမျှသည် လူတို့ တွင်သာ ဖြစ်တတ်သော တီဘီပိုးကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွင်ဖြစ်ပွားသော တီဘီရောဂါက ကျွန်ုပ်တို့၏ နို့ရည် ထဲတွင် ပါရှိတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏နို့ကို ကောင်း စွာ မကျွေးချက်ပဲ သောက်သုံးမိသူများတွင် ဤရောဂါရတတ်၏။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များသည် တီဘီရောဂါသည် လည်မျိုတိုက်၌ သပွက်သီး မိုင်ကဲ့သို့ တီဘီအသီးအကျိတ်များ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အစာ အိမ်လမ်းတလျှောက် ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌ တီဘီအကျိတ်များအဖြစ် လည်းကောင်း တည်ရှိသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ရောဂါကူးစက်ခံရပြီးဆိုလျှင် ခေါင်းဆုံ ခေါင်းကိုက်သလို ဖြစ်ပြီး ကိုယ်အလေးချိန် တနေ့တခြားလျော့လာ၍ ညနေ တိုင်း ပျားလေ့ရှိသည်။ ညအချိန်တွင် ချွေးများ ထွက်နေ တတ်၏။ ဤသို့နှင့် ရက်များကြာလာသော် အဆုတ်ရောဂါ ဖြစ်က ချောင်းဆိုးသွေးပါခြင်း၊ အစာအိမ်လမ်း၌ ဖြစ်စေက ဗိုက်အောင့်ပြီး ဝမ်းလျော့ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ရောဂါသည် နွားကိုယ်တခုလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားပါက ဦးနှောက် အမှေးရောင် လက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်လာကာ တနေ့တခြား အစားအသောက် ပျက်ပြီး အသက်သာဆုံးလေ့ရှိသည်။

ကုသခြင်း

ဤရောဂါအတွက် တောက်တိုမှိုက်ဆင် စသည့် ဆေးစွမ်း ကောင်းများ ပေါ်ထွန်းနေပြီဖြစ်၍ ယခင်ကကဲ့သို့ ကြောက် ရောရောဂါ မဟုတ်တော့ပါ။ သို့သော် ရောဂါ၏ သဘောအရ နှစ်နှင့်ချီ၍ ကုသရန်လိုသည်။ တတ်ကျွမ်းသူများ၏ ညွှန်ကြား ချက်အတိုင်း တီဘီကျကျ ဆေးကုသမှု ခံယူရန်လိုသည်။ အချို့ သူများသည် အထက်ဖော်ပြပါ ဆေးများကို စားချင်သည် အခါများ၊ ထိုးချင်သည့်အခါမှ ထိုးကြသဖြင့် ရောဂါပိုးက ဆေးကိုယဉ်သွားတတ်သည်။ ထိုအခါ ပိုမို အဆင့်မြင့်သော ခေတ်ပေါ်ဆေးဝါးများဖြင့် ပြောင်းလဲကုသရမည်ဖြစ်ရာ ငွေ ကုန်ကြေးကျ အလွန်များသွားနိုင်သည်။

ရောဂါပျံ့နှံ့ခြင်း

တီဘီရောဂါပိုးသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် အစာမျိုလမ်းကြောင်းတို့မှ ဝင်လျှင် ပထမ အကျိတ်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်သည်။ နွားနို့ထဲမှပါသော ရောဂါပိုးကြောင့်ဖြစ်က လည်မျိုတိုက်တွင် အကျိတ်အခဲများ ဦးစွာဖြစ်ပေါ်သည်။ သို့မဟုတ် ဝမ်းဗိုက်တွင်ရှိ အကျိတ်အခဲများ ကြီးထွားလာ သည်။ ဤအချိန်တွင် ရောဂါအပေါ် ကိုယ်ခံအားကောင်းပါ က အလုံလုံပြန်ကောင်းသွားတတ်၏။ အချို့တွင်မူ အကျိတ် အခဲများဖြစ်ပေါ်ပြီး ရောဂါတန်နေတတ်သည်။ ကိုယ်ခံအား လုံးဝ မရှိသူများတွင်မူ ရောဂါပိုးများ တဖြည်းဖြည်းကြီးမား လာပြီး သွေးထဲသို့ ဝင်ခွင့်ရသွားပါက ရင်းမှတစ်ဆင့် အရိုး၊ ဦးနှောက်၊ ဆီးလမ်းကြောင်းတလျှောက်နှင့် အဆုတ် စသည့်

၈၄ တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သောရောဂါများ

နေရာအနှံ့သို့ ရောဂါပြန့်သွားလေ့ရှိသည်။ သားသတ်လုပ်သားများတွင်မူ ရောဂါရှိသော တိရစ္ဆာန်၏ အဆုတ် သေသည်တို့ကို လုံးဖြတ်ကိုင်တွယ်ရာက ခြေလက်များတွင် ပွန်းပဲ့ဝက်ရာရပြီး ၎င်းဝက်ရာမှ ရောဂါပိုးဝင်၍ အရေးပြားတွင် တီဘီရောဂါရတတ်သေးသည်။

ကာကွယ်ရေး

ရောဂါရှင်မှန်သမျှကို ကျန်းမာရေးဌာနမှ တာဝန်ယူ၍ အခမဲ့ကုသပေးနေရာ မိမိကိုယ်မိမိ ရောဂါရှိပြီဟု မသကာပါက အဆုတ်ရောဂါကုဌာနများတွင် သလိပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ ဓာတ်မှန်ရိုက်ခံခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ကြရန်လိုသည်။ သို့မှသာ ရောဂါပိုးသည် အခြားသူများသို့ ကူးစက်ပပြန့်ပွားမည် ဖြစ်သည်။

ဘီစီဂျီကာကွယ်ဆေးကို အချိန်မှန်မှန် ကြိုတင်ထိုးထားခြင်းဖြင့်လည်း ဤရောဂါကို ကာကွယ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွေးကားစကလေးအရွယ်မှစပြီး ဤဆေးကို ငါးနှစ်တကြိမ်ထိုးထားကြရန် ကျန်းမာရေးဌာနက အကြံပေးထားလေသည်။

တီဘီရောဂါဖြစ်သော ကျွဲ၊ နွား တိရစ္ဆာန်များကို ထိုးတက်သည့် နိုင်ငံများတွင် သတ်ဖြတ်ပြီး မြေမြှုပ်လေ့ရှိသည်။

တီးနိုးယားသန်စွဲနာ (စပဲကြိုးပြားသန်)

အမဲသားနှင့် ဆက်စပ်နေသော သန်ကောင်ပြားဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် ပြန့်ပွားနေသော ရောဂါလည်း

ဖြစ်သည်။ ဤသန်ကောင်သည် အလျား ပေ ၂၀ အထိရှည်ပြီး အနံ့လက်မဝက်ခန့် ရှိသည်။ ရုပ်ရှင်ဖလင်ကော်ပြားကဲ့သို့ ရှည်လျားသောသန်ကောင်ဖြစ်သည်။ သန်ကောင်၏ ဦးခေါင်းတွင် ရုပ်စရာ အချိတ်ကလေးများပါရှိသော ခေါင်းငယ်လေးခု ပါရှိသည်။ သူတို့သည် လူသားတို့၏ အူထဲတွင် တွယ်ကပ်နေထိုင်တတ်သည်။ ၎င်းသန်ကောင်ဥများသည် အစုအဝေးလိုက် ပြုတ်ကျပြီး မြေကြီးထဲ၌ အနှံ့အပြား ပြန့်ကျဲနေတတ်သည်။ ဤသို့ သန်ကောင်ဥများ ပြန့်ကျဲနေသောဒေသမှ မြက်များကို ကျွဲ၊ နွားတို့ စားသုံးမိကြသည့်အခါ ကျွဲ၊ နွားတို့၏အသားထဲသို့ သန်ကောင်ဥများ ရောက်သွားပြီး သန်ကောင်ငယ်များ ဖြစ်၍ အသားထဲတွင် ခွေဝင်နေကြသည်။ ၎င်းကျွဲသား၊ နွားသားကို ကောင်းစွာချက်ပြုတ်ခြင်းမပြုပဲ မနူးမနပ် စားသုံးမိပါက လူသားတို့တွင် ဤသန်ကောင်ရောဂါရသည်။

ဤသန်ကောင်မျိုးရှိသော လူသားသည် အစားအသောက်ပျက်တတ်သည်။ အစာစားသော်လည်း အသားမဖြစ်တတ်ပေ။ ထို့နောက် တဖြည်းဖြည်းအားအင်ကုန်ခန်းခါ ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းဖော ဝမ်းရောင် ဖြစ်တတ်လေသည်။ တုချိုသူများတွင် အင်ပြင်များထွက်ပြီး မကြာခဏ ယားယံတတ်သည်။ သန်ကောင် အဖျားပိုင်းသည် မကြာခဏ ပြုတ်ကျတတ်သဖြင့် ၎င်းတို့ကို မစင်ဆဲ၌ ဖလင်ကော်ပြား အပြတ်သဖွယ် မြင်တွေ့ရတတ်သည်။

ဤရောဂါသည် အမဲသားကို နူးနပ်အောင်မချက်ပြုတ်ပဲ စားသုံးတတ်သောသူများ ဥပမာ- အမဲသားချဉ်သုတ်၊ အမဲသားအစိမ်းချက်စားတတ်သူများတွင် ပို၍ဖြစ်ပွားတတ်သည်။ အမဲသားကို ဓားဖြင့်ညက်အောင်စင်းပြီး အမွှေးအနံ့စုံအောင်

ထည့်ခါ ဝက်အူချောင်းကဲ့သို့ အချောင်းပပြုလုပ်မိ မြည်းစမ်းကြည့်လေ့ရှိသော အိမ်ရှင်မများလည်း ဤရောဂါရတတ်သည်။ အချို့နိုင်ငံများတွင် အမဲသားတုံးကြီးကြီးကို သံချောင်းဖြင့် ထိုးကာ မီးကပ်ပြီးနောက် အလွန်ထက်သောခားဖြင့် ပါးပါးလှီးခါ သွေးသံတရဲရဲနှင့် အသားညှပ်ပေါင်မုန့်စားတတ်သူများတွင်လည်း ဤရောဂါဖြစ်ပွားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ အမဲသားကို မကျက်စကျက် ချက်စားသူ အလွန်ရှားပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤသန်ကောင်ရောဂါဖြစ်ပွားသူ မရှိလှချေ။

ရှစ်တိုဆိုမာ သန်စွဲနာ

ရှစ်တိုဆိုမီရူးဆစ်ခေါ် သန်ကောင်ရောဂါသည် သုံးမျိုး သုံးစားရှိသည်။ ကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင် လူသန်းနှင့်ချီပြီး ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသော ရောဂါဖြစ်သည်။ ကူးစက်ခံရသောသူကိုလည်း နှစ်နှင့်ချီ၍ ဝုက္ခပေးတတ်သည်။ သွေးစားနည်းခြင်း၊ အသည်းနှင့် သုရက်ခွက် ရောင်ရမ်းခြင်း၊ ဆီးသွားသည်အခါ နာကျင်ကိုက်ခဲ၍ သွေးတစက်စက် ကျဆင်းခြင်း၊ အချို့တွင် ဝမ်းသွားသည်အခါ ဝမ်းကိုက်သလို သွေးနှင့် အရိအရွဲများကျဆင်းခြင်းတို့ ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ယင်းရောဂါသုံးမျိုး ရှိသည်အနက် အရွေ့တိုင်းနိုင်ငံများဖြစ်သော တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ဖိလစ်ပိုင် စသည်နိုင်ငံများတွင် ပြန့်ပွားလျက်ရှိသော အမျိုးအစားသည် အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်သည်။

ဤရောဂါသည် ကျွဲ၊ နွား၊ ဓွေး၊ ကြောင်နှင့် ဝက်များတွင် သဘာဝအားဖြင့် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသည်။ ရောဂါရှိသော

သတ္တဝါမှ သန်ကောင်ဥများသည် ရေထဲရောက်သွားကာ ရေငယ် ကလေးများတွင် တဆင့်ဝင်ရောက်ကြီးထွား၏။ သာမန်ချောင်းမြောင်းများထဲတွင် တောရတတ်သော ရေဖန်လိမ် အငယ်ကလေးများသည် ဤသန်ကောင် ကြိုက်နှစ်သက်သော သတ္တဝါငယ်များဖြစ်သည်။ ရေငယ်များတွင် တလနှစ်လကြာအောင် ဝင်ခိုကာ ကြီးထွားလာသော သန်ကောင် ဝပါကစသည် ရေထဲ၌ကူးနေ၏။ ဤအချိန်တွင် လူတို့က ရင်းတို့ရှိသော သေသွ် ရေဝင်ချို၊မိရာ အပြော့မှတဆင့် သန်ကောင်ငယ် ဝင်ရောက်ခွင့်ရသည်။ ထို့နောက် လူ၏နွားကိုယ်ထဲတွင် အပိုအမ အကောင်ကြီးဖြစ်အောင် ကြီးထွားလာကာ နောင်ကာလတွင် ဥများဥချသည်။ ရင်းဥများကြောင့် လူတို့တွင် သွေးဝမ်းသွားခြင်း၊ ဆီးတွင် သွေးပါခြင်း စသည့် ဗဟုအမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်စေသည်။ တဖြည်းဖြည်း လူကိုလုံးပါးပါးစေဘဲ ဝုက္ခပေးတတ်သည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် အသေနှင့် ဝံ့စားနေရပြီးမှ အသက်ဆုံးတတ်သည်။

ဤရောဂါကို မြန်မာနိုင်ငံ၌ တယောက်စ နှစ်ယောက်စ ဆိုသလို ဖြစ်ပွားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် ကံအားလျော်စွာ ကူးစက်ပြန့်ပွားနေပြီဟု မဆိုသာ။

ခွာနာ၊ လျာနာ

ကျွဲ၊ နွားများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသော ခွာနာ၊ လျာနာ ရောဂါမှာ ဝိုင်းရပ် ရောဂါပိုးတမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပွားရသည်။ ဤရောဂါသည် ဆိတ်၊ သိုးနှင့် ဝက်တို့၌လည်း မကြာခင်ဖြစ်

ပွားသည်။ ကျွဲ၊ နွားတို့၏ ခွာနှင့်လျှာပေါ်တွင် အနာဖြစ်စေ
သဖြင့် ယင်းရောဂါကို ခွာနာ၊ လျှာနာဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။
အလွန် ကူးစက်လွယ်သော ရောဂါဖြစ်၏။

ဤရောဂါသည် တိရစ္ဆာန်များအကြား နိုင်ငံတိုင်း၌ ကူး
စက်ပြန့်ပွားနေသော်လည်း လူသားတို့ကို ခုက္ခပေးခဲ၏။ တခါ
တခါသာ ကူးစက်သည်။ ရောဂါပိုးပါရှိသော နွားနို့၊ ကျွဲနို့တို့
ကို မကျိုချက်ပဲ သောက်သုံးသူများတွင် ပါးစပ်အတွင်း၌ အနာ
ကလေးများ ဖြစ်ရုံသာ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ကျွဲ၊ နွားများမှာ
ကဲ့သို့ အသက်သေဆုံးခြင်း မရှိချေ။ ယနေ့ လယ်ယာလုပ်ငန်း
ခွင်တွင် အားကိုးရသော ကျွဲ၊ နွားများကို သေစေသော အဓိက
ရောဂါမှာ ခွာနာ၊ လျှာနာရောဂါဖြစ်သည်။ ဤရောဂါသည်
မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးဦးကာလ၌ ကူးစက် ပြန့်ပွားလေ့ရှိသည်။
တကောင်ဖြစ်ပွားပါက ကျန်အတူနေ တိရစ္ဆာန်များကို လျင်
မြန်စွာ ကူးစက် ပြန့်ပွားလေ့ရှိသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားပြီဟု
သတင်းရပါက နီးစပ်ရာ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်ထံ အမြန်သုံး
အကြောင်းကြားရန် လိုသည်။ ထို့အပြင် ကျွဲ၊ နွားတို့ကို ရော
ဂါဖြစ်ပွားရာ ဝေကျက်များသို့ မလွှတ်မိရန်လည်း လိုသည်။

အကယ်၍ ရောဂါ ဖြစ်ပွားလာပါကလည်း ရောဂါဖြစ်ပွား
သော ကျွဲ၊ နွားများအားလွတ်အားခြင်းမပြုပဲ အခြား ကျွဲ၊ နွား
များနှင့် သီးသန့် ခွဲခြားထားရန် လိုသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားရာ
ခြံသို့ ပြင်ပတိရစ္ဆာန်များနှင့် လူများ ဝင်ရောက်ခြင်းကိုလည်း
တားဆီးပေးရန်လိုသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော နေရာကို
ပိုးသတ်ဆေးအဖြစ် ရေနှင့် ထုံးမှုန့် ၂ ရာခိုင်နှုန်း ဖျော်စပ်ပြီး
ပက်ဖျန်းပိုးသတ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

အခြားရောဂါများ

ဗရုဆဲလာ ပိုးစွဲနာ၊ ဖက်ဆီဆိုလာသန်စွဲနာ၊ ဒေါင့်သန်း
ရောဂါ၊ ဟိုင်ဒါတစ်ရောဂါ၊ မွေးရောဂါ၊ ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်
ရောဂါနှင့် ဆယ်လူနဲလားရောဂါတို့ ဖြစ်သည်။

ဗရုဆဲလာ ပိုးစွဲနာ၊ ဖက်ဆီဆိုလာသန်စွဲနာ၊ ဒေါင့်သန်း
ရောဂါနှင့် ဟိုင်ဒါတစ်ရောဂါများ အကြောင်းကို သိနှင့်ဆိတ်
တို့အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ မွေးရောဂါအကြောင်းကို မြင်း၊
လာ၊ မြည်းတို့အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်
ရောဂါအကြောင်းကို ဝက်အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ဆယ်လူ
နဲလားရောဂါအကြောင်းကို ဝမ်းဘဲအခန်းတွင် လည်းကောင်း
အသိအသီး ဖော်ပြထားသည်။

(၂) ကျွဲ

ကျွဲသည်နှင့် ကျွဲရိုင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ ကျွဲရိုင်းကို အိန္ဒိယ
နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ တောအုပ်ကြီးများအတွင်း၌ တွေ့ရတတ်
သည်။ အင်အားကြီးမားပြီး ချွန်ထက် ရှည်လျားလှသည့် ဦး
ချိုရှိသော သတ္တဝါဖြစ်၍ ကျွဲရိုင်းကို ဝမ်းဆီးရန် မလွယ်ကူ
ချေ။ တွေ့သည့်နေရာတွင် လူသားတို့အား အန္တရာယ်ပြုတတ်
သည်။

ကျွဲယဉ်များကမူ လူသားတို့နှင့် ယဉ်ပါးနေပြီး ကျွဲရိုင်းများ
နည်းတူ ခွန်အားသန်စွမ်းကြသဖြင့် လူသားတို့ ခိုင်းစေရာ နွား
များကဲ့သို့ အလုပ်လုပ်ပေးကြသည်။ ငယ်ဇဉ်ကတည်းက ထိန်း
ကျောင်းလာသော ကျွဲတို့သည် လူသားတို့အား အကြောင်းမဲ့
အန္တရာယ် မပြုတတ်ကြချေ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သောသောရာသီဥတုကို ခံနိုင်စွမ်းရှိသည်။ နွံနွံ
 များစွာကြား လူးလိမ့်နေကြသည် အကျင့်ရှိသည်။ သူတို့အား
 အစားအပွေ ရိုက်နှက်ရိုင်း၍ပေရ၊ ချော့မော့ပြီး ခိုင်းပုလည်း။
 ကျွန်ုပ်တို့သည် နို့ထွက် အလွန်ကောင်းသော သတ္တဝါဖြစ်၏။
 သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဝေး၍ပင်ကောင်း အမျှင်ကြီး၍
 အသားကြမ်းသည်။ နှားသားကဲ့သို့ နူးညံ့ခြင်းမရှိပေ။

ကျွန်ုပ်တို့ရတနာသော ရောဂါများ

ကျွန်ုပ်တို့နှင့် နှားတောင် ဖြစ်ထုတ်သော ရောဂါများမှာ အကူတူ
 လိုပင် ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့လူသားတို့ထံသို့ ကူးစက်
 တတ်သော ရောဂါများအကြောင်းကို နှားများထံမှ လေ့လာ
 သော ရောဂါများအခန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

(၃) မြင်း၊ လား၊ မြည်း

မြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး လောင်းကစားပြိုင်ပွဲများကို အရင်း
 ရှင် နိုင်ငံများတွင် အကြီးအကျယ် ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။ ထို့
 ကြောင့် ရင်းနိုင်ငံများတွင် ပြိုင်ပွဲဝင် မြင်းများအားရာ မြင်း
 ဇောင်းများသည် လူနေအိမ်မက ခမ်းနားလှသည်။ သန်ရှင်း
 လှသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ဤပြိုင်ပွဲမျိုးမရှိတော့ပြီ။ ကံ
 ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့ပေမယ့်ပါက ရက်သတ္တပတ်
 အတွင်း ရွာတွေ၍ ရသမျှသော ဝေ့ကြေးများသည် မြင်းခွာရာ
 ထိရုံနှင့် အကုန်ပြောင်ကုန်မည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ
 တွင်မူ မြင်းကို မြင်းလည်းဆွဲရာတွင်သာ အဓိက အသုံးပြု
 ကြသည်။

(၄) လား

မြင်းထီးနှင့် မြည်းပုကို မျိုးစပ်ပေးလျှင် လားဟူသော
 တိရစ္ဆာန် အစပ်မျိုးကို ရရှိပေသည်။ လားသည် အမိအဖ
 နှစ်ဘက်လုံးမှ အင်္ဂါလက္ခဏာတို့ကို ဆက်ခံ ရယူထားသော
 သတ္တဝါမျိုးဖြစ်ရာ စိတ်ရှည်ခြင်း၊ ဆည်းခံခြင်း၊ စိတ်တည့်ငြိမ်ခြင်း
 နှင့် ခြေလက် မြဲမြံခြင်းစသော အင်္ဂါရပ်တို့ကို ဖခင်ဖြစ်သော
 မြင်းထံမှ ဆက်ခံထားပြီး ခွန်အားဗလနှင့်သတ္တိကိုမူ မိခင်ဖြစ်
 သော မြည်းထံမှ ဆက်ခံထားလေသည်။ ဝန်တင်ဝန်ဆွဲဖြစ်စေ
 ဝန်ဆွဲရာဖြစ်စေ ခိုင်းစေရာ၌ လားသည် မြင်းထက်ပို၍ စိတ်ချရ
 သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။ မြင်းကို ခိုင်းစေသည့်အခါ တင်နေ
 ကျ အလေးချိန်ထက်ပိုလေးလျှင် ပေကတ်ကတ် လုပ်တတ်သော
 အကျင့်ရှိသည်။ လားမှာ မြင်းထက်ပို၍ စိတ်ရှည်သည်။
 လား၏အားရေမှာ မြင်းထက်ပို၍ မာကျောသဖြင့် နေရမိုးရွာ
 မရွာခင် ခိုင်းစေနိုင်သည်။

လားသည် ကိုယ်အရွယ်အစားနှင့် မလိုက်ဆောင် လေးလံ
 သော ဝန်စည်ကိုလည်း ဆွဲနိုင်စွမ်းရှိသည့်ပြင် မြင်းထက် ကိုယ်
 ဟန် ကြော့ရှင်း၍ ဖျတ်လတ်သဖြင့် ဝေဘက်တွင် အသုံးများ
 သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။ လားအချင်းချင်းကိုဖြစ်စေ၊ လား
 နှင့်မြည်း သို့မဟုတ် လားနှင့် မြင်းတို့ကိုဖြစ်စေ သားတင်အောင်
 ပပ်ပေး၍ မရတော့ချေ။

(၅) မြည်း

ခရစ်တော် မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် အိကျစ်လူမျိုး
 တို့သည် မြည်းကို ယဉ်ပါးအောင် ပြုလုပ်၍ ခိုင်းစေခဲ့ကြကြောင်း
 အထောက်အထားများ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြည်းသည် မြင်း

ထက်အလျင် လူတို့၏ မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။ မြည်းကို လူအများက ထိုသည် ထိုင်းသည်ဟု ပြောဆိုလေ့ ရှိကြသော်လည်း မြည်းရိုင်းများကို မြင့်တော့သူ ခရီးသည်များကမူ ထိုစွပ်စွဲချက်မှာ လုံးဝမမှန်ဟု ဆိုကြပေလိမ့်မည်။ မြည်းရိုင်းတို့သည် အလွန်လျင်မြန် ဖျတ်လတ်သော တိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်ကြ၏။ ရဲရဲရင့်ရင့်လည်း ရှိကြသည်။ ထို့ပြင် မြင်းထက် မိုးရာသီဧကကို ခံနိုင်ရည်ရှိကြသည်။ အစာကျွေးရာတွင်လည်း မြင်းကဲ့သို့ ဂရုစိုက်ကျွေးရန် မလိုချေ။

မြင်း။ လာ။ မြည်းတို့မှ ရတတ်သော ဇရာဂါများ
ဂလင်းခါး (ခေါ်) ဇောင်းဂေါနာ

ဗက်စီးရီးယား ဇရာဂါပိုးတမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပွားရသော ဇရာဂါဖြစ်၏။ မြင်း။ လာနှင့် မြည်းတို့တွင် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်နေသော ဇရာဂါဖြစ်သည်။ တခါတရံ ဆိတ်နှင့် သိုးတို့တွင်လည်း ဤဇရာဂါ ဖြစ်ပွားတတ်သည်။ လူသားတို့ထံ တခါတရံမှသာ ကူးစက်၏။ ဇရာဂါရှိသောမြင်းကို ကိုင်တွယ်ရာမှ ကူးစက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဇရာဂါပိုးပါရှိသော ရေကို မြင်းများအား တိုက်ကျွေးမိသောအခါ ပါးစပ်အတွင်းရှိ ပွန်းပဲ့ဧဏ်ရာများမှ မြင်းဆီသို့ ကူးစက်၏။ ထိုအခါ အဖျားဝင်လာကာ နှာခေါင်းမှ အပုပ်ရည်များ ကျဆင်းလာသည်။ လူများကို ဇရာဂါ ကူးစက်ခံရပြီဆိုလျှင် ဇရာဂါရှိသည့်မြင်းနှင့်အတူ ထိတွေ့ပြီး လေးရက်ပြောက်နေ့တွင် နှာခေါင်းမှာ ဖောင်ယဉ်းလာသည်။ ပြည်တည်ပြီး အဖျားပေါင်လာသည်။ နှာခေါင်းအရိုးများ စားကုန်သည်အထိ ဖြစ်တတ်၏။ ၁၀ ရက်လောက်အတွင်း အသက်သေဆုံးတတ်သည်။ သို့မဟုတ် ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့အပြားတွင် ပြည်

ယိုနေတတ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ် အနှံ့အပြားတွင် အဖုအသီးများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ခေတ်ပေါ် ပဋိဇီဝ ဆေးများဖြင့် ကုသ၍ ရသည်။ သို့သော် အလုံးစုံ အောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု အတိအကျ သက်သေမရှိသေးချေ။

ပွေး

ထမင်းကိုချက်ပြီး မစားပဲအားသော် နှစ်ရက်သုံးရက် ကြာလျှင် မှီတက်၏။ ထိုနည်းတူစွာ အဝတ်အစားများကိုလည်း သန့်ရှင်းအောင် အခြောက်မလှန်းပဲ ဝတ်ဆင်ပြီး သည်အတိုင်း ထားသော် မှီတက်သည်။ နေရာတိုင်းတွင် အလွန်သေးငယ်သော မှီပျိုးစုံရှိသည်။ အချို့မှီတို့မှာ လူတို့ကို အကျိုးပြုပြီး အချို့ကမူ ခုကွပေး၏။ ဤလောကတွင် သိပ္ပံပညာရှင်များ အရေးပြင် မှီအမျိုးပေါင်း သုံးသောင်းကျော်ကို တွေ့ရှိသားပြီး ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ မြောက်မြားလှသော မှီပျိုးစုံအနက် အချို့သော မှီများသည် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ၏ အရေပြားပေါ်သို့ ရောက်သွားသော် အရေပြား၌ ဇရာဂါဖြစ်ပေါ်၏။ ဤဇရာဂါများသည် လူထယောက်မှတယောက်သို့ နီးစပ်မှုရှိရာက ကူးစက်၏။ အချို့မှာ တိရစ္ဆာန်များထိက အရေပြားဇရာဂါသည် လူအများသို့ ကူးစက်သည်လည်းရှိ၏။ အရေပြားပေါ်မှ ပွေးဇရာဂါသည် အလွန်သေးငယ်သော မှီများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ (အလွန်သေးငယ်ပြီး မှန်ဘီလူးအောက်တွင်သာ မြင်နိုင်သော ဖမ်းကပ်မှီများကို ဆိုလိုသည်။)

ပွေးပျိုးစုံ။ ပွေး အမျိုးမျိုးရှိသည်။ မြန်မာများအနေနှင့် အကွက်ငယ်သော ပွေးကို ရိုးရိုးပွေး၊ အကွက်ကြီးသော် ဆင်

ပွေးစသည်ဖြင့် ခေါ်ကြသည်။ ဤဝေဒနာရှင်၏ အရင်းခံမှာ အရေပြား၌ ကြီးထွားသော ဖမ်းကပ်မှုမျိုးစုံကြောင့် ဖြစ်၏။ လူတယောက်မှ တယောက်သို့ ကူးစက်နိုင်သည်။ ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်းစသည့် တိရစ္ဆာန်များမှ လူများဆီသို့လည်း ကူးစက်နိုင်သည်။ အချို့မှာ ဆေးမလိပ် သူ့အလိုလို ပြန်ပျောက် ဆွားသည်။ အချို့မှာမူ ဆေးမျိုးစုံဖြင့်ကုပါမှ ပျောက်ကင်းသွား၏။ အချို့ပွေးများသည် လူ၏အရေပြားပေါ်တွင်သာမက ဆံပင်စသည့် အမွှေးအမှင်များနှင့် လက်သည်း၊ ခြေသည်းများကိုပါ လိုက်ပြီး စားတတ်သည်။

ကုသခြင်း

ပွေးမျိုးစုံအတွက် ကုသသည့် ဆေးနည်းမျိုးစုံ ရှိသည်။ အချို့လွယ်ကူသော ပွေးများကို ကန်နှင့်အုန်းဆီ လိမ်းပေးရုံနှင့် ပျောက်သည်။ အချို့ တော်တော်နှင့်ပပျောက်ကင်းချေ။ သုတ္တံ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းစက်ဝှမ်းမှ ထုတ်လုပ်သည့် ပွေးဆေးပယောင်းချက်သည် အဖော်ကလေးစွမ်းသည်။ အချို့သော ပွေးများသည် လိမ်းဆေးနှင့်သုတ်လိမ်းသော်လည်း ရုတ်တရက် မပျောက်ကင်းပဲရှိနေကြသည်။ ဤအခါမျိုးတွင် ဆရာဝန်နှင့် ပြသရန်လိုသည်။ ဂရစ်စပိုပူလတင် (ဂလက်ဇီ) ဖူလဆင် (အိုင်စီအိုင်) စသည့်ဆေးများ ခွံသေးသည်။ ပရိုဇီဝဆေးများ ဖြစ်သည်။ လက်သည်း၊ ခြေသည်းမှ ပွေးများကို ပျောက်ကင်းလှိသော် ရင်းဆေးများကိုပင် လက်သည်း၊ ခြေသည်းအသစ် လုံးစပြန်လည်ထွက်ပေါ်လာသည်အထိ ဆုံးလေ့ရှိကြောင်းတောင် ဆက်စားပေးရန်လိုသည်။

ကခန်း (၄)

တောတိရစ္ဆာန်များ

(၁) ဆင်

ဆင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံစသည့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသများ၌ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ပွားနေသော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ငွေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ဆင်နှင့်အတူ လက်ပွန်းတတီး ရှိခဲ့ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆင်နှင့် ပတ်သက်သည့် ငွေးအကျဆုံးမှတ်တမ်းကို သက္ကရာဇ် ၆၄၃ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ငမောက်ချမ်းစစ်ပွဲတွင် လေ့လာနိုင်သည်။ အိတလီလူမျိုး ခရီးသွားမှတ်တမ်းတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး မာကိုပိုလိုသည် တာတာလူမျိုးတို့၏ ပြည်ရှင် ကုဗလေခန်ဘုရင်ကြီး၏ လက်အောက်တွင် အပူထမ်းခံရဘဲ ယင်းဘုရင်ကြီး၏ တာတာတပ်သားများနှင့် မြန်မာပြည်ရှင် နရသီဟပတေ့ဆင်းတို့ စစ်ပွဲဝင်သည့် ငမောက်ချမ်းစစ်ပွဲအကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ယင်းမှတ်တမ်းအရ မြန်မာတို့ဖက်တွင် ဆင်တပ်ကြီးရှိသည်။ ဆင်များထပေါ်တွင် ဝင်ကြီးများတပ်ထားပြီး၊ စင်ပေါ်တွင် စစ်သား ၁၂ ယောက်မှ ၁၆ ယောက်စီပါဝင်ကြသည်။ ဆင်တပ်နေ့ကတည်း ခြေလှုပ်

တပ်သား ခြောက်သိန်းရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတပ် မတော်ကြီးကို အနိုင်ယူတိုက်ခိုက်ရန် ကုမလေခန့်၏ တပ်သား များကို ဦးစီးအုပ်ချုပ်သော ဗိုလ်ချုပ်နက်တောဝဏ်အဖို့ မလှယ်ကု၊ အပွဲပွဲတင် အနိုင်ယူခဲ့သမျှ မြန်မာတပ်နှင့် တွေ့မှ လန်ပြေးရမလို ဖြစ်နေခဲ့၏ဟု သိရသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းအရာကိုထောက်သော် တချိန်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖင်သည် အလွန်ပေါများခဲ့၏။ ဆင်များကို စစ်ပွဲများတွင် လည်းကောင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း များတွင်လည်းကောင်း၊ အလှအပ ကျက်သရေဆောင်အဖြစ် လည်းကောင်း အသုံးပြုခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။

ဆင်မှရတတ်သော ရောဂါများ

ဆင်များသည် ဒေါင့်သန်းရောဂါ၊ မေးခိုင်ရောဂါနှင့် တီဘီ ရောဂါများကြောင့် သေဆုံးတတ်ကြသည်။ ၎င်းရောဂါ သုံးမျိုးစလုံး လူသားတို့တွင်လည်း ဖြစ်ပွားတတ်ပေရာ ဆင်နှင့် လက်ပွန်းတတ်ရှိလှသော ဆင်လုပ်သားများ သတိပြုကြ ရာသည်။ ၎င်းရောဂါများအကြောင်း အသေးစိတ်ကို ကျွန် နားများအခန်းတွင် ခွဲပါ။

(၂) မျောက်

မျောက်သည် လူတို့နှင့် အစဉ်နီးစပ်သော သတ္တဝါ ဖြစ် သည်။ မျောက်ဖင်နီ၊ မျောက်လွဲကျော်၊ မျောက်ဝံ သည်ဖြင့် မျောက် အမျိုးမျိုးကို တိရစ္ဆာန်ရုံတွင် တွေ့မြင်နိုင်သကဲ့သို့

သဘာဝအနေအထားဖြင့် မျောက်ကို ပုပ္ဖားတောင်ကလပ် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မုံရွာဖိုးဝင်းတောင်၊ ရွှေဘတောင် သေည့် တောင်များတွင် လူများနှင့်ယဉ်ပါးပြီး နေထိုင်ကြသည်ကို တွေ့မြင်ကြရသည်။

ဤသို့ မျောက်အမျိုးမျိုးရှိသည့်အနက် အလိမ္မာအရာတွင် စံတင်လောက်သည့် လျက်ဟု အမည်ပေးထားသော မျောက် ငယ်တကောင် ရှိခဲ့ဖူးသည်။ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံမှ ခြေထောက်လုံးဝမရှိသော မီးရထားလုပ်သားကြီး ဂျော့ဂိုင်း၏ မျောက်ဖြစ်သည်။ မျောက်ခမျာ နံနက်တိပ်ရာမှ ထသည်နှင့် ခြေထောက်မရှိသော သင်္ဃေကလေးထိုင်ကို အလုပ်ခွင်ရှိရာသို့ တွန်းဆွဲပေးရ၏။ ပြီးနောက် သင်္ဃေညွှန်ပြသည့်အတိုင်း မီးရထား လမ်းလွှဲလုတ်များကို တနေကုန် တကိုယ်တည်း ပြုလုပ်ပေး ရာသည်။ ဆင်လုပ်သူက ကုလားထိုင်ပေါ်မှ ညွှန်ပြပေး ပုံသာ လိုသည်။ ကြာသော် မည်သည့်ရထားဝင်လာချိန်တွင် မည်သည့်လုတ်ကို ပြောင်းပေးရမည်ဆိုသည်ကို မျောက်က သိနှင့်ပြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းမျောက်သည် မီးရထားဌာနကို ကိုးနှစ်လုံးလုံးကူညီပေးပြီး ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် သေဆုံးခဲ့သည်။

မျောက်မှရတတ်သော ရောဂါများ

အစားမိခြင်း

လူတိုင်း အစားမိတတ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးလေးငါးခုက ဆိုသလို အစားမိပြီး နှာခေါင်းပိတ်၍ ကိုယ်လက်ကိုက်မိ သည်။ နှာလည်း ချေနေသောရောဂါဖြစ်သည်။ အလွန်သေး ငယ်သော ဝိုင်းရပ်ရောဂါပိုးကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ ဤရောဂါ

သည် လူသားတို့အပြင် ချင်ပင်ဆီ မျောက်များကိုလည်း ကူးစက်ပြန့်ပွား၏။ အထူးသဖြင့် ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲ ဆောင်းအဝင်တွင် ဤရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားလွယ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် လူလူချင်းသာ ကူးစက်လေ့ရှိသည်။

ရောဂါပွားချိန်မှာ ၂၄ နာရီမှ ၄၈ နာရီသာ ကြာ၏။ ထို့ကြောင့် ရောဂါရှိသူနှင့် ထိတွေ့မိပြီး မကြာမီပင် ရောဂါ လက္ခဏာ တောင်ပြစ်ပေါ်သည်။ ခေါင်းဆုံး၊ ခေါင်းကိုက်၊ နှာ ဈေးပြွဲ၊ သုံးရက်လောက်တွင် အလိုလိုပြန်ကောင်းသွားလေ့ ရှိသည်။ တခါတရံ ဤရောဂါကြောင့် နားဆုံတွင် ပြည်တည် တတ်သည်။ နှာခေါင်းထဲတွင် ပြည်တည်ပြီး ထိပ်ခတ်နှာစွဲလာ တတ်သေး၏။

ကုသနည်း။ ။ အအေးမိဆေးပြားများ သောက်သုံးပေးနိုင်က အသင့်တော်ဆုံး ဖြစ်သည်။ အချို့ရင်ကျပ်ပန်းနှာ စသည့် ရောဂါခံရှိသူတို့ကိုမူ အဆုတ်အအေးမိခြင်း စသည်တို့ မဖြစ် ရလေအောင် ပဋိဇီဝဆေးများကို ကြိုတင်တိုက်ကျေးထားရန် လိုပါသည်။

ဒန်းဂူးတုပ်ကွေးရောဂါ

အဖျားဝင်သည့်အခါ တုတ်ပြွဲ ကွေးနေရလောက်အောင် နှာကျင်ကိုက်ခဲတတ်သည်။ ဤရောဂါမှာ အလွန်သေးငယ် သော ဝိုင်းရပ်ပိုးအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ၎င်းတို့အနက် ရောဂါတမျိုးမှာ ရောဂါပိုးပါရှိသော ခြင်္သေ့ကိုက်ခဲခြင်းခံရ၍ ကူး စက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤရောဂါကို ဒန်းဂူးအဖျားရောဂါဟု ခေါ် ၏။ ဤရောဂါကူးစက်ခံရပါက အဖျားဝင်ပြီး ရက်ပေါင်းများ

စွာကြာသည့်တိုင်အောင် အရိုးထဲ၌ အစိုက်ခံထားရသလို ကိုက်ခဲ နှာကျင်နေတတ်သည်။ ကလေးများတွင် သွေးလွန် တုပ်ကွေးကို သယ်ဆောင်သည့် အိမ် ခေါ် ခြင်္သေ့ကြောင့် ဖြစ်ရသည်။

ဤရောဂါသည် လူသားတို့၏ ရောဂါစစ်စစ် မဟုတ်ပေ။ မျောက်များတွင်လည်း ဤရောဂါဖြစ်ပွား၏။ ထို့ကြောင့် မျောက်မမြင်၊ ခြင်္သေ့မမြင်၊ လူမမြင်၊ ခြင်္သေ့မျောက် ဆိုသလို ကူးစက်ပြန့်ပွားနေတတ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ဤရောဂါသည် ကပ်ရောဂါသဖွယ် လူစာများဆီသို့ ပြန့်ပွား တတ်၏။ လွန်ခဲ့သော ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ပတ်ဝန်းကျင်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါပြန့်ပွားခဲ့သည်။ အဖျားကျသွား ဖျင်သော်မူ လူမှာ နုံးခွေနေတတ်သည်။

သာမန်အားဖြင့် ရောဂါရှိသောခြင် ထ ကိုက် ခံ ရ ပြီး ငါးရက်မှ ၁၀ ရက်အတွင်း အဖျားဝင်သည့်။ တကိုယ်လုံး ခိုက်ခိုက်တုန်အောင်ချမ်း၍ အဖျားတက်တတ်သည်။ ထို့နောက် ဝန္ဓာကိုယ်ထခုလုံး နှာကျင်ကိုက်ခဲနေတတ်သည်။ အရေပြား ပေါ်တွင် အနီရောင်အကွက်များ ဖြစ်ပေါ်သည်။ နှာခေါင်း သွေးယိုထွက်တတ်သည်။ မျက်လုံးနီရဲနေပြီး မျက်စိဖွင့်မရ အောင် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဤသို့ သုံးရက်အပြင်းဖျားပြီး နောက် ပြန်ကောင်းတတ်သည်။ နောက် ရက်သတ္တတပတ် လောက်အကြာ သုံးလေးရက် ထပ်ဖျားတတ်သည်။

ဘာပေရို၊ အေပီစီ စသည့် အကိုက်အခဲပျောက်ဆေးများ သောက်သုံးပေးလျှင် လုံလောက်ပါသည်။

ကဏန်း (၅)

ရေသတ္တဝါများ

(၁) ခရ၊ ပုစွန်၊ ကဏန်း

ကမ္ဘာတွင် အစားအသောက်၌ ဇီဝအချွေဆုံးဟုဆိုလောက် သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရောမနိုင်ငံကေထင် ဘီတလပ်ဘုရင် ဖြစ်၏။ သူ၏ တနေ့စာအစားအသောက်အတွက် အသုံးပိုက်သည် ဖေါလာ ၃၂၅၀၀ အကုန်အကျခံလေ့ရှိသည် ဆိုသည်။ နိုက်တပ် ကေငှက်၏လျှာ၊ ဥဒေါင်းငှက်၏ ဦးနှောက်ကြော်၊ ဝေးကလေး အသည်း၊ တောရိုင်းသတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာဖြင့် အစားချိုးစုံ စားသည်။ သူ၏မိခင်အရင်း ဖို့နေသေးပါက သူကိုယ်တိုင် ထီးနန်းကို ရွန်ရလီမိုသည်ဟု ဖောင်ဆရာများက ဟောကြား သဖြင့် သူမိခင်ကို အစားလုံးစမကျေပဲ ထားသည်။ အစားရေ စာဝတ်သည့်အင်္ကျီပင် ၎င်း၏မိခင် ကွယ်လွန် ခဲ့ရသည်။ အဆိုပါ ပြည့်စုံ နေ့စဉ် မှီဝဲသော အစားအစားတို့တွင် ခရ အကောင်ပါဝင်သည်။ ခရသည် သူ့အနစ်ခြိုက်ဆုံးအစား ဖြစ် သည်ဟု ဆိုထားသည်။

ခရနှင့်ပတ်သက်၍ စာရေးသူ ဂျပန်နိုင်ငံ ရောက်ခဲ့က အတွေ့အကြုံအရ ဂျပန်နိုင်ငံအစားအစားများတွင် ကြက်ဥက

လဲ့၍ အစားလုံးလိုလိုမှာ ခရ၊ ကမာ၊ ပုစွန်ထုပ်၊ ကဏန်း စသည့် ပင်လယ်ထဲမှရသော အစားအစားများပါဝင်သည်။ ၎င်းအစား အစားများအနက် ကမာကောင်ကလေးများကို ဂျပန်မကလေး က ဆားပူပေါ် ဖင်အားပေး၏။ ဆားအပူရှိန်ကြောင့် အတွင်းမှ ကမာကောင်က ပနေနိုင်တော့ပဲ အခွံကို ဟလိုက်သည့်အခါ ၎င်းကိုတူကလေးဖြင့်ခွဲလိုက်ပြီး အချဉ်ရေ လောင်းချပေးလိုက် ခြင်းဖြင့် အလွန်လတ်ဆတ်သောကမာသားနုကို စားရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ မောင်းမကန်၊ ထားဝယ်ဘက်တွင်ရသော သံပလုပ် ကို ပါးစပ်နှင့်စုပ်ပြီး စားရသည့်အရသာနှင့် ဆင်၏။ ကြက်ဥကို မကျက်တကျက်ပြုတ်ပြီး စားသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်၏။ ယင်းအစား အစားသည် ကမ္ဘာကျော်ပေသည်။

ရတတ်သော ရောဂါများ ပါဏဂိုနီပက်သန်စွဲနာ

သိန္နီယ၊ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား စသည့် နိုင်ငံများတွင် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသော သန်ကောင်တမျိုးဖြစ်သည်။ ငါးပြား စေ့အရွယ်လောက်ရှိ၍ လူသားတို့၏ အဆုတ်ထဲတွင် နေထိုင်သော သန်ကောင်ဖြစ်၏။ လူသားတို့၏ အဆုတ်ထဲသို့ တခါရောက် သွားပြီတိုက် အထက်ခြောက်နှစ်ကျော် ခုနစ်နှစ်အထိ နေနိုင် သည်။ ရောဂါရှိသူက မျောင်းချိုးလိုက်သော သလိပ်ထဲတွင် သန်ကောင်ဥများ ပါလေ့ရှိသည်။ ၎င်းဥကလေးများသည် ရေထဲရောက်သွားကာ ခရငယ်ကလေးများထဲတွင် ပထမ ကြီး ထွားသည်။ ၎င်းမှတစ်ဆင့် ကဏန်း သို့မဟုတ် ပုစွန်များဆီသို့

ရောက်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသန်ကောင်ပါရှိသော ခရုပုစွန်၊ သို့မဟုတ် ကဏန်းတို့ကို ကောင်းစွာမချက်ပြုတ်ပါ စားသောက်မိက ဤသန်ကောင်ရောက်သွားသည်။

အဆုတ်ထဲတွင်နေထိုင်သောသန်ကောင်ဖြစ်သဖြင့် နာတာရှည်ချောင်းဆိုးသွေးအန် ဖြစ်တတ်သည်။ တိဘီချောင်းဆိုးသွေးပါရောဂါနှင့်အလွန်တူသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ပုစွန်၊ ကဏန်းတို့ကိုကောင်းစွာချက်ပြုတ်ပြီးမှ စားလေ့ရှိသဖြင့် ဤရောဂါပြန့်ပွားနေပြီဟု မဆိုသာပေ။ သို့သော် ပုစွန်ကိုကောင်းစွာမချက်ပြုတ်ပါစားရသော ပုစွန်ချဉ်သေည်တို့ကို စားသည့်အခါ သတိပြုရသည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက ကောင်းစွာချက်ပြုတ်ပြီးမှ စားရသည်။

အံထက်ပါသန်ကောင်ရောဂါအပြင် ခရု၊ ကဏန်းတို့က ပေးတတ်သောရောဂါများမှာ - ဆယ်လမိုနဲလား ဝမ်းပျက်ရောဂါ (ဝမ်းဘဲအခန်းတွင်ရှုပါ)။ အစာနှင့်မတည့်ဖြစ်ပြီး တကိုယ်လုံးယားယံခြင်း၊ တခါတရံ တိုက်ဖို့က်အူရောင်နန်းဖျားရောဂါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ခရုကြီးများမှ ရတတ်သောရောဂါ

၁၉၅၅ ခုနှစ်လောက်ကစပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် ကလေးလက်သီးဆုပ်အရွယ်မျှရှိသောခရုကြီးများကို နေရာအနှံ့တွင်မြင်တွေ့ရသည်။ အာဖရိကတိုက် သဘောမျိုးမှတစ်ဆင့် ရောက်လာသောခရုများဟုဆိုကြသည်။ တလွန်ပွားလွယ်သော သတ္တဝါလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးသူများ၏အမြင်အရ ယနေ့တကောင်တွေ့ရုံနှင့် နောက်တလဆိုလျှင် တခြံလုံးသို့

ယင်းတို့ ပြန့်ပွားနေပြီးဖြစ်သည်ဆိုသည်။ ခြံထဲမှထစ်သီးဝလံအညွန့်အဖူးများကို လိုက်လံစားသောက်နေတတ်ကြသည်။

ဤခရုကြီးများသည် ဦးနှောက်အမြှေးရောင်ရောဂါပျိုးကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည်။ ကြက်၏အဆုတ်ထဲတွင်ရှိတတ်သော သန်ကောင်ရောဂါကြောင့်ဖြစ်၏။ ၎င်းသန်ကောင် ဥကလေးများက ခရုများဆီသို့ ရောက်သွားပြီး ခရုများက ပြန့်ပွားလိုက်သော အညစ်အကြေးများထဲတွင် ၎င်းသန်ကောင် ပေါက်စကလေးများပါလာတတ်၏။ ၎င်းတို့ကို ကိုင်တွယ်မိသူများအား ဤသန်ကောင်ကူးစက်သွားနိုင်၏။ ထိုအခါ ဦးနှောက်အမြှေးရောင်ရောဂါရပြီး မူးမော်ခြင်း၊ ခေါင်းထုံ၊ ခေါင်းမူးခြင်း၊ သတိမေ့လျော့ခြင်း စသည်တို့မှ သေဆုံးသည်ထိ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းခရုကြီးများကို လက်ဖြင့်မကိုင်တွယ်မိရန်လိုသည်။ အကယ်၍ ကိုင်တွယ်မိပါကလည်း လက်ကိုရေဖြင့် ပေါကြယ်အောင်ဆေးပါ။ စိုက်ပျိုးထားသောထမ်းအန်များကို မျက်သီးတတ်ကြသည့် ဤခရုများကို ညှပ်ဖြင့်ဖမ်းဆီးရုပ်ပြီး ပီးရှို့ ပစ်ကြပါဟု မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးဌာနမှ တိုက်တွန်းထားပါသည်။

(၂) ငါး

စာရေးသူတို့ ငယ်စဉ်ကဆိုလျှင် ငါးဆိုသည်မှာ တွေ့ရချောင်း၊ မြောင်း၊ အင်းအိုင်တို့၌ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ပွားနေပြီး မိမိတို့သဘောအရ ဖမ်းဆီးစားသောက်နိုင်သော သတ္တဝါဟုသာ ထင်မြင်ခဲ့သည်။ ရေရှိသောနေရာမှန်သမျှတွင် ပေါက်ပွားလွယ်သောသတ္တဝါဖြစ်၍လည်း ဤသို့အမြင်ရှိသည်။

သို့သော် တိုးတက်ပြီးနိုင်ငံများသို့ရောက်ဖူးသူတိုင်း ငါးဆီသည် မှာ ပေးမြဲထားရသော သတ္တဝါဖြစ်၏။ ငရုကန်ငယ်တခုရှိသ တိုင်း ငါးကို ပေးမြဲထားလေ့ရှိကြသည်။ ငါးပေးမြဲခြင်းဖြင့် ငွေကြေး ချမ်းသာနိုင်သည် ဆိုသော အချက်ကို နားလည်ကြ လေသည်။

ငါးထံမှရတတ်သော ရောဂါများ

ငါးထံက လူသားတို့ဆီသို့ တိုက်ရိုက်ကူးစက်စေတတ်သော ရောဂါဟူ၍မရှိပါ။ သို့သော်ငါးကိုကောင်းစွာမချက်ပြုတ်ပဲ စား သုံးမိပါက အောက်ပါသန်ကောင်ရောဂါနှစ်မျိုးကိုရတတ်သည်။

ဝိုင်ဗစ်လိုပိုသရီယမ်ပျိုး ကြိုးပြားသန်

ဤသန်ကောင်ငယ်ပါရှိသောငါးကို ကောင်းစွာ မချက် ပြုတ်ပဲ စားသုံးမိသော် ပေ ၃၀ အထိရှည်လျားသော သန် ကောင်အပြားသည် လူ၏ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း၌ ပေါက်ပွားကြီး ပြင်းလာတတ်သည်။ ၎င်းသန်ကောင်ကြောင့် ဝမ်းပျက်ခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်းတို့ ဖြစ်တေတတ်၏။ သွေးအားနည်းရောဂါလည်း ရလေ့ရှိသည်။ ကလေးများတွင် ဤသန်ကောင်မျိုးရှိက အစား အသောက်ပျက်ပြီး တက်တတ်၏။ အရေပြားပေါ်တွင် အင် ပြင်ကွက်များဖြစ်ပေါ်တေတတ်၏။

ဈေး ဝက်နှင့် ကြောင်တို့သည် ဤသန်ကောင်၏ မှုရင်း သတ္တဝါများဖြစ်၏။ ယင်းတိရစ္ဆာန်များ၏ ဝမ်းဗိုက်တွင်ရှိသော သန်ကောင်ဥများသည် ရေထဲသို့ရောက်သော် တဆင့်ပြီးတဆင့်

ကြီးထွားလာခါ နောက်ဆုံးတွင် ငါး၏ခန္ဓာကိုယ် အသားထဲ တွင် သွားအောင်းနေသည်။ ၎င်းငါးမျိုးကို ကောင်းစွာမချက် ပြုတ်ပဲစားသုံးသော် လူသားတို့တွင် ဤရောဂါကို ရသည်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ဤသန်ကောင် ပေါများ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ငါးကိုချက်ပြုတ်ပြီးမှသာ စားလေ့ ရှိသည်။ အသားစိမ်းနှင့်စင်းကော စားသောလေ့ မရှိလှ။ ထို့ကြောင့် ဤသန်ကောင်မျိုးရှိသူ အလွန်ရှားသည်။

အိုပစ်စသော်ခစ် သန်စွဲနာရောဂါ

အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းနှင့် တရုတ်နိုင်ငံအနွံအပြား ကူးစက်ပြန့်ပွား နေသောသန်ကောင်အမျိုးဖြစ်၏။ အသည်းရောင်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသန်ကောင်မျိုးရှိသူများတွင် ညာဘက်ရင်ညွန့် အောင်၍ အသားဝါတတ်သည်။ ကြောင်နှင့် ခွေးများတွင် လည်း ဤသန်ကောင်ကူးစက်ပြန့်ပွား၏။ သန်ကောင်ရှိသော လူ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်၏မင်္ဂလာတွင် သန်ဥများပါရှိ၏။ သန်ဥ သည် တဆင့်ပြီးတဆင့် ငါးဆီသို့ ကူးစက်ရောက်ရှိသွားသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးကိုကောင်းစွာမချက်ပြုတ်ပဲစားသုံးမိပါက လူသား တို့တွင် ဤရောဂါရတတ်သည်။

(၃) ဖား

ဖားကို အရှေ့တိုင်းသား များသာမက ဥရောပနိုင်ငံ အချို့ မှာလည်း အထူးအစားအစာအဖြစ် ဟိုတယ် ကြီး များ တွင် ကြော်ချက် ထောင်းချကြသည်။ အရသာရှိပြီး ကျန်းမာ ရေး ရှုထောင့်မကြည့်လျှင် ပရိုတင်း အဟာရဓာတ် ကြွယ်ဝသည်။

ဈေးနှုန်းလည်း သက်သာသော အစားအစာဖြစ်သဖြင့် ဖားကို နိုင်ငံအများတွင် မွေးမြူနေကြသည်။

ဖားမှရတတ်သော ရောဂါများ

ဖားမှရတတ်သော ရောဂါဟူ၍ အထူးမရှိပါ။ တခါတရံ ဖားကြောင့် အောက်ပါ စပါးနီနီ သန်စွဲနာရောဂါ ရတတ် သည်။ ဖားသည် မြွေ၏အစာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖား၏ တွင်းစတွင် မြွေကလည်း စောင့်နေတတ်သည်။ ဖားရှာ ထွက် သည့်သူများ မြွေအန္တရာယ်ကို သတိပြုရန် လိုသည်။

စပါးနီနီ သန်စွဲနာ ရောဂါ

စပါးနီနီ သန်ကောင်ကလေးများသည် ငါး၊ ဖား နှင့် မြွေ များ၏ အသားထဲတွင် ဝင်ခိုနေတတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် လူ သား တို့သည် ငါး၊ ဖား နှင့် မြွေ အ သား တို့ကို ကောင်းစွာ မချက်ပြုတ်ပါ စားသုံးမိသော် ဤသန်ကောင်ရောဂါ ရတတ် သည်။ တခါတရံ ဖား သို့မဟုတ် မြွေအသားကို စိမ့်ညက်ညက် ကြေအောင် ဓားဖြင့်စဉ်းပြီး အနာများအပေါ် အုံတတ်သည် ဝေလှသည် အရွှေတောင် အာရှ နိုင်ငံများတွင် ရှိသေး၏။ ဤ ဝေလှကြောင့်လည်း ဤ သန်ကောင်ရောဂါ ရတတ်သည်။ ဤ သန်ကောင်ကြောင့် အရေပြားအောက်နှင့် မျက်စိ တဝိုက်တွင် နီရဲ ရောင်ရမ်းပြီး နာကျင် ကိုက်ခဲ တတ်ကြသည်။ ကြာ သော် ပြည်တည်လာတတ်သည်။ တခါတရံ ဆင်ခြေထောက် ရောဂါကဲ့သို့ လက္ခဏာမျိုးစုံ ဖြစ်ပေါ် လာတတ်သည်။ ဤသို့ ဖြစ်လာသည့်အခါ ခွဲစိတ်ကုသ ပေးမှသာ ရောဂါသက်သာလေ့ ရှိသည်။

အခန်း(၆)

အဆိပ်ရှိ သတ္တဝါများ

(၁) မြွေ

မြွေသည် လူသားတို့အား အကျိုးပြုသော သတ္တဝါဖြစ် သည်။ လူသားတို့၏ အဓိကရန်သူဖြစ်သော ကြွက်များကိုရှာ ဖွဲ့ စားသောက်ခြင်းဖြင့် လူသားတို့တွင် ရောဂါဘယ ကင်း စေးစေအောင် ပြုလုပ်ပေးရုံမျှမက လူသားတို့၏ အစားအစာ များ အဖျက်အဆီး မခံရလေအောင် အစဉ် ကူညီနေသော သတ္တဝါ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဆိပ် မရှိသော မြွေ များ ကို အကြောင်းမဲ့ မသတ်ဖြတ်သင့်ပါဟု ပညာပေးသည်ကို ကြံစေ ခဲ့ဖူးလေသည်။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ အရ ဤကမ္ဘာ တွင် နှစ်စဉ် လူပေါင်း သုံးသောင်းမှ လေး သောင်းအထိ မြွေကြောင့် အသက်သေဆုံးကြရ၍ အရွှေ တောင်အာရှနှင့် တောင်ပိုင်း အာရှနိုင်ငံများတွင် အများဆုံး သေဆုံးရကြောင်း၊ မြွေကြောင့် အသက်သေဆုံးမှု အများဆုံး နိုင်ငံများတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပထမ၊ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံများသည် ဒုတိယဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ အထူးသဖြင့်

အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာနှင့် ဒီဇင်ဘာ လများတွင် မြေကိုက် ခံရသူ ပေါများသည်။ မန္တလေးတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းနှင့် ပဲခူး တိုင်းတို့တွင် မြေကိုက်ခံရသူ အများဆုံး ဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် အများဆုံး ခုက္ခပေးသောမြေမှာ မြေပွေး ဖြစ်၏။ မြေ ကြောင့် သေဆုံးရသူများ၏ ၈၂ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မြေပွေးကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မြေဟောက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အမျိုးအမည် မသိသော မြေကိုက်ခံရခြင်းဖြစ် သည်။ နှေးတော်ကျား အကိုက်ခံရသည့် သူများမှာ အသေ အပျောက် ထင်သလောက် မများချေ။ ၀ . ၃ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခုက္ခပေးနေသော မြေများမှာ မြေပွေး၊ မြေဟောက်နှင့် နှေးမြေဟူ၍ သုံးမျိုးသာ ရှိသည်။ အခြား ကြောက်ရာ ကောင်းလောက်အောင် အကောင်ကြီး လှသော လင်းမြေ၊ စပါးဆုံး၊ စပါးကြီး မြေတို့မှာ လူသားတို့ အား ခုက္ခပေးတတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် အဆိပ်ရှိသော မြေများ ကိုသာ ဤနေရာတွင် တင်ပြပါမည်။

မှီးမှီး မြေပွေး။ ဤမြေကို မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် တွေ့နိုင်သည်။ တောင်သူလယ်သမားများ စပါး ရိတ်သိမ်းချိန် တွင် မြေပွေးကို သတိထားရာသည်။ မြေပွေးသည် လှပပြီး အခြားမြေများနှင့် မတူပေ။ ရင်ဘတ်မှ အကြားခွံ တို့သည် နံဘေးထပ်ကပ်မှု တဖက်သို့ ရောက်သည်အထိ ကန့်လန့်ဖြတ်ရည် သည်။ ဦးခေါင်းမှ အကြားခွံများ သေးငယ်သည်။ မြေ၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အနက်ရောင် ပွေးကွက်ကြီးများ ရှိသည်။ ၎င်း ပွေးကွက်တို့သည် မြေ၏ ကျောကုန်း အလယ်တည့်တည့်တွင် တတန်း၊ နံဘေး ထပ်ကပ်တချက်စီတွင် တတန်းပီ စုစုပေါင်း

ပွေးကွက်သုံးတန်း ရှိသည်။ ယင်း ပွေးကွက်ကြီးများ ရှိခြင်း ကြောင့် ၎င်းကို မြေပွေးဟု အမည်တွင်သည်။

ဤမြေမျိုးသည် အခြားမြေများကဲ့သို့ပင် ဥမဉ္ဇ၊ သားငယ် ကို အကောင်လိုက်ပေးသည်။ ပွေးခါစ အကောင်ငယ်တွင် လည်း အနက်ကွက်များ ပါသည်။

ပွေးခါစ မြေပွေးသည် ရှစ်လက်မမှ ၁၀ လက်မအထိ ရှည်သည်။ မြေပွေးမသည် တကြိမ်လျှင် သားငယ်အကောင် သုံးလေးသယ်အထိ ပေး၏။ ပွေးပြီး ပထမနှစ်အတွင်း တလျှင် အမြန် ကြီးတော့လေသည်။ အကောင်ကြီးသည် သုံးလေးပေ ရှည်သည်။ အချို့ ငါးပေခန့်အထိရှည်သော မြေပွေးကြီးများပင် ရှိသည်။ ထိုမြေအကိုက်ခံရပြီဆိုပါက အကိုက်ခံရသောနေရာ၌ ချက်ချင်းဆိုသလို ရောင်ရမ်းလာသည်။ အနီးတဝိုက်တွင်လည်း ချိမ်ညှစ်လာသည်။ တကြိမ်ကိုက်လျှင် တက်လာသော မြေဆိပ် သည် လူနှစ်ယောက်ကိုပင် သေစေနိုင်စွမ်းရှိသည်။ အကိုက် ခံရသော နေရာမှာ အလွန်နာကျင်နေပြီး သွေးကဲ့သို့ အနီ ရောင်သားနံ့ရည်မပြတ်စီးထွက်နေသည်။ အကယ်၍ အဆိပ်ရည် နည်းသောကြောင့် လှပသေလျှင်သော်မှ အကိုက်ခံရသော နေရာတဝိုက် အသားဆုတ်ပြီး ကြွေကျတတ်သည်။

မြေဟောက်။ ။လူသားတို့အတွက် အလွန်အဆိပ်ပြင်း သော သတ္တဝါဆိုးဖြစ်သည်။ အကိုက်ခံရပြီး နှစ်နာရီမှ ခြောက် နာရီခန့်အတွင်း လူကို သေစေနိုင်သည်။ တခါတရံ အကိုက် ခံရပြီး နာရီဝက်အတွင်းပင် သေဆုံးတတ်သည်။ အကိုက်ခံရပြီး ၂၄ နာရီခန့်ကြာမှ သေဆုံးသူများလည်း ရှိသည်။ များသော အားဖြင့် မြေဟောက်က ကိုက်၍ လူ၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းသို့

ထိုးသွင်းလိုက်သော အဆိပ်ရည်မှာ လူ ၁၅ ယောက်ကို ဆေးစေနိုင်သည်အထိ ပြင်းထန်သည်။

အောက်ပါလက္ခဏာများမှာ မြွေဟောက် အကိုက်ခံရပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော လက္ခဏာများဖြစ်ပါသည်။

- (၁) မီးနှင့် အတိမ်ခံရသကဲ့သို့ မနေနိုင်မထိုင်နိုင် ဖြစ်လာပြီး အကိုက်ခံရ၍ ရလို့က်သော ဒဏ်ရာနှင့် မမျှအောင် နာကျင်သည်။ အချိန်အတော်ကြာ ထိုသွားသည်။
- (၂) အကိုက်ခံရသော ဒဏ်ရာအပေါက်မှ သွေးနှင့် အဆိပ်ရည်အနီရောင် စီးဆင်းနေတတ်သည်။
- (၃) ဒဏ်ရာအနီးတဝိုက်မှာ ရောင်ရမ်းလာသည်။
- (၄) ဒဏ်ရာအနီးတဝိုက်တွင် ညှိမည်းလာသည်။

အဆိပ်ရည် အထက်သို့ ရောက်သွားသောအခါ နာမိကြောများကို အကိုက်ခံရသဖြင့် အကိုက်ခံရသူမှာ ခြေ၊ လက်များ မထယ်နိုင်အောင် နန်းခွေပျော့လာပြီး မတ်တတ် မရပ်နိုင်မထိုင်နိုင်အောင် ဖြစ်သည်။ အိပ်ချင်စိတ်သာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် လည်ပင်းမှအကြောများ အကိုက်ခံရသည့်အခါ အိပ်နေရာမှ ဇက်ကျိုးကျသွားပြီး စကားမပြောနိုင်တော့ချေ။ ပါးစပ်လည်းပိတ်မရ၊ တံတွေးများ ယိုစီးလာသည်။ အစားအစာ မျှီချမရတော့ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် မျက်တောင်များစင်းလာပြီး ခွေကျနေတော့သည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် အသက်ရှူငွေ့လာပြီး အသက်ရှူကျပ်လာသည်။ အော့အန်သည်လည်းရှိသည်။ နောက်ဆုံး အသက်ရှူရပ်ပြီး အသက် ဆုံးရှုံးကြလေ့ရှိသည်။ မြွေဟောက် အကိုက်

ခံရသူတိုင်း ကယောင်ကတမ်းဖြစ်နေသည်ဆိုပါက သိပ်မစိုးရိမ်ပါနှင့်၊ မြွေဆိပ် တက်နေခြင်းကြောင့်မဟုတ်၊ မြွေကိုက်ခံရပြီးဆိုသော ကြောက်စိတ်ကြောင့်သာဖြစ်သည်။ အဆိပ်ရှိသော မြွေအကိုက်ခံရတိုင်း အသက်မသေနိုင်ပါ။ သို့သော် ဆေးခန်းသို့ အမြန်ဆုံးသွားရန် လိုသည်။ မကြာခဏလည်း မြွေအကိုက်ခံရပြီး ကိုက်သောမြွေတွင် အဆိပ်ကုန်ခန်းနေချိန်နှင့် ဆံ့၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဥပမာ - အခြား တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကို ကိုက်ခဲ့ပြီးမှ လူကို လာကိုက်ခြင်း၊ အဝတ်များ ဝတ်ထားသဖြင့် မြွေဆိပ် အားလုံး အသားတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်မရခြင်း စသည် အချက်များကြောင့် ကံကောင်းထောက်မကော အသက်မသေသူများလည်း ရှိနိုင်စေချိန်ကြသည်။

နန်းပုတ်။ ။ တောကြီးမြွေဟောက်ဟုလည်း အချို့က ခေါ်ကြသည်။ နန်းပုတ်မှာ တောနက်ကြီးများထဲတွင်သာ နေထိုင်လေ့ရှိသည်။ လူများနေထိုင်သော အရပ်ဒေသတွင် ဤမြွေမျိုးကို တွေ့ရခဲသည်။ အဆိပ်ရှိသော မြွေများအနက် အကောင်အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ရှစ်ပေမှ ၁၂ ပေအထိ ရှည်လျားတတ်သည်။ အချို့ ၁၅ ပေအထိ ရှည်သည်။ ဤမြွေတွင် ပါးပြင်းရှိခြင်း၊ အသက်မေးရိုးမှ တတိယအကြေးခွံကြီး ထွားနေပြီး မျက်စိနှင့် နှာခေါင်းအကြေးခွံများ ထိနေခြင်း စသည် မြွေဟောက်၏ လက္ခဏာနှစ်ခုကို တွေ့နိုင်သည်။

ဤမြွေသည် ကြမ်းတမ်းသည်၊ အဆိပ်လည်းပြင်းသည်။ အကိုက်ခံရပြီး နာရီအနည်းငယ်အတွင်း သေစေနိုင်သည်။ လူကိုတွေ့လျှင် မရမက လိုက်ကိုက်တတ်သည်ဆိုသော စကားသည် မမှန်ပါ။ အားလုံးသော မြွေများကဲ့သို့ လူကိုရှောင်

ရှားလေ့ရှိသည်။ ရုပ်မဆိုင်ဝံ့ချေ။ မလွဲမရှောင်သာ လွန်းမှသာ လူကိပြန်ကိတ်တတ်သည်။

ငန်းတော်ကျားအဖြူစင်း။ ။ ဤမြွေမျိုးကို နေရာဆန် အပြားတွင် တွေ့နိုင်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ မည်းနက်ပြီး အရောင် တောက်ပြောင်နေသည်။ အဖြူရောင် ကန်လန်ဖြတ်အစင်းများ ကျောကုန်းတလျှောက်လုံးတွင် ရှိသည်။ အမြီးမှ အထက် ခန္ဓာကိုယ်တစ်လုံးတွင် အစင်းများရှိသော်လည်း ဦးခေါင်းနား တွင် အစင်းများကို မတွေ့ရချေ။

သာမန်အားဖြင့် ငန်းတော်ကျားသည် အလျားသုံးလေး နှစ်ပေ ရှည်သည်။ တချို့ငါးပေအထိ ရှည်သည်။ ဤမြွေသည် လည်း အခြားမြွေများကဲ့သို့ပင် အေးအေးအေးအေး နေတတ် သည်။ ရန်မရွာလိုတတ်ချေ။ သူ့ကို ဒေါသထွက်ထွက်အောင် ထပ်ခါထပ်ခါ မနှောင့်ယှက်လေသမျှ ကာလပတ်လုံး ၎င်း ကလည်း ပြန်ကိုက်သည်ဟူ၍ မရှိပေ။ လူနေအိမ်အနီးတဝိုက် တွင် နေထိုင်ကျက်စားသော မြွေမျိုးဖြစ်သည်။ ပန်းခြံအတွင်း နေအိမ်မှ ငါးထရံကား၊ ရေချိုးခန်းတံခါးဘောင်ပေါ်၊ စာအုပ် များအကြား၊ စားရေထားရာ ကြောင်အိမ်သည်တို့တွင် ဤမြွေကို တွေ့ရတတ်သည်။

ငန်းတော်ကျားရှိရာအရပ်တွင် အခြားမြွေများ (အထူး သဖြင့် အဆိပ်မရှိသော မြွေများ) ရှိခဲ့သည်။ ငန်းတော် ကျားတို့သည် ပိုမတစုံစီတို့၍ နေထိုင်သွားလာတတ်သည်။ သို့အတွက် ငန်းတော်ကျားတကောင်ကို သတ်မိလျှင် ၎င်း၏ အဖော်သည်လည်း အနီးတွင် ရှိပေလိမ့်မည်။ သတိပြုပါ။

ဤမြွေမျိုးမှထွက်လာသော အဆိပ်သည် မြွေဟောက် အဆိပ်ထက်ပင် သုံးဆပိုမိုပြင်းထန်သည်။ ဤမြွေအကိုက်ခံရ လျှင် ရသောလက္ခဏာများမှာ မြွေဟောက်အကိုက်ခံသွင် လက္ခဏာနှင့် ဆလွန်တူသည်။ အကိုက်ခံရသူသည် ခြေလက် မသယ်နိုင်ပဲ တဖြည်းဖြည်းပိုင်းသွားသည်။ ဝမ်းဗိုက်အတွင်း၌ သွေးယိုထွက်သဖြင့် ဝမ်းဗိုက်မှလည်း မနေနိုင်လောက်အောင် အောင်လာတတ်သည်။ များသောအားဖြင့် အကိုက်ခံရပြီး ၆ နာရီမှ ၂၄ နာရီအတွင်း သေဆုံးလေ့ရှိသည်။

ငန်းတော်ကျားအဝါစင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ ရောဇတီ မြစ် ချိုးတလျှောက် ဒေသများတွင် ဤမြွေမျိုး ပေါများသည်။ အလျား ငါးပေခြောက်ပေရှည်သော အကောင်ကြီးမျိုးဖြစ် သည်။ ဝှစ်ပေကျော် ရှည်လျားသည်။ ဤမြွေမျိုးတွင် လည်း အခြားငန်းတော်ကျားများတွင်ရှိသည့် လက္ခဏာအား လုံး ရှိသည့်အပြင် ကိုယ်ပေါ်၌ အဝါနှင့်အနက်အကျား ကန် လန်ဖြတ် အစင်းကြီးများရှိသည်။ တောထဲမှကျားအတိုင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ငန်းတော်ကျားဟု ထိကြဟန် တူသည်။ သာမန်ငန်းတော်ကျားထက် ပိုဆိုးသည်။ မြွေ ဟောက်၏ အဆိပ်ထက် ၁၆ ဆ ပို၍ ပြင်းထန်သည်ဆိုသည်။

(၂) ပင်လယ်မြွေ (ဝါ) ဂျတ်မြွေ

ပင်လယ်မြွေတို့သည် အဆိပ်ရှိကြသည်။ အခြားကုန်းပေါ် မှ မြွေများနှင့် လုံးဝမတူ။ အမြီးမှာ လှေလှော်တက်ကဲ့သို့ ပြားချပ်နေသည်။ ရေထဲ၌ အစဉ်နေသော သတ္တဝါဖြစ်၍

သဘာဝက ကူညီပေးထားဟန်တူသည်။ သို့အတွက်လည်း ၎င်းတို့မှာ ငါးများနှင့်မခြား ထလွယ်တကူ ရေကူးနိုင်ကြသည်။ ဤမြွေများသည် ငါးများကိုသာ အဓိကမိတ်ပြား လူများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ဝေငှာသည်။ လူကိုကိုက်ခဲခြင်းမရှိသလောက် နည်းသည်။ ပင်လယ်၌ ငါးထွက်ခမ်းသုများ၏ ပိုက်ကွန်ထဲ တွင် ဤမြွေမျိုး မကြာခဏ ပါလာတတ်သည်။ တံငါသည် များကို ပြန်ကိုက်သည်ဟူ၍ မရှိပေ။ တခါတရံသာ မြွေစွယ်နှင့် ခြစ်မိပြီး ပွန်းပဲ့သည်သာ ရှိတတ်သည်။ ပင်လယ်မြွေမျိုး ၅၅ မျိုးရှိသည့်အနက် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ၌ ၂၉ မျိုးရှိသည်။ ပင်လယ်ထဲမှ မြွေမှန်သမျှ အဆိပ်ရှိသည်သာ ဖြစ်၏။

အရေးပေါ်ကုသနည်း

မြွေကိုက်ခံရသူတွေ့လျှင် တွေ့ချင်း “ကိစ္စမရှိပါဘူး။ မြွေဆိုးမဟုတ်ပါဘူး” စသည်ဖြင့် အားပေးစကားပြောပါ။ တင်းကျပ်သော အဝတ်အစားများ ဝတ်ထားက လျော့ပေးပါ။ ပြီးနောက် ဆောက်ပါအတိုင်း ပြုစုပေးပါ။

ရှေးဦးသူနာပြုစနည်း

- ၁။ ကြိုတင်ပြုစုခြင်းကို မြွေကိုက်ခံရသည့်နေရာ၌ပင် ချက်ချင်း ပြုစုရမည်။ မလိုအပ်လျှင် အခြားနေရာသို့ မရွှေ့ပြောင်းရ။
- ၂။ မြွေကိုက်ခံရသူကို လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ ပြေးလွှားခြင်းတို့ မပြုလုပ်စေရ။

- ၃။ မြွေကိုက်ခံရသူကို အရက်မတိုက်ရ၊ တိုက်လျှင် အဆိပ်အပြန့်ပြန့်သည်။
- ၄။ မြွေကိုက်သောဒဏ်ရာကို ပိုတက်စီယမ်ပါမန်ဂနိတ် (ဖန်ရည်) မထည့်ရ။
- ၅။ လူနာကို အားပေးစကားပြောပါ။ မြွေကိုမမြင်ရသေးလျှင် ကိုက်သောမြွေမှာ အဆိပ်မရှိသော မြွေဖြစ်ကြောင်း ပြောထားပါ။ အကယ်၍ အဆိပ်ရှိသောမြွေကိုက်သည်ဖြစ်စေ ဤကဲ့သို့ ကြိုတင်ပြုစုခြင်းကြောင့် မသေနိုင်ကြောင်း ပြောပြ၍ အားပေးပါ။
- ၆။ မြွေကိုက်ခံရသောနေရာသည် ခြေနှင့်လက်ဖြစ်ပါက မြွေဆိပ် အကိုယ်လုံးသို့ မပြန့်နိုင်စေရန် ကြိုး သို့မဟုတ် အဝတ်ဖြင့် စည်းနှောင်ရမည်။ (မြွေမှာဖြစ်က စူးဆစ် အထက်တွင်စည်း၍ လက်မှာဖြစ်က တတောင်ဆစ် အထက်တွင် စည်းရမည်။ မိနစ် ၃၀ ထက် ပို၍ကြာကြာ မစည်းရ။ ကြိုးကို ၁ မိနစ်မှ ၂ မိနစ်ခန့်အထိ ခေတ္တလျော့ပေးပြီးနောက် မူလအတိုင်းပြန်စည်းရမည်။ ဆေးကုခန်းရောက်သည်အထိ ဤသို့ စည်းလိုက်လျော့လိုက် လုပ်ပေးရမည်။)
- ၇။ မြွေကိုက်ထားသော ဒဏ်ရာနှင့်အနီးတဝိုက်ကို ရေဖြင့် ဆေးကြောပါ။ ဝေရနိုင်းက ကျင်ငယ်ရေနှင့်လည်း ဆေးနိုင်သည်။
- ၈။ အရွယ်ထိသောနေရာကို ရာဇဝားကို ဖီးပြုပြီး အရှည်

လက်မဝက်အနက် ပေါးလုံးတထောက်ခန့်ထိအောင်ခွဲ၍
ဒဏ်ရာမှသွေးများကို ညှစ်ထုတ်ပါ။ အရည်လက်မဝက်
ခွဲရာတွင် ခြေထောက်အလျားလိုက် ခွဲရသည်။ ကန့်လန့်
ဖြတ်မခွဲရ။

၉။ အောက်ပါအချက်များနှင့် ပြည့်စုံပါက ဒဏ်ရာမှသွေး
များကို ပါးစပ်နှင့် စုပ်ထုတ်ယူနိုင်သည်-

(က) ပါးစပ်နှင့်လျှာတွင် အနာနှင့် ကနွဲအရှု လုံးဝ
မရှိရ။

(ခ) မြေဆိပ်နှင့် ရောနေသောသွေးကို ချက်ချင်း
ထွေးပစ်၍ နောက်တကြိမ် မစုပ်ယူမီ ငိုတက်
စိယန်ပါမန်ဂနိုတ် ဆေးရည်ဖြင့် ပါးစပ်ကို စင်
ကြယ်အောင် ပါးလုပ်ကျင်းရမည်။

၁၀။ တွင်စုတ်ခြင်းဟုခေါ်သော ကျွဲချို သို့မဟုတ် ဝါးကျည်
အောက်ကို မှီးပူကပ်ပြီး ချက်ချင်းဒဏ်ရာပေါ်သို့
မှောက်မိထားပါ။ အေးလာလျှင် သွေးပုပ်များ ထွက်
လာလိမ့်မည်။

၁၁။ အထက်ပါ ရှေးဦးသူနာပြုစုခြင်းများ ပြီးလျှင်ပြီးဆုံး
ခြင်း အနီးဆုံး ဆေးရုံ၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနသို့
လူနာကို အမြန်ဆုံးပို့ရမည်။ ပြစ်နိုင်ပါက မြေကိုက်
ဒဏ်ရာနေရာကို ရေခဲဖြင့် ကပ်၍ထားရမည်။ မြေဆိပ်
ပြေရန် တခုတည်းသောနည်းလမ်းမှာ မြေဆိပ်ပြေဆေး
ထိုးနံခြင်းသာဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ အကယ်၍ မြေကိုက်ထားသော ဒဏ်ရာကို ဓား
ဖြင့် ခွဲစိတ်ပေးရန် မစုံပါက လက်ထပ်နည်း
အတိုင်း ဒဏ်ရာအထက်မှ အဝတ်တခုဖြင့်
တင်းကျပ်စွာ ခည်းထားပေးပြီး ဆေးရုံ၊ ဆေး
ခန်းသို့ အမြန်ဆုံးပေးပို့ရန် ဖြစ်သည်။

အချို့သောဒဏ်ရာဝန်များက မြေဆိပ်ဒဏ်ရာအပေါ် ဓားဖြင့်
ခွဲစိတ်ခြင်းကြောင့် (ဓားမသန့်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့်) အခြား
ပြုထုတ်မှုများ စင်ရောက်လာမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် အဝတ်တခု
ဖြင့် တင်းကျပ်စွာ ခည်းသည့်နည်းကို လိုလားကြသည်။

(၃) အဆိပ်ရှိသော ငါးများ

ငါးတိုင်းစားမိကြပြီး တမိသားစုလုံး အော့အန်မှုလောကြ
သည် အဖြစ်မျိုးကို မကြာခင် တွေ့ရတတ်သည်။ တခါတရံ
အသက်ဆေးဆုံးသည်အထိ ဖြစ်ရသည်။ အချို့ ပင်လယ်ငါးများ
ဆိုလျှင် အရောင်အဆင်း၊ အနံ့အရသာ အားလုံးကောင်းသော်
လည်း ဓားသောက်မိသူကို ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ ကျွမ်းကျင်
သည့် ငါးပါရဂူကြီးများ ဖင်လျှင် အသားကိုကြည့်ခုံနှင့်
အန္တရာယ် ရှိ မရှိကို မခွဲခြားနိုင်ချေ။ အချို့ငါးများမှာ အမြဲတမ်း
အန္တရာယ်မရှိကြချေ။ အချို့သော ကာလတွင်သာ ဓားသုံးသူ
ကို ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ မည်သည့်ရာသီတွင် ဒုက္ခပေးသည်ဟု
ရှုလည်း ကြိုတင်မပြောနိုင်ချေ။ အထူးသဖြင့် ပင်လယ်ငါးကို
ဓားသုံးတော့မည်ဆိုလျှင် အသည်ကို အထူးရွှောင်ရန် လို
သည်။ အသည်ကို ဓားသုံးမိ၍ ဒုက္ခရောက်သူ အများဆုံး
ဖြစ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

အဆိပ်ရှိသောငါးကို စားသုံးမိပါက နှုတ်ခမ်း၊ လျှာနှင့် ပါး
ပိတ်တိုက်တွင် ထုံလာပြီး ခေါင်းမူး၊ ခေါင်းအုံကော အော့အန်
လာတတ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး ချွေးတွေ့တစီးစီးကျအောင်
ထွက်လာ၍ တဖြည်းဖြည်း မူးမော်လာကာ ၂၄ နာရီအတွင်း
အသက်သေဆုံးတတ်သည်။ ဤဝေဒနာအတွက် ပြေဆေးမရှိ
သေးပေ။ ထို့ကြောင့် လူသားတို့ကို ဒုက္ခပေးလေ့ရှိသော ငါး
မျိုး၊ ငါးပုစင်းတို့လို ငါးမျိုးကို အစဉ်ရှောင်ရန် လိုသည်။
မလွဲသာ၍ ချက်စားတော့မည်ဆိုလျှင်လည်း အသည်းနှင့်
ကလိစာကို ဟင်းထဲတွင် လုံးဝမထည့်မိအောင် သတိပြုရာသည်။

အသည်းကို မတော်တဆစားသုံးမိပါက ချက်ချင်း ဆေးခွံ
သို့ပြေးရန် လိုပါသည်။ ဆေးခွံမှ အချိန်မီ အစာအိမ်ကို ပိုက်ဖြင့်
ရေဆေးပေးနိုင်က အန္တရာယ်ကင်းပါမည်။ အချို့သော ပင်လယ်
ကမ်းခြေများတွင် အချို့ငါးမျိုးကို ကိုင်တွယ်မိရုံနှင့် ကင်းခြေ
များအကိုက်ခံရသည့်အလား အဆိပ်တက်သည်လည်းရှိ၏။

(၄) ပင်လယ်ခူ

ပင်လယ်ခူဟု ခေါ်တွင်နေသော ရေမြှုပ်တမျိုးကို ပင်လယ်
ကမ်းခြေတွင် ရေကူးသူများနှင့် ငါးဖမ်းသူများ မကြာခဏ
တွေ့ကြုံရတတ်သည်။ အထူးသဖြင့် ပောင်းပကန်ကမ်းခြေတွင်
ရေလှိုင်းနှင့်အတူ ဤသတ္တဝါမျိုး ပါလာတတ်သည်။ အပြု
ရောင်ပြစ်ချဲ့ချဲ့ နွားချွေးပုံလောက် အပုံကြီးဖြစ်၏။ ၎င်း
သတ္တဝါကို အသာနှင့်ထိမိပါက အဆိပ်တက်သည်။ ကိုက်ခဲစေ
တတ်သည်။ အချို့သွေးနှင့်မတည့်သူများဆိုလျှင် အလွန်အမင်း

နာကျင်နေပြီး ယားယံလာကာ မျက်နှာတခုလုံး ရောင်ရမ်း
လာ၍ အသက်သေဆုံးသည်အထိ ဖြစ်တတ်သည်။ ခေးလေး
ယားသီးကို ကိုင်မိသူကဲ့သို့ ခံစားရသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်း
သည် ခြေလက်များစွာရှိသည့် သတ္တဝါတမျိုးကြောင့် ဖြစ်၏။
ရေထဲတွင် ပေါ်လောပေါ်နေပြီး ခြေလက်များ ဆန့်ထားလိုက်
သော် ကိုက်ပေါင်းများစွာ ရှည်လျားသည့် ဤသတ္တဝါမျိုး
သည် အရွေ့တောင်အာရှနှင့် ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာတိုက်တွင်
အလွန်ပေါများသည် ဆိုသည်။

ကုသနည်း

ဦးစွာ အရေပြားပေါ်တွင် တွယ်ကပ်နေသော ပင်လယ်ခူ၏
ခြေ၊ လက်၊ အမွှေးအမှင်များကို ချက်ချင်း ယူပစ်လိုက်ရန်
လိုသည်။ အထူးသဖြင့် မျက်နှာထုတ်ပဝါ သေသည့် အဝတ်တခု
ခန့် ဗွတ်ပစ်လိုက်ရသည်။ လက်ဖြင့် သွားကိုင်မိသော ကူညီ
ပေးသောသူများကိုပါ ဒုက္ခပေးတတ်၏။ လိုအပ်သူများကို
အက်ဒနယ်လင် ပြေဆေးကို ထိုးပေးခြင်း၊ ကြွက်တက်သူများ
ကို ကယ်လစီယမ်ဂလူးကိုနိတ် အကြောဆေး ထိုးပေးခြင်းဖြင့်
အသက်ကယ်နိုင်သည်။

(၅) မျှော့

မျှော့သည် သွေးစုပ်သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ပါးစပ်ဖြင့် သွေးကို
စုပ်၏။ သွေးစုပ်ယူစဉ် ပါးစပ်အတွင်းမှ သွေးမခဲစေတတ်သော
ဓာတ်ကို ထုတ်ပေး၏။ ထို့ကြောင့် သွေးစုပ်ယူပြီးသည့် အနာ
မှ သွေးသည် ဆက်တိုက်ယိုစီးနေခြင်း ဖြစ်သည်။ အချို့သော
မျှော့သည် ပင်လယ်ဆားရေထဲမှာပင် ကြီးထွား၏။ သို့သော်

များသောအားဖြင့် ရေချိုမှာသာ မျော့များ ပွားများလေ့ ရှိသည်။ ကုန်းမျော့၊ ရေမျော့ဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်။

ရေမျော့သည် ရေထဲတွင် သွားလာလှုပ်ရှား၏။ လူသား သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ကို တွေ့သော် အရေပြားပေါ် တွယ်ကပ် ပြီး သူ့အကိုယ်လုံး ဖောင်းတင်းလာသည်အထိ သွေးစုပ်၏။ ကျွဲ၊ နွားတိရစ္ဆာန်များ ရေသောက်စဉ် နှာခေါင်းထဲ ဝင်တွယ် ခွင့်ရသွားပြီး သွေးစုပ်တတ်၏။

ကုန်းပေါ်မှ မျော့သည် ရေမျော့များနှင့်မတူ၊ လူသားနှင့် တိရစ္ဆာန်များ သွားလာရာ လမ်းပေါ် မြက်ခင်းကလေးများ တွင် လှုပ်ရှားသွားရုံနှင့် တွယ်ရာရအောင် ကြိုးစား၏။ ဘုတ်ပိပိကြီး တပ်သော အပေါက်ငယ်မှပင် လူ၏ အရေပြား ထဲသို့ ဝင်နိုင်စွမ်းရှိ၏။ သာမန်အဝတ်အစား ဝတ်ထားက ကြံ ဖန်ဖောက်ထွင်းပြီး ဝင်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိနပ်ဝတ်ထား သူများပင်လျှင် ခြေထောက် မျော့တွယ်ပြီး မိနပ်ထဲတွင် သွေးများ အောင်းနေတတ်သည်။ မျော့သည် သူ၏အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် သွေးကို စုပ်ယူတတ်၏။ ပြီးနောက် အကိုက် ခံရသော ဒဏ်ရာမှ သွေးများသက်ပြီး ထွက်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မျော့ကိုက်ခံရသည့် ဒဏ်ရာမှာ သာမန်အားဖြင့် ဘာမဟုတ်သည့်အနားဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း သွေးထွက် လွန်ကဲသွားနိုင်သည်။ တခါတရံ မျော့သည် နှာခေါင်းနှင့် ဆီးလမ်းသို့ တိုးဝင်နေတတ်၏။ ထိုအခါ သေးငုံတင်၍ ကုသ ရသည်အထိ အဖြစ်ဆိုးတတ်သည်။

သို့သော် မျော့ကြောင့် မည်သည့်ကူးစက်ရောဂါမှ မရနိုင် ပါ။ မျော့ကိုက်ခံရသည့် ဒဏ်ရာမှ သွေးထွက်လွန်ကဲခြင်း ပရို စေရန်သာ အနားကို ခေတ္တဖိထားပေးရန် လိုသည်။

အခန်း (၇)

ရောဂါများ ကာကွယ်ခြင်း

တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သည့် ရောဂါများသည် အတော် ကလေး များပြားစုံလင်သဖြင့် ရောဂါအားလုံးကို ကာကွယ်ရန် လက်တွေ့ပြုစီမံနိုင်ချေ။ ကာကွယ်နည်းများလည်း များပြား ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရောဂါများကို ကာကွယ်ရန် အခြေခံ အချက် သုံးချက်ကိုမူ လိုက်နာကြရန် လိုပါသည်။

တိရစ္ဆာန်များသိက ရတတ်သော ရောဂါ အထောက်များများ သည် ရင်းမြစ်အသား သို့မဟုတ် နို့မှ လူသားတို့ဆီသို့ကူးစက် ခြင်းဖြစ်၏။ လူတို့က အသား၊ ငါးများကို ကောင်းစွာ မချက်ပြုတ်ပဲ ခားသုံးရာက ရောဂါခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤရောဂါမျိုးစုံမှ ကင်းဝေးစေရန် အဓိကအချက်မှာ လူတို့ ခားသုံးကြသည့် သားငါးများနှင့် နွားနို့၊ ကျွဲနို့ သေသည်တို့ကို ကောင်းစွာကျိုချက်ပြီးမှ ခားသုံးကြရန် လိုပါသည်။ သားငါးကို အချိန် မည်မျှကြာအောင် ချက်ပြုတ်သင့်ပါ သလဲ။

အမဲသား တပ်သောတုံးတုံးကို အတုံးလိုက်ယူ၍ ရေနွေး ထဲ ထည့်ပြုတ်ပါ။ တနာရီတိတိ မီးဖိုပေါ်တင်ပြုတ်ပြီးပါက ရင်းအသားထုံးကို ခားထက်ထက်ဖြင့် အလယ်က ခွဲချကြည့်ပါ။

အသားတုံးအလယ်ပိုင်းတွင် သွေးသံရဲ့ရဲ့နှင့် အစိမ်းအတိုင်း ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရပါမည်။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်များထံမှ ရတတ်သော ရောဂါအများစုမှ ကင်းဝေးလိုလျှင် သားငါးကို ပါးပါးလှီး ချက်ပြုတ်ပြီးမှ စားသောက်ကြပါဟု အကြံပြုလိုပါသည်။

ဤရောဂါအများစုသည် ခွေး၊ ကြောင်၊ ကြက်၊ ဝက် စသည့် သတ္တဝါမျိုးစုံက ထပ်ဆင့် ပြန့်ပွားပေးနေခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အိမ်နောက်ပေးတွင် ရှိနေတတ်သည့် ခွေးလေ ခွေးလှဲနှင့် ကြက် စသည်တို့ကို ထိန်းသိမ်းကြမှု လိုပါသည်။ တနည်းအားဖြင့် ခွေးလေ၊ ခွေးလှဲနှင့် ကြက်များ မပွားနိုင်စေရန် အိမ်နောက်ပေးက နေ့စဉ် ထွက်ပေါ်လာသော အမှိုက် သနိုက်များကို ကောင်းစွာ စွန့်ပစ်တတ်ဖို့ လိုပါသည်။

မြေဆွေးကျင်း။ ။ အမှိုက်သရိုက်ကို စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းစွန့်ပစ်ခြင်းဖြင့် ကူးစက်ရောဂါများ ဖြစ်ပေါ်မှုကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်သည့်အပြင် အမှိုက်သရိုက်တို့လည်း လူတို့အသုံးဝင်သော ပစ္စည်းတခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဆောက်ပါအတိုင်း ကျေးလက် ဒေသများတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြေဩဇာအဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်လေသည်။

- (က) အိမ်ဝင်းအတွင်း နေရာတနေရာကို ရွေးချယ်ပါ။
- (ခ) အဖုံးပြုလုပ်နိုင်သည့် အရွယ်အစားအတိုင်း မြေကို တူးဖော်ပါ။
(လေးထောင့်အဝိုင်း စသည်ဖြင့် အဖုံးကိုလိုက်၍ တူးဖော်နိုင်သည်။ အနက်သုံးလေးပေအထိ တူးပါ။)
- (ဂ) ယင်မဝင်နိုင်ရန် အဖုံးပြုလုပ်ပါ။ ဘေးပတ်လည်မှ

ကြက်ဝင်မပောက်နိုင်ရန် မြေဖို့ပြီး သိပ်သည်းစောင့်ထောင်းထုပါ။

- (ဃ) နေ့စဉ် အိမ်မှထွက်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်စို အမှိုက်ခြောက်တို့အား ညနေတိုင်း တွင်းအတွင်းသို့ပြန်၍ စွန့်ပါ။ ထို့နောက် ၎င်းအမှိုက်ပေါ်သို့ မီးဖိုမှ ပြာအနည်းငယ်ပြန်၍ ဖို့ပေးပါ။
- (င) ပူအိုက်ခြောက်သွေ့သော ရာသီတွင် ရေအနည်းငယ် လောင်းပေးပါ။
- (စ) တွင်းပြည့်ရန် တပေခန့်အလိုတွင် မြေဖို့ပါ။
- (ဆ) တွင်းသစ်တတွင်း အထက်ပါအတိုင်း တူးပါ။ ပြည့်ခါနီးတွင် မြေဖို့ပါ။
- (ဇ) ပထမတွင်းကို ပြန်တူးဖော်ပါ။ မြေဆွေးများ ရရှိပါမည်။
- (ဈ) စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေဆွေးကို မြေဩဇာအဖြစ် အသုံးပြုပါ။

၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုဆိုင်ရာ ဌာနစိတ်၏ အကြံပေးချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သောရောဂါ အထူးသဖြင့် ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်ရောဂါသည် တိရစ္ဆာန်များတွင် အဖြစ်များပြီး ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် လူကိုကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်ရာ ကျွဲများ၊ ဝက်၊ ငန်း၊ မြင်း စသည်တို့ကို မိမိတို့နှင့် အိမ်တဆောင်တည်း ထားသိပ်ခြင်း မျိုးကို ရှောင်ကာ ပြစ်နိုင်လျှင် လူနေအိမ်နှင့် ဝပ်လှမ်းလှမ်း တွင် သီးသန့်တိရစ္ဆာန်အိမ် ဆောက်ထားသင့်ပါသည်။

ဆရာဝန် တင်ဓမ္မ

ကျမ်းကိုးစာရင်းနှင့် ဝေါဟာရများ

စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ စီးပွားဖြစ် ပြန်ပေးရေးစာအုပ်၊ လမ်းစဉ်သတင်း (၁-၄-၇၉)
- ၂။ Outbreaks of Japanese Encephalitis in Burma စာတမ်း
 - စီရိပ်ပင်း၊ သန်းရွှေ၊ ဦးစောဘင်း၊ တင်သိန်းလွင် (၁၉၇၆)
- ၃။ ပြေစာကြောင်း သိကောင်းထူး။ ။ဆရာဝန်တင်ရွှေ၊ ဝင်းပော် ဦး စာပေ (၁၉၇၄)။
- ၄။ များပြားစေ့ပေစာအုပ်။ ။တိမ်မိုးလွင်၊ တိမ်မိုးစာပေ (၁၉၇၆)
- ၅။ ယုန်။ ။တက္ကသိုလ် ဝင်မောင်လတ်၊ ရွှေသို့ (၇/၇၉)
- ၆။ ပြင်ဦးလွင်က ပိုးချည်။ ။လမ်းစဉ်သတင်း (၁၅-၆-၆၉)
- ၇။ လား။ ။ပြန်ပေးရေးစာအုပ်၊ စာတို(၁၂)စာမျက်နှာ ၁၁၊ ၁၂၊ ပြည်။ ။စာတို(၉)၊ စာမျက်နှာ ၄၇၃၊ ၄၇၄
- ၈။ ပြစ်ကြီးငါးသွယ်၊ ပြစ်ငယ်ငါးရာ။ ။ပန်းဘဲင်၊ စာမျက်နှာ ၃၂၊ စာပေစာအုပ် (၁၉၇၆)
- ၉။ ပုလဲပုံပြင် သို့မဟုတ် သမုန်တက္ကသိုလ် ဟုမိုးတန်ရတနာတပေါင်း။ ။ လောင်သိပ္ပံ၊ ရွှေသို့ ၁/၇၁
- ၁၀။ ကြက်။ ။ပေသံထင်၊ ဝေတာရီ၊ ဗြေ (၁၉၇၉) စာမျက်နှာ ၁၂၃။

- ၁၁။ တိရစ္ဆာန် များပြားစေ့ လမ်းညွှန် စာရွက်စာတမ်းများ။ ။ တိရစ္ဆာန် ကုသရေးနှင့် များပြားစေ့လုပ်ငန်း ကော်ပိုဒေးရှင်း လမ်းညွှန်နှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၂။ လိပ်ခွဲပျောက်လို့ လိပ်ပဋိပညာရမည် စခန်း။ ။လမ်းစဉ်သတင်း (၁၅-၃-၇၉)
- ၁၃။ *The Rats are Winning*; Asiaweek, 2 June, 1978.
- ၁၄။ *Principles Textbook of Medicine*; Boodley Scott (1966), Oxford University Press.
- ၁၅။ *The book lists Gorgi*; 1978
- ၁၆။ *A Manual of tropical medicine*, Hunter F. Swattwelder Sounder Co. London, 1966.
- ၁၇။ *Principles and Practice of Medicine*, 11 Edition English Language Book Society, John Macleod Davidsons 1970.
- ၁၈။ *Old Burma*, Hantawaddy publication; Myo Mia 1946.
- ၁၉။ *Believe It or Not*, 23 series, Ripley.
- ၂၀။ *The Theory and Practice of Public Health*; W. Hobson 1961, Oxford University Press.

ဝေါဟာရများ

၁။	ဂလင်းဒါးရောဂါ။	Glanders
၂။	ကြောင် ကိုက် ခံ ရ သည့် ရောဂါ။	Cat Scratch Fever
၃။	ကြိုးပြားသန်ပု။	Hymenolepis Nana (Dwarf Tape Worm)
၄။	ကလအာရောဂါ။	Kalar Azar
၅။	ကြက်ကိုက်ခံရသည့် အဖျားရောဂါ။	Rat Bite Fever
၆။	ကြက်၏အသည်းတွင် ချိတ် တတ်သောသန်ကောင်။	Angiostrongylus Canton- ensis
၇။	ဂျပန် ဦးနှောက်ရောင် ရောဂါ။	Japanese Encephalitis
၈။	ငန်းတော်ကျား။	Common Crail
၉။	ငန်းပုတ်။	King Cobra
၁၀။	ပေါက်နှစ်သန်စွဲနာ။	Sparganosis
၁၁။	ဗယ်လမိုနဲလား ဝမ်းရောဂါ။	Salmonellosis
၁၂။	စောင်း ဂေါ နာ (မယ်လို့က်စိုးဆစ်)	Meloidosis
၁၃။	တိုက်ဖတ်ရောဂါ။	Typhus
၁၄။	ကမ္ပည်းနီကောင်တိုက် ဖတ်ရောဂါ။	Mite Borne Typhus

ဝေါဟာရများ

၁၅။	တောက် ဆို ကား ရား သန်ကောင်။	Toxocara
၁၆။	တောက် ဆို ပ လာ စ မာ ပိုးစွဲနာ။	Toxoplasmosis
၁၇။	တူလာရီးမီးယား ရောဂါ	Tularemia
၁၈။	တီးနီးယားသန်စွဲနာ (အမဲကြိုးပြားသန်)	Taenia Sagginata
၁၉။	တက်ကြိုးပြားသန်။	Taenia Solium
၂၀။	ဒေါင့်သန်းရောဂါ။	Anthrax
၂၁။	ဒိုင်ဖစ်လီဗိုသရိုယန်မျိုး ကြိုးပြားသန်။	Diphyllobothrium Latum
၂၂။	ထရစ်ကီနဲလား သန်စွဲနာ	Trichinosis
၂၃။	ဒန်းဂူးတုပ်ကွေးရောဂါ။	Dangue Fever
၂၄။	ပါရာဂိုနိုမတ် သန်စွဲနာ။	Paragonimus
၂၅။	ပါစတူရဲလား တူလာ ရင်းဆစ်။	Pasteurella Tularensis
၂၆။	ဖက်ဆီယိုလာသန်စွဲနာ။	Fasciola Hepatica
၂၇။	ဖက်ဆီယိုလက်ပီဆေးဆစ် သန်စွဲနာ။	Fasciolepiasis
၂၈။	ဗရူဆဲလားပိုးစွဲနာ။	Brucellosis
၂၉။	ဗလန်တီဒီယမ်း ပိုးစွဲ ဝမ်း ကိုက်နာ။	Balantidiasis
၃၀။	ဗလန်တီဒီယမ်း ကိုလိုနီ။	Balantidium Coli
၃၁။	ဗက်ဆီးလပ်အပ်သရာ ဆစ်။	Bacillus Anthracis

- ၃၂။ ရှပ်တိုဆိုမာ သန်စွဲနာ။ Schistosomiasis
- ၃၃။ ရိုးရိုးမြွေပွေး (ရပ်ဆဲ မြွေပွေး) Russels Viper
- ၃၄။ ယိကက်ဆီယာ ရောဂါပိုး Richettsia Orientalis
တမျိုး။
- ၃၅။ လက်ပတိုစပိုင် ရိုးဆစ် Laptospirosis
ရောဂါ။
- ၃၆။ လီရှမာနီးယားပိုးစွဲနာ။ Leishmeniasis
- ၃၇။ ဟိုင်းဒါတစ်ရောဂါ။ Hydatid
- ၃၈။ ဆိုပစ်သောခစ် Opisthorchiasis
• သန်စွဲနာ။
- ၃၉။ ကရေပြားမှသန်စကောင် Creeping Eruption
သွားရောဂါနာ။

Numbered	Cut	Stamped
Process Lab		
Book-Plated	Catalogued Slip <i>[Signature]</i>	Checked
	Annotator	
Accessioned	Book-careo	Finally Checked and Issued. <i>[Signature]</i>

Process Stamp.

၆၁၆ B.55680
 ၀၁၆ စာအုပ်ကတ်ပြား
 ရေးသူ ဝင်္ဂ (ခမ္ဘာဝန်)
 AUTHOR
 စာအုပ်အမည်ကို ရှုစာန်များဖြင့် ရှုစာတ်
 TITLE
 စာအုပ်အမည်ကို ရှုစာန်များဖြင့် ရှုစာတ်

ပညာရပ်အမှတ်
 Class: No.

ထိုက်ပိုင်နံပါတ်
 Acc: No.

၆၁၆
 ၀၁၆

B.55680

[Handwritten marks in red ink, possibly initials or numbers]

55680

